

Audyt optymalizacyjno- oszczędnościowy oświaty w Gminie Gorzkowice

Data sprawozdania	19 czerwca 2024 roku
Audytorka prowadząca	Anna Pawełas – Ekspert Oświatowa
Zatwierdził	Piotr Folczak – Dyrektor ds. Audytu

Spis treści

Wstęp	4
Zakres usługi, zakres analizowanych informacji oraz jednostki organizacyjne podlegające analizie.....	5
Analiza wskaźnikowa finansów oświaty w Gminie.....	6
Liczba uczniów w latach 2018-2023 i prognoza do 2029 roku	6
Kwoty dochodów i wydatków bieżących oświatowych w latach 2018-2024	7
Zaangażowanie własne w oświatę na tle grupy porównawczej	11
Struktura sieci szkół Gminy Gorzkowice	14
Jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę.....	14
Liczba uczniów w jednostkach oświatowych Gminy	16
Liczba uczniów w oddziałach jednostek oświatowych Gminy 2023/2024.....	17
Liczba nauczycieli w jednostkach oświatowych Gminy.....	23
Analiza finansowa planowanych wydatków oświatowych przez szkoły podstawowe Gminy Gorzkowice w 2023/2024.....	29
Analiza części oświatowej subwencji ogólnej Gminy Gorzkowice	29
Wydatki szkół podstawowych Gminy Gorzkowice a naliczona subwencja oświatowa w roku 2024	37
Analiza finansowa szkół podstawowych i analiza porównawcza planowanych kosztów utrzymania uczniów w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2023/2024.	37
Planowane wydatki przedszkoli, oddziałów przedszkolnych i punktów przedszkolnych a źródła finansowania wydatków w 2024 r.....	42
Analiza finansowa przedszkoli i analiza porównawcza kosztów utrzymania dzieci w przedszkolach w 2024 r.	42
Analiza arkuszy organizacji szkół publicznych Gminy Gorzkowice na rok szkolny 2023/2024	44
Szkoła Podstawowa w Gorzkowicach (aneks nr 7 z dnia 27 marca 2024 r.).....	52
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Krzemieniewicach (aneks nr 5 z dnia 29 lutego 2024 r.)	63

Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach (aneks nr 4 z dnia 01 marca 2024 r.)	67
Liczby dzieci z uwzględnieniem czasu pobytu w przedszkolach (dzieciogodziny)	67
Liczby etatów, godzin specjalistycznych i etatów wsparcia w Przedszkolu Samorządowym w Gorzkowicach według arkusza 2023/2024 (aneks nr 4 z dnia 01 marca 2024r.)	68
Wskaźniki organizacji przedszkola	69
Kluby dziecięce	72
Samorządowy Klub Dziecięcy i Samorządowy Klub Malucha	72
Liczby dzieci z uwzględnieniem czasu pobytu w klubach	74
Wykaz pracowników zatrudnionych w klubach	74
Diagnoza stanu obecnego szkół podstawowych organizacji obsługi administracyjnej, organizacyjnej jednostek podległych Gminie Gorzkowice	75
Wprowadzenie	75
Obsługa organizacyjna w jednostkach oświatowych podległych Gminie w 2024 r.	80
Obsługa techniczna	82
Organizacja kuchni	86
Obsługa administracyjna w jednostkach oświatowych podległych Gminie Gorzkowice w 2024 r.	89
Pozostałe zadania, wykonywane przez pracowników obsługi	90
Podsumowanie proponowanych zmian organizacyjnych w zakresie oświaty Gminy Gorzkowice	93
Wnioski i rekomendacje	93
Załącznik 1. Harmonogram działań rozwojowych	101
Załącznik 2. Akty prawne regulujące obszar audytu	107
Spis tabel	108
Spis wykresów	111

Wstęp

Audyt dotyczy jednostek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Gorzkowice. Analizie poddano rok szkolny 2023/2024. Celem niniejszego opracowania jest dokonanie optymalizacji gminnego systemu oświaty - bez jednoczesnego uszczerbku na jej jakości. Doświadczenie ekspertów wskazuje na to, że optymalizacja oraz dokładna analiza procesów zachodzących w jednostkach oświatowych korzystnie wpływa na organizację oraz zachodzące procesy.

Niniejszy dokument będzie narzędziem porównawczym dla organu prowadzącego, jak również dla kierowników jednostek.

Poniższa analiza dotyczy w głównej mierze kwestii organizacyjnych, które determinują wskaźniki finansowe. Analiza organizacyjno-finansowa prowadzona jest także przy uwzględnieniu aspektów merytorycznych i społecznych, które są determinujące przy podejmowaniu decyzji dotyczących zmian. Omawiane w audycie obszary poddane zostały badaniu - z podaniem sposobów różnych rozwiązań organizacyjnych i określeniem ich skutków finansowych. Tak przeprowadzona analiza daje możliwość wyboru optymalnych i racjonalnych rozwiązań przy zachowaniu jakości kształcenia.

Wskazywane zmiany są sugestią z jednoczesnym wskazaniem na możliwą racjonalizację wydatków. Należy zwrócić uwagę, że każda jednostka ma swoją specyfikę i ostateczne decyzje należy podejmować w dialogu ze społecznością szkolną.

Zakres usługi, zakres analizowanych informacji oraz jednostki organizacyjne podlegające analizie

Przedmiotem opracowania jest analiza organizacyjno-finansowa lokalnej oświaty.

W ramach usługi wykonano:

1. Analizę porównawczą szkół podstawowych i przedszkoli.
2. Rozwiązania organizacyjne zastosowane w jednostkach oświatowych.
3. Analizę szkół pod kątem otrzymanej subwencji oraz źródeł finansowania działalności szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę Gorzkowice.
4. Wyliczenie średnich kosztów utrzymania uczniów i dzieci w poszczególnych szkołach podstawowych i przedszkolach.
5. Badanie struktury zatrudnienia w szkołach publicznych Gminy Gorzkowice (awanse/etaty/ osoby/ liczba uczniów na 1 etat nauczycielski).
6. Określenie liczby uczniów/dzieci w Gminie Gorzkowice w roku szkolnym 2023/2024.
7. Analizę organizacji oddziałów pod kątem uczniów z obwodów szkół i poza obwodów.
8. Analizę zakresu zadań i wydatków przeznaczanych na organizację obsługi administracyjnej i organizacyjnej w zakresie: sprzątnia, konserwacji, obsługi sekretariatu, obsługi bhp, obsługi informatycznej, zamówień publicznych i innych zadań realizowanych przez jednostki budżetowe podlegające Gminie - diagnoza stanu obecnego.
9. Analizę porównawczą zatrudnienia i ponoszonych wydatków na realizację w/w zadań.
10. Propozycję standardów zatrudnienia – wypracowanych w ramach analizy porównawczej szkół i przedszkoli.

Analiza wskaźnikowa finansów oświaty w Gminie

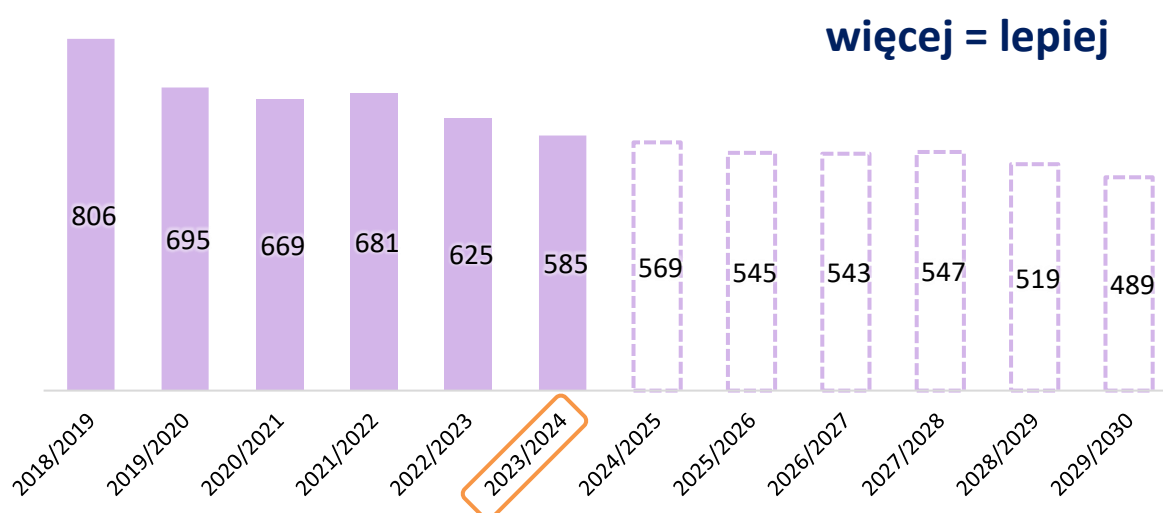
W celu ukazania sytuacji finansowej oświaty Gminy Gorzkowice w kontekście budżetu, przeprowadzono analizę wydatków na oświatę na przestrzeni lat 2018-2023 wraz planem na 2024. Aby poszerzyć kontekst dokonano także porównania wydatków oświatowych gminy do wybranej grupy gmin o podobnym profilu. Jednocześnie wskazujemy, że taka analiza może być jedynie przyczynkiem do dyskusji i nie ma bezpośredniego przełożenia na zalecenia audytu.

Wszelkie finansowe dane dotyczące lat budżetowych w niniejszym rozdziale pochodzą ze sprawozdań finansowych jednostek i stanowią wykonanie za cały rok, z wyłączeniem 2024 roku, gdzie przedstawiony jest plan budżetu na koniec I kwartału. Dane dotyczące liczby uczniów w danym roku szkolnym stanowią stan na dzień 30 września danego roku z uwagi na dostępność spójnych danych dla całej grupy porównawczej.

Liczba uczniów w latach 2018-2023 i prognoza do 2029 roku

Najważniejszym czynnikiem bezpośrednio wpływającym na poziom otrzymywanej subwencji oświatowej jest liczba uczniów. Poniższy wykres przedstawia liczbę uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjum prowadzonych przez Gminę Gorzkowice w latach 2018-2023 oraz prognozę na kolejne 5 lat.

Wykres 1. Liczba uczniów szkół prowadzonych przez Gminę Gorzkowice w danym roku szkolnym na dzień 30.09.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL oraz SIO.

Pomiędzy latami szkolnymi 2018/2019 i 2019/2020 widoczny jest spadek liczby uczniów o 14% wynikający z ubytku jednego rocznika w skutek wygaszenia gimnazjów. W kolejnych latach trend spadkowy postępował. Na początku bieżącego roku szkolnego 2023/2024 uczniów było 585, czyli już o przeszło 220 mniej niż w ostatnim roku istnienia gimnazjów (łącznie -27%). Jest to sytuacja zbliżona do ogółu gmin wiejskich, gdzie z reguły od czasu likwidacji gimnazjów liczba uczniów stale obniża się.

Do szkół podstawowych Gminy uczęszcza obecnie liczba uczniów odpowiadająca ok. 81% dzieci w wieku szkolnym z terenu Gminy Gorzkowice¹. Przyjmując, że ta relacja się utrzyma, przygotowana została prognoza liczby uczniów na kolejne 5 lat (słupki na wykresie narysowane przerywaną linią). Wynika z niej, że ostatnio zaobserwowany spadek liczby uczniów może być początkiem dalszego trendu, który może oznaczać perspektywę utraty dodatkowych blisko 100 uczniów względem bieżącego roku szkolnego w pespektywie roku szkolnego 2029/2030.

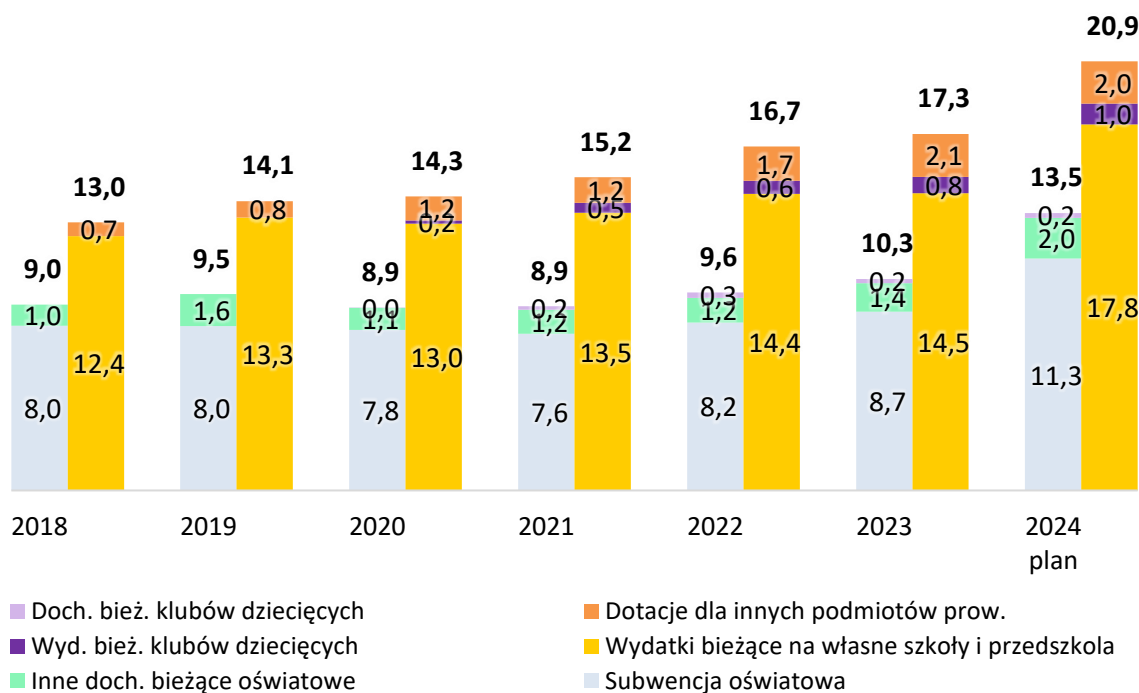
Wyżej przedstawiona analiza demograficzna opiera się na założeniu, że dzieci dziś mieszkające na terenie Gminy Gorzkowice pozostaną w niej do czasu objęcia obowiązkiem szkolnym. Istnieje możliwość, że w przypadku przyspieszenia trendów migracyjnych w kierunku dużych ośrodków, utrata uczniów będzie jeszcze drastyczniejsza.

Kwoty dochodów i wydatków bieżących oświatowych w latach 2018-2024

Oświata prowadzona przez samorzady finansowana jest z części oświatowej subwencji bieżącej, innych dochodów oświatowych oraz środków własnych (z pozostałych źródeł). Sytuację w Gminie Gorzkowice w latach 2018-2024 przedstawia wykres poniżej. Kwoty na wykresie stanowią sumy odpowiednich paragrafów w działach budżetu 801 „Oświata i wychowanie”, 854 „Edukacyjna opieka wychowawcza” oraz rozdziału 85516 dot. opieki nad dziećmi do lat 3, tj. klubów prowadzonych przez Gminę. Są to wydatki dotyczące całej oświaty finansowanej przez budżet gminy, nie tylko bezpośrednio przypisane do placówek oświatowych. Plan na 2024 pochodzi ze sprawozdań Rb za I kwartał br.

¹ Obliczenia własne na podstawie danych GUS oraz MEN.

Wykres 2. Bieżące dochody i wydatki na oświatę (w mln zł).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań finansowych JST.

Subwencja oświatowa w latach 2018-2023 wzrosła z 7,6 do 8,7 mln zł – wzrost o 9%. Łączna inflacja CPI wg GUS wyniosła w latach 2019-2023 ok. 42%, co wskazuje, że realnie dochody z subwencji obniżyły się (byłoby to 11,4 mln zł w cenach z 2018)². Zgodnie z planem budżetu na rok 2024 Gmina Gorzkowice otrzyma subwencję oświatową aż o 30% wyższą niż wg wykonania za rok poprzedni, co jednak musi wystarczyć na pokrycie narzuconych na rok bieżący istotnych podwyżek dla nauczycieli, wzrostu płac z uwagi na podniesienie płacy minimalnej oraz wzrostu innych kosztów. Jak wynika z bieżących rozmów z wieloma samorządami gminnymi, dodatkowa subwencja pokrywa jedynie 2/3 wydatków niezbędnych na pokrycie podwyżek w oświacie w 2024 roku. Pozostałą kwotę odgórnie uzgodnionych podwyżek płac gminy muszą pokryć ze środków własnych.

Wydatki bieżące na oświatę (wraz opieką do lat 3) od roku 2018 do 2023 wzrosły z 13,0 do 17,3 mln zł – o 33%, czyli znacząco szybciej od subwencji. W związku z tym, że zdecydowaną większość wydatków oświatowych stanowią regulowane przepisami pensje nauczycieli,

² Obliczenia własne na podstawie sprawozdań finansowych Gminy oraz danych dot. inflacji z <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/wskazniki-cen/wskazniki-cen-towarow-i-uslug-konsumpcyjnych-pot-inflacja-/roczne-wskazniki-cen-towarow-i-uslug-konsumpcyjnych/>, dostęp 14.03.2024.

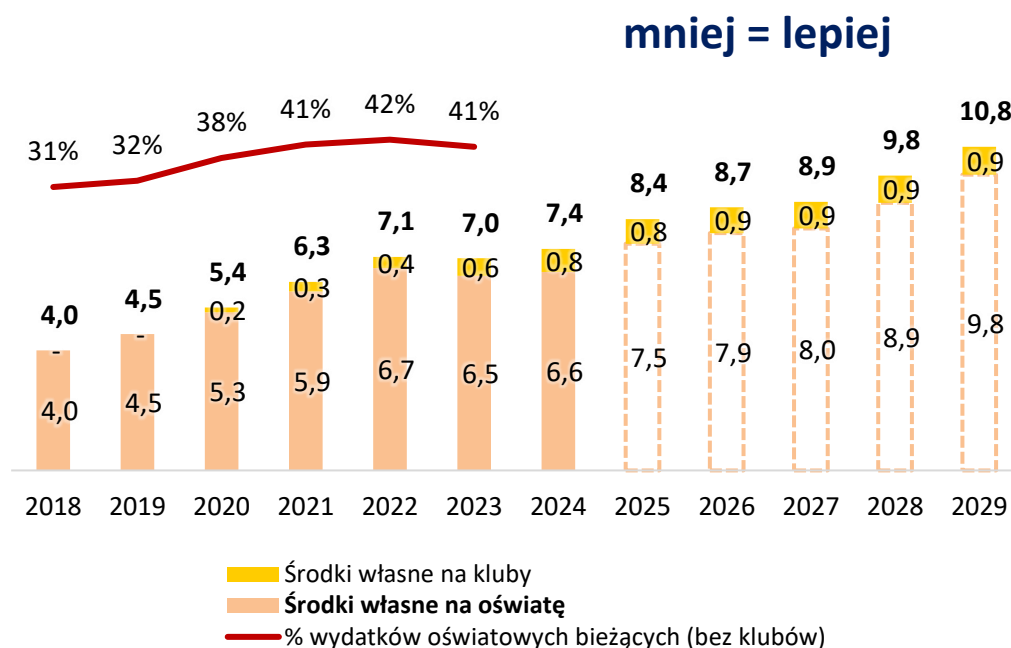
wskazuje to na trwałą tendencję przekazywania przez rząd centralny niższej subwencji oświatowej niż wymaga tego utrzymanie sieci oświaty w samorządzie.

Plan wydatków na rok 2024 został zrewidowany o niezbędne kwoty podwyżek dla nauczycieli, a także oszacowana została kwota wykonania dotacji dla jednostek prowadzonych przez inne podmioty. Nie zostały uwzględnione ewentualne inne zwiększenia wydatków. Przy takich założeniach realne wydatki bieżące na oświatę (bez inwestycji) w 2024 wyniosą przeszło 21 mln zł. Jeżeli urzeczywistnią się także inne czynniki zwiększające koszty, wzrost wydatków na oświatę rok do roku może wynieść 5 mln zł. Jest to sytuacja skrajnie niebezpieczna dla budżetu Gminy Gorzkowice i może zagrozić jej płynności finansowej w przypadku braku podjęcia działań optymalizacyjno-ostrożnościowych.

Kryteria i kwoty subwencji oświatowej są powiązane z liczbą uczniów, jednak ostateczna kwota i kryteria przyznawania są, co roku określane odgórnie wobec samorządów. Podobnie sytuacja wygląda po stronie kosztów – na wzrost wydatków wpływ miały działania władz centralnych, w szczególności wynagrodzenia nauczycieli kształtowane odgórnie wraz z niedostatecznym finansowaniem subwencyjnym oraz kolejne reformy oświatowe.

Poniższy wykres przedstawia środki własne, jakie Gmina Gorzkowice zaangażowała w funkcjonowanie oświaty w badanym okresie wraz z prognozą na kolejne 5 lat. Ponownie wskazujemy, że są to środki w działach budżetu 801 „Oświata i wychowanie” oraz 854 „Edukacyjna opieka wychowawcza”, czyli na całą oświatę finansowaną z budżetu Gminy Gorzkowice. Osobnym kolorem wyróżniono zaangażowanie własne w funkcjonowanie klubów z opieką dla dzieci do lat 3.

Wykres 3. Zaangażowanie środków własnych w funkcjonowanie całej oświaty i opieki wychowawczej oraz klubów (w mln zł i jako procent wydatków bieżących na oświatę).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań finansowych JST oraz danych GUS i MF.

Zaangażowanie własne budżetu Gminy Gorzkowice w utrzymanie oświaty w latach 2018-2023 wzrosło o przeszło 60% – z 4,0 do 6,5 mln zł rocznie. Innymi słowy, w 2023 roku oznaczało to dodatkowe blisko 2,5 mln zł (względem 2018 r.) „przesunięte” z finansowania innych, ważnych zadań własnych samorządu z uwagi na niedostateczne otrzymywane środki z subwencji oświatowej. Ponad te środki Gmina finansuje kluby dziecięce kwotą ok. 0,8 mln zł rocznie. Zgodnie z planem budżetu w 2024 roku Gmina Gorzkowice z dochodów własnych będzie musiała sfinansować 6,6 mln zł kosztów funkcjonowania oświaty, co jest wartością nieuwzględniającą całości niezbędnych wydatków budżetu m.in. w wyniku podwyżek dla nauczycieli. Istnieje realna szansa, że poziom koniecznego zaangażowania własnego Gminy Gorzkowice w oświatę roku bieżącego będzie jeszcze wyższy. Część niedoszacowań została wskazana w kolejnych rozdziałach opracowania.

W prognozie na lata 2025-2029 przyjęto proporcjonalną liczbę uczniów wg dzieci z odpowiednich roczników mieszkających na terenie Gminy. Założono, że kwota subwencji na ucznia od 2025 r. będzie rosła o wartość inflacji. Takie samo założenie przyjęto dla kwoty wydatków bieżących Gminy na oświatę. Przy takich zachowawczych założeniach, zaangażowanie własne Gminy w 2029 r. może wynieść 9,8 mln zł, czyli o 3,4 mln zł więcej niż wg planu na 2024 r. (bez uwzględnienia wkładu własnego w funkcjonowanie klubów

dziecięcych). Aby złagodzić ten trend konieczne jest podjęcie działań optymalizujących wydatki oświatowe. Jest to sytuacja, w której znalazła się większość gmin w Polsce poza aglomeracjami dużych miast i wynika przede wszystkim z czynników zewnętrznych, takich jak malejąca liczba urodzeń i brak dostatecznej wysokości subwencji oświatowej.

W kolejnych akapitach przedstawiona została analiza zaangażowania własnego gminy w oświatę (deficytu oświaty) na tle indywidualnie dobranej grupy porównawczej.

Zaangażowanie własne w oświatę na tle grupy porównawczej

Dla celów analizy wybrano grupę porównawczą gmin posługując się następującymi kryteriami:

- gmina wiejska,
- liczba uczniów szkół podstawowych w gminie jest bardzo zbliżona (+/- 3%) – liczba uczniów w Gminie Gorzkowice w roku szkolnym 2023/2024 na dzień 30.09 wg SIO wynosiła **585**,
- brak szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży prowadzonych przez osoby trzecie,
- powierzchnia gminy jest zbliżona do Gminy Gorzkowice (+/- 15%), tj. **102 km²**.

Na podstawie wskazanych powyżej kryteriów wskazano następujące gminy do grupy porównawczej:

- BIESIEKIERZ gm. wiejska, pow. koszaliński, woj. zachodniopomorskie,
- MIRZEC gm. wiejska, pow. starachowicki, woj. świętokrzyskie,
- PUCHACZÓW gm. wiejska, pow. łęczyński, woj. lubelskie,
- SOBIENIE-JEZIORY gm. wiejska, pow. otwocki, woj. mazowieckie,
- SZCZYTNIKI gm. wiejska, pow. kaliski, woj. wielkopolskie,
- ZABRODZIE gm. wiejska, pow. wyszkowski, woj. mazowieckie.

Charakterystyki poszczególnych gmin prezentuje tabela poniżej.

Tabela 1. Gmina i grupa porównawcza JST.

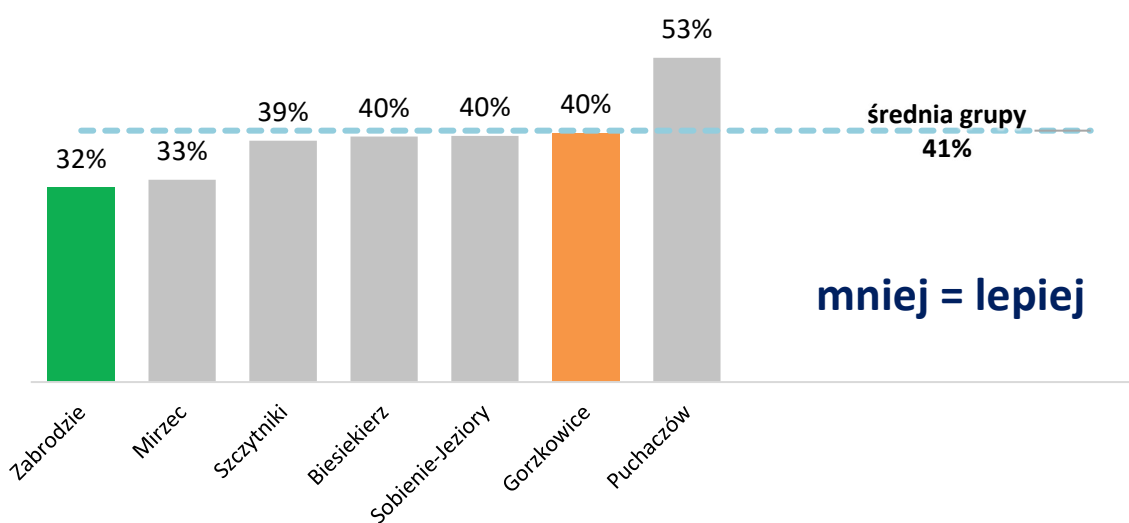
Nazwa JST	Typ JST	Powierzchnia	Liczba uczniów SP	Liczba szkół podstawowych
GORZKOWICE	gm. wiejska	102	585	2
BIESIEKIERZ	gm. wiejska	116	567	3
MIRZEC	gm. wiejska	111	582	8
PUCHACZÓW	gm. wiejska	92	596	4
SOBIENIE-JEZIORY	gm. wiejska	98	566	3
SZCZYŃNIKI	gm. wiejska	110	597	8
ZABRODZIE	gm. wiejska	92	601	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań finansowych JST oraz GUS BDL.

Porównanie dotyczy tylko działalności oświatowo-wychowawczej i nie dotyczy działalności żłobkowej z uwagi na bardzo różne uwarunkowania lokalne.

W Gminie Gorzkowice średni poziom deficytu w latach 2019-2023 wynosił **43%**, podczas gdy średnia w grupie porównawczej w tym czasie kształtowała się na poziomie **37%**. Szczegółowe porównanie wartości deficytu oświatowego prezentuje wykres poniżej.

Wykres 4. Poziom deficytu oświatowego (średni % bieżących kosztów oświaty pokrywane ze środków własnych gminy w latach 2021-2023).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań finansowych JST.

Spośród siedmiu samorządów znajdujących się w grupie porównawczej **tylko jedna gmina mają zaangażowanie własne w wydatki oświatowe na poziomie wyższym od Gminy Gorzkowice** (powyżej 40%). Kolejne trzy gminy charakteryzował poziom wkładu środków własnych na poziomie zbliżonym do analizowanej gminy (39-40%). Dwie gminy Zabrodzie i Mirzec miały zauważalnie niższy wkład własny (32-33%). Warto zwrócić uwagę, że wszystkie porównywane gminy utrzymywały większą liczbę szkół podstawowych niż Gmina Gorzkowice (od 3 do 8). Mirzec, tj. JST w parze o najefektywniejszej oświacie dysponuje aż 8 szkołami. Intuicyjnie większa liczba jednostek to wyższe koszty utrzymania, tu jednak jest odwrotnie. Jednocześnie analiza własna wyników testów 8-klasisty³ wskazuje, że średni ważony wynik w 2022 roku na tle populacji (tj. w skali centylowej), plasuje uczniów Gminy Gorzkowice w 42 centylu, a uczniów z Mirca w 53 centylu. Oznacza to, że poziom nauczania w Mircu jest istotnie wyższy. Jest to wbrew doświadczeniu zespołu audytorskiego, które wskazuje, że najczęściej większe placówki osiągają wyższe średnie wyniki nauczania.

Pogłębiona analiza wskazała, że tylko uczniowie Gminy Szczytniki z grupy porównawczej uzyskali w 2022 roku niższe średnie wyniki nauczania od wyników uczniów z Gminy Gorzkowice. Analiza porównawcza wskazuje brak powiązania relatywnie dużego nakładu finansowego ponoszonego przez Gminę Gorzkowice z wynikami nauczania. Potwierdza to, że wskazana jest daleko posunięta optymalizacja wydatków oświatowych oraz przeprowadzenie dodatkowych analiz, jak inwestycję w oświatę zamienić w inwestycję w rozwój dzieci z terenu Gminy Gorzkowice.

Warto należy pamiętać, że każda gmina ma indywidualną specyfikę. Dla wskazania sposobów i kwot realnie możliwych do uzyskania oszczędności konieczne są pogłębione analizy, z których wnioski zostały przedstawione w dalszej części opracowania.

³ Analiza własna wyników egzaminu ósmoklasisty przeprowadzonego w 2022 r.

Struktura sieci szkół Gminy Gorzkowice

Liczba szkół, ich rozmieszczenie na terenie Gminy oraz specyfika to elementy, które mają znaczący wpływ na ostateczny kształt i funkcjonowanie systemu oświaty. Determinują one takie wskaźniki, jak np. liczba uczniów czy nauczycieli. Mają również ogromny wpływ na subwencję, a tym samym na finanse Gminy.

Jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę

W roku szkolnym 2023/2024 Gmina Gorzkowice jest organem prowadzącym dla 5 jednostek oświatowych, w tym dwóch klubów – dziecięcego i malucha.

Poniżej przedstawiono charakterystykę poszczególnych jednostek oświatowych według stanu na 22 maja 2024 r.

1. Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Gorzkowicach – dalej w opracowaniu SP w Gorzkowicach

Organem prowadzącym jest Gmina Gorzkowice. W Szkole Podstawowej w 22 oddziałach uczy się 537 uczniów. W klasie I – 67 uczniów (w 3 oddziałach), w klasie II – 73 uczniów (w 3 oddziałach), w klasie III – 79 uczniów (w 4 oddziałach), w klasie IV – 70 uczniów (w 3 oddziałach), w klasie V – 75 uczniów (w 3 oddziałach), w klasie VI – 64 uczniów (w 2 oddziałach), w klasie VII – 87 uczniów (w 3 oddziałach), w klasie VIII – 23 uczniów (w 1 oddziale).

2. Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Krzemieniewicach - dalej w opracowaniu SP w Krzemieniewicach

Organem prowadzącym jest Gmina Gorzkowice. W Szkole Podstawowej w 7 **oddziałach** uczy się **49** uczniów. W szkole zorganizowany jest oddział przedszkolny 3-6 latków – **16 dzieci**. W klasie I – 7 uczniów (w 1 oddziale), w klasie II – 3 uczniów (w 1 oddziale), w klasie III - 10 uczniów (w 1 oddziale), w klasie IV – 9 uczniów (w 1 oddziale), w klasie V – 8 uczniów (w 1 oddziale), w klasie VI – 7 uczniów (w 1 oddziale), w klasie VII – brak uczniów (w brak oddziału klasy VII), w klasie VIII – 5 uczniów (w 1 oddziale).

3. Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach dalej w opracowaniu PP w Gorzkowicach.

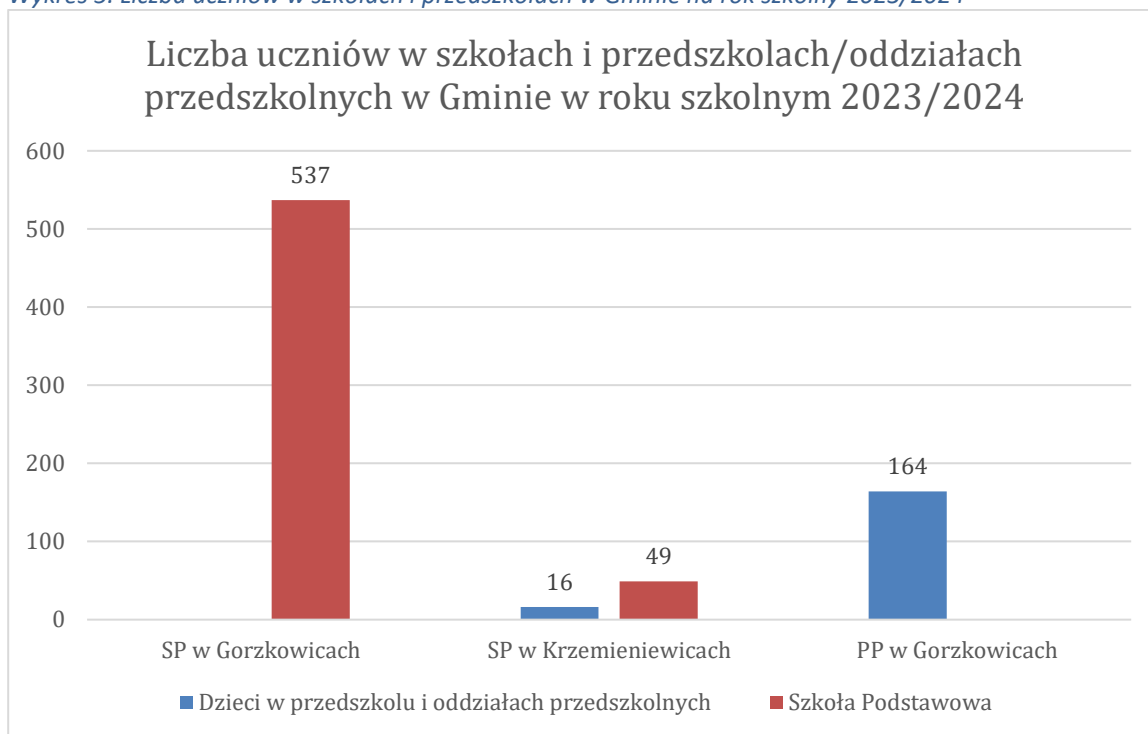
Organem prowadzącym jest Gmina Gorzkowice. W Przedszkolu do **7 oddziałów** uczęszcza 164 dzieci w tym dzieci 3-4 letnie – 83 dzieci w trzech oddziałach, 5 letnie – 36 w 2 oddziałach oraz 6 letnie – 45 dzieci w 2 oddziałach.

4. **Samorządowy Klub Dziecięcy w Gorzkowicach** jest gminną jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, działającą w formie jednostki budżetowej, wpisaną do Rejestru żłobków i klubów dziecięcych prowadzonego przez Wójta Gminy Gorzkowice. Siedzibą Klubu są Gorzkowice 97-350, ul. Kwiatowa 7a. Samorządowy Klub Dziecięcy w Gorzkowicach został utworzony na podstawie Uchwały nr XVI.122.2020 Rady Gminy Gorzkowice z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie utworzenia Samorządowego Klubu Dziecięcego w Gorzkowicach oraz nadania statutu. Funkcjonuje od 1 września 2020 r. Celem Klubu Dziecięcego jest prowadzenie działalności opiekuńczej, wychowawczej oraz edukacyjnej na rzecz dziecka w wieku od 1 roku do lat 3. W Klubie przebywa 20 dzieci.
5. **Samorządowy Klub Malucha w Gorzkowicach** jest gminną jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, działającą w formie jednostki budżetowej, wpisaną do Rejestru żłobków i klubów dziecięcych prowadzonego przez Wójta Gminy Gorzkowice. Siedzibą Samorządowego Klubu Malucha są Gorzkowice, ul. Kwiatowa 7a. Jednostka została utworzona na podstawie Uchwały nr LIII.397.2023 Rady Gminy Gorzkowice z dnia 26 lipca 2023 r. w sprawie utworzenia Samorządowego Klubu Malucha w Gorzkowicach oraz nadania statutu. Funkcjonuje od 1 września 2023 r. W Klubie przebywa 12 dzieci. Działalność Klubu finansowana jest w ramach programu MALUCH+.

Liczba uczniów w jednostkach oświatowych Gminy

Ponieważ punktem wyjścia wszelkich analiz dotyczących oświaty jest liczba uczniów - a nie jest to dana stała - z różnych względów na potrzeby tego opracowania przyjęto, że dane pochodzące z arkuszy organizacji oraz aneksów do arkuszy roku 2023/2024 (stan na 22 maj 2024 r.) odzwierciedlają stan faktyczny i są adekwatne w odniesieniu do danego roku szkolnego.

Wykres 5. Liczba uczniów w szkołach i przedszkolach w Gminie na rok szkolny 2023/2024

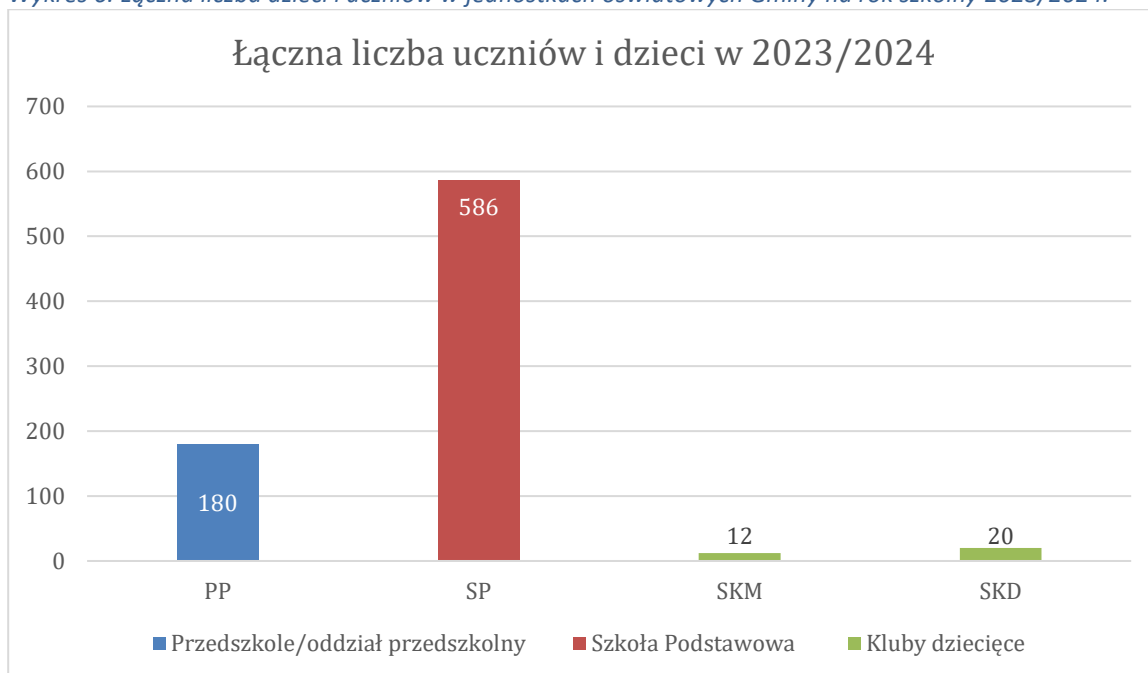

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z arkuszy organizacji na rok 2023/2024 stan na 22 maj 2024r.

W Gminie Gorzkowice w roku szkolnym 2023/2024 największą jednostką jest SP w Gorzkowicach (537 uczniów) najmniejszą jednostką pod względem liczby uczniów i dzieci jest SP w Krzemieniewicach - 65 (liczba dzieci – 16, liczba uczniów 49).

Poniżej przedstawiono łączną liczbę dzieci i uczniów w przedszkolach i szkołach na terenie Gminy w roku szkolnym 2023/2024.

Wykres 6. Łączna liczba dzieci i uczniów w jednostkach oświatowych Gminy na rok szkolny 2023/2024.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych arkuszy organizacji jednostek oświatowych – stan na 22 maj 2024r.

Łącznie do wszystkich jednostek oświatowych Gminy w roku szkolnym 2023/2024 uczęszcza 766 uczniów i dzieci, w tym: **586** uczniów szkoły podstawowej, **180** dzieci przedszkolnych. Dodatkowo na terenie Gminy zorganizowane są dwa kluby SKM w Gorzkowicach – 1 oddział – 12 dzieci oraz SKD w Gorzkowicach – 1 oddział 20 dzieci.

Liczba uczniów w oddziałach jednostek oświatowych Gminy 2023/2024

Celem poniższej analizy jest:

- określenie średniej liczby uczniów na jeden etat nauczycielski według stanu na 22 maja 2024 r.
- ustalenie liczby uczniów w szkołach podstawowych w oparciu o sprawozdanie SIO (stan na 30 września 2023 r.)
- określenie wskaźnika liczby uczniów na oddział według stanu na 22 maja 2024 r.

Analizie poddano liczbę uczniów przypadających na jeden przeliczeniowy etat nauczycielski. Istotność wskaźnika jest na tyle duża, iż jest bardzo powszechną miarą efektywności szkół. Niska wartość wskaźnika oznacza niską efektywność i tym samym wyższe wydatki

w przeliczeniu na jednego ucznia. W tabeli poniżej przedstawiono liczbę uczniów na etat nauczycielski w szkołach prowadzonych przez Gminę Gorzkowice w 2023/2024 r. Średnia liczba uczniów na etat nauczycielski dla szkół podstawowych przedstawia tabela poniżej.

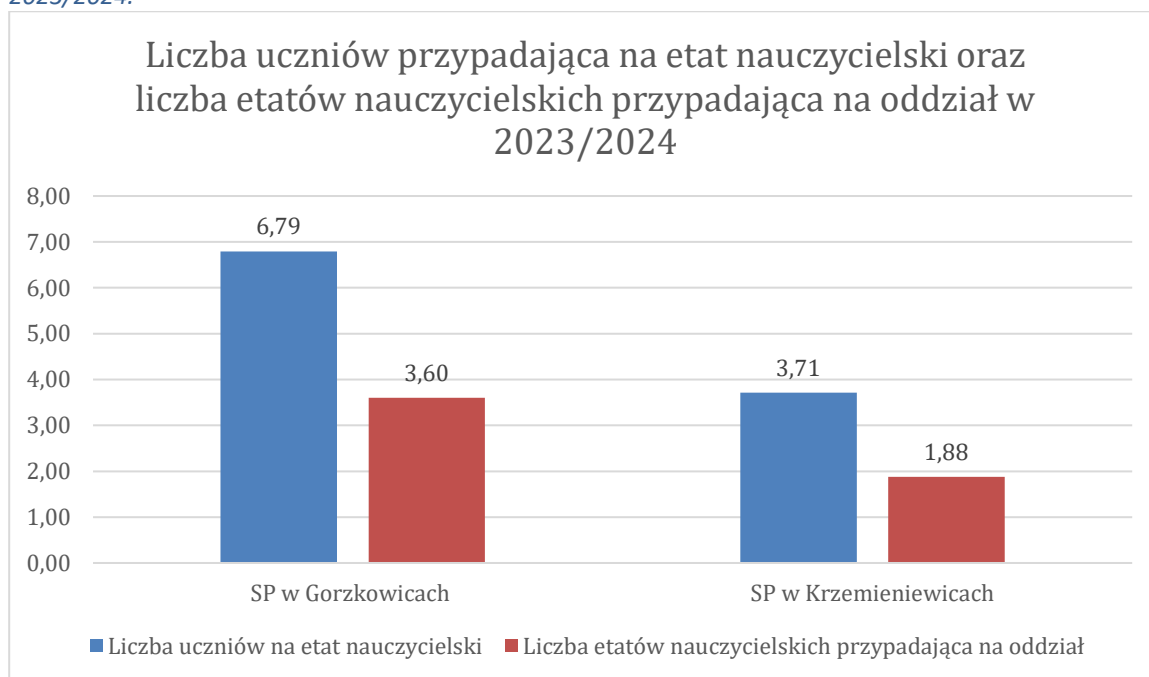
Tabela 2. Zestawienie liczby uczniów na 1 etat nauczycielski i liczby etatów na oddział w szkołach podstawowych w 2023/2024

Etykiety wierszy	Liczba uczniów/dzieci 2023/2024	Liczba oddziałów w szkole 2023/2024	Liczba etatów nauczycieli w szkole 2023/2024	Liczba uczniów przypadająca na etat nauczycielski	Liczba etatów przypadająca na oddział
SP w Gorzkowicach	537	22	79,11	6,79	3,6
SP w Krzemieniewicach	49	7	13,21	3,71	1,88
Suma końcowa	586	29	92,32	6,34	3,18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych arkuszy organizacji jednostek oświatowych

Wskaźnik liczby uczniów przypadający na jeden etat nauczyciela jest niski. Średnio w Gminie **6,34 uczniów/na etat**, co wskazuje na wysokie koszty oświaty w Gminie Gorzkowice. W celu zapewnienia pełnego pokrycia wydatków subwencjonowanych na 1 nauczyciela powinno przypadać przynajmniej **16 uczniów**.

Wykres 7. Liczba uczniów przypadająca na etat nauczycielski oraz liczba etatów przypadająca na oddział w 2023/2024.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych arkuszy organizacji jednostek oświatowych – stan na 22 maj 2024 r.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli oraz Rozporządzenia Ministra Edukacji

Narodowej w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, w szczególności §7:

1. Liczba dzieci w oddziale przedszkola wynosi nie więcej niż **25**. Oddział przedszkola obejmuje dzieci w zbliżonym wieku, z uwzględnieniem ich potrzeb, zainteresowań, uzdolnień oraz rodzaju niepełnosprawności;
2. Liczba dzieci w oddziale przedszkola integracyjnego i oddziale integracyjnym w przedszkolu ogólnodostępnym oraz liczba uczniów w oddziale szkoły integracyjnej i oddziale integracyjnym w szkole ogólnodostępnej wynosi nie więcej niż **20**, w tym nie więcej niż **5** dzieci lub uczniów niepełnosprawnych;
3. Liczba uczniów w oddziale klas I–III szkoły podstawowej wynosi nie więcej niż **25**.
4. Na zajęciach świetlicowych w szkole podstawowej ogólnodostępnej pod opieką jednego nauczyciela może pozostawać nie więcej niż **25** uczniów.
5. W klasach IV – VIII szkoły podstawowej podział na grupy jest obowiązkowy:
 - a. na obowiązkowych zajęciach z informatyki w oddziałach liczących więcej niż **24** uczniów, zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej lub międzyoddziałowej liczącej nie więcej niż 24 uczniów; liczba uczniów w grupie nie może przekraczać liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej;
 - b. na obowiązkowych zajęciach z języków obcych nowożytnych w oddziałach liczących więcej niż 24 uczniów; zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej lub międzyoddziałowej liczącej nie więcej niż **24** uczniów; przy podziale na grupy należy uwzględnić stopień zaawansowania znajomości języka obcego nowożytnego;
 - c. na nie więcej niż połowie godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, dla których z treści programu nauczania wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń, w tym laboratoryjnych – w oddziałach liczących więcej niż 30 uczniów;
 - d. na obowiązkowych zajęciach wychowania fizycznego; zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyklasowej, a w przypadku zespołu szkół – także w grupie międzyszkolnej, liczącej nie więcej niż **26** uczniów.

W przypadku oddziałów liczących odpowiednio nie więcej niż 24, 26 lub 30 uczniów na zajęciach, o których mowa wyżej, podziału na grupy można dokonywać za zgodą organu prowadzącego szkołę. W klasach IV – VIII szkoły podstawowej zajęcia wychowania fizycznego, w zależności od realizowanej formy tych zajęć, mogą być prowadzone łącznie albo oddzielnie

dla dziewcząt i chłopców. Przepisy prawa oświatowego nie regulują szczegółów dotyczących wielkości powierzchni, jaka powinna przypadać i obowiązywać na jednego ucznia.

Średnia wielkość oddziału to najczęściej stosowany wskaźnik organizacji szkół. Jest on zrozumiały nawet dla laików i intuicyjnie odbierany, jako wskaźnik dobrze odzwierciedlający warunki pracy i nauki w szkołach oraz jednostkowe koszty ich prowadzenia. Z jednej strony mniejsze oddziały stwarzają bardziej komfortowe warunki uczniom i nauczycielom, istnieje też powszechne przekonanie, że sprzyjają poprawie efektów kształcenia, mimo że nie potwierdzają tego eksperci. Dlatego daje się odczuć wyraźne społeczne oczekiwanie na tworzenie właśnie takich oddziałów (choć w odniesieniu do szkół ponadpodstawowych nie jest ono tak silne jak w wypadku szkół podstawowych). To oczekiwanie bardzo często nakłada się na zjawisko bezwładności organizacyjnej, które polega na dążeniu szkół (a ściślej mówiąc ich dyrektorów, przygotowujących projekty arkuszy organizacji do zachowania dotychczasowej organizacji mimo malejącej liczby uczniów. Z drugiej strony, przy mniejszych oddziałach koszty utrzymania szkół są wyższe, a wysokość subwencji oświatowej, którą otrzymuje jednostka samorządu terytorialnego, zależy przede wszystkim od liczby uczniów.

Jednym z podstawowych wyznaczników efektywności sieci szkolnej na danym terenie jest przeciętna liczba uczniów w oddziale klasowym. Jest to istotne o tyle, że wiąże ze sobą dochody i wydatki oświatowe. Dochody oświatowe kształtowane są zasadniczo przez liczbę uczniów w jednostkach oświatowych. Natomiast na wydatki oświatowe wpływa liczba oddziałów w tych jednostkach, ponieważ od liczby oddziałów uzależniona jest liczba godzin nauczycielskich, które wpływają następnie na liczbę nauczycielskich etatów przeliczeniowych.

Należy podkreślić, że koszty kształcenia jednego ucznia są wynikiem liczebności (wielkości) oddziałów. Im niższa liczba uczniów w oddziale, tym większe koszty jednostkowe kształcenia uczniów danego oddziału. Istotna jest również możliwość dostosowania organizacji liczby (wielkości) oddziałów do zmiennej liczby uczniów, co z kolei pozostawia możliwość tworzenia dużych obwodów szkolnych.

Tabela 3. Zestawienie liczby uczniów w SP w Gorzkowicach

Wskaźnik	Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Gorzkowicach wg arkusza 2023/2024								
	Ogółem	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Liczba oddziałów	22	3	3	4	3	3	2	3	1
Łączna liczba uczniów	537	67	73	79	70	75	64	86	23
Średnia liczba uczniów na oddział łącznie	24,4	22,33	24,33	19,75	23,33	25	32	29	23
Liczba uczniów spoza obwodu szkoły w klasie I 2023/2024	10	10	x	x	x	x	x	x	x
Liczba uczniów z obwodu szkoły w klasie I 2023/2024	57	57	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych arkuszy organizacji jednostek oświatowych – stan na 16 luty 2024 r.

W SP 1 w Gorzkowicach średni wskaźnik liczby uczniów na oddział wynosi **24,4**.

Tabela 4. Zestawienie liczby uczniów w SP w Krzemieniewicach w roku 2023/2024

Wskaźnik	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Krzemieniewicach wg arkusza 2023/2024								
	Ogółem	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Liczba oddziałów	7	1	1	1	1	1	1	0	1
Łączna liczba uczniów	49	7	3	10	9	8	7	0	5
Średnia liczba uczniów na oddział łącznie	7,0	7	3	10	9	8	7	-	5
Liczba uczniów spoza obwodu szkoły w klasie I 2023/2024	3	3	x	x	x	x	x	x	x
Liczba uczniów z obwodu szkoły w klasie I 2023/2024	4	4	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych arkuszy organizacji jednostek oświatowych

W SP Krzemieniewicach średni wskaźnik liczby uczniów na oddział wynosi **7**.

Tabela 5. Liczba dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w roku szkolnym 2023/2024

Etykiety wierszy	Liczba dzieci w przedszkolu/oddziale przedszkolnym	Liczba oddziałów w przedszkolu/w szkole	Liczba dzieci na oddział
PP w Krzemieniewicach	16	1	16
PP w Gorzkowicach	164	7	23,43
Suma końcowa	180	8	22,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych arkuszy organizacji jednostek oświatowych

Wskaźnik liczby dzieci w przedszkolach/oddziałach przedszkolnych w roku szkolnym 2023/2024 wynosi **22,5** dzieci na **1** oddział. Z punktu widzenia ekonomicznego i najbardziej

efektywnym pod względem optymalizacji organizacji, byłyby oddziały w przedszkolu liczące **25**. Uwzględniając liczbę dzieci w przedszkolach w roku szkolnym 2023/2024, **średnia liczba oddziałów w przedszkolu powinna wynosić 8** (liczba dzieci 180:25 = 7,2). Na podstawie powyższego zestawienia, można stwierdzić, że liczba oddziałów w przedszkolu jest na odpowiednim poziomie.

Z punktu widzenia ekonomicznego najbardziej efektywnym pod względem finansowania subwencji oświatowej byłby oddział liczący w szkole podstawowej **24** uczniów. Uwzględniając liczbę dzieci/uczniów w jednostkach oświatowych Gminy w roku szkolnym 2023/2024, **średnia liczba oddziałów dla edukacji w ramach szkoły podstawowej powinna wynosić 25** (liczba uczniów 586:24 liczba ucz./oddz. = 24,42).

Na podstawie powyższego zestawienia, można stwierdzić, że liczba **29** oddziałów ogólnodostępnych w ramach szkoły podstawowej w stosunku do liczby uczniów w tych oddziałach jest zawyżona o **4** oddziały.

Biorąc pod uwagę dane (z roku szkolnego 2023/2024) widać małą liczebność uczniów w oddziałach, zwłaszcza w SP w Krzemieniewicach.

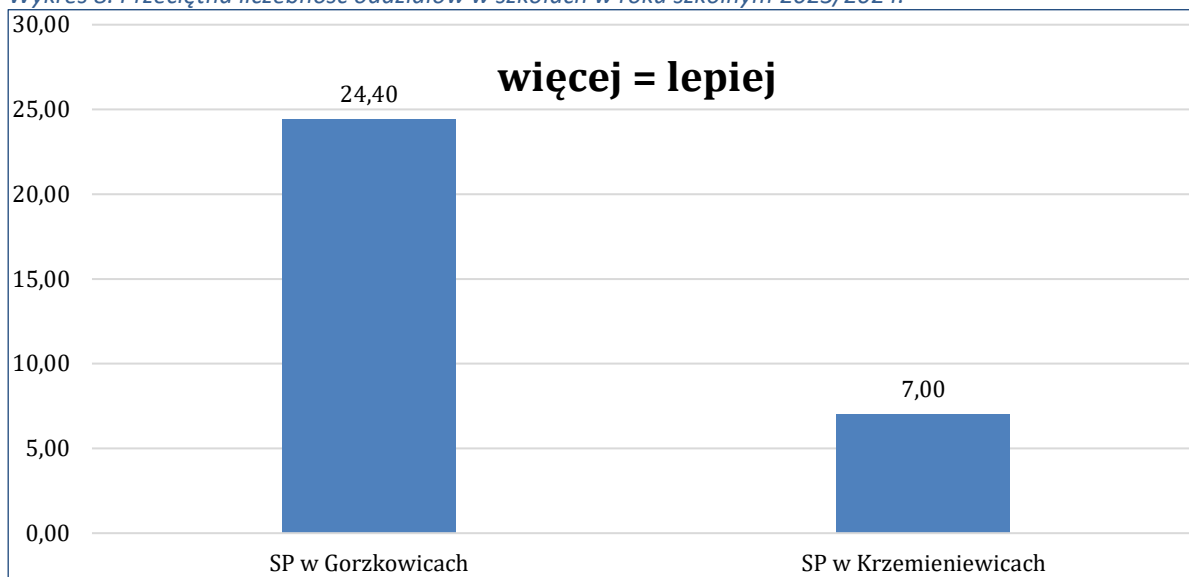
Analizując możliwości optymalizacji organizacji szkół i ich sieci należy odpowiedzieć na kilka pytań:

- Jakie są potrzeby, a jakie możliwości zmian w organizacji szkół?
- Czy organizacja oświaty może być na bieżąco dopasowywana do zmniejszającej się liczby uczniów?
- Czy mniejsze koszty całkowite oświaty wynikające z mniejszej liczby uczniów można wykorzystać do podniesienia jej poziomu?

Możliwości zmian w zakresie zoptymalizowania lub ustandaryzowania zatrudnienia pracowników jednostek oświatowych w stosunku do liczby uczniów można wskazać na podstawie danych dotyczących liczebności oddziałów w roku szkolnym 2023/2024.

Analizując wielkość oddziałów w poszczególnych jednostkach oświatowych funkcjonujących w Gminie zwracają uwagę oddziały o małej liczbie uczniów. Przeciętną liczebność oddziałów w **szkołach podstawowych** obrazuje wykres poniżej.

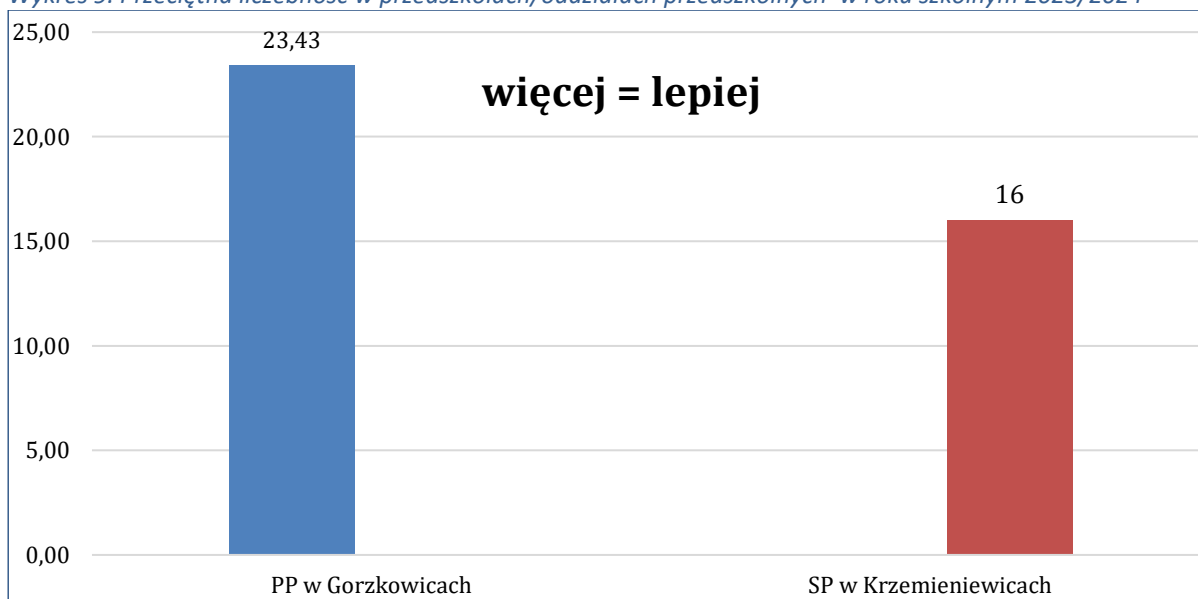
Wykres 8. Przeciętna liczebność oddziałów w szkołach w roku szkolnym 2023/2024.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych arkuszy organizacji jednostek oświatowych.

Wskaźnik liczby uczniów na oddział szkół podstawowych w Gminie Gorzkowice waha się od **7 w SP w Krzemieniewicach** do **24,4 w SP w Gorzkowicach**.

Wykres 9. Przeciętna liczebność w przedszkolach/oddziałach przedszkolnych w roku szkolnym 2023/2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych arkuszy organizacji jednostek oświatowych.

W **przedszkolach i oddziałach przedszkolnych** Gminy oddziały liczą od **16 do 23,43** dzieci na oddział.

Liczba nauczycieli w jednostkach oświatowych Gminy

Kolejnym bardzo istotnym czynnikiem wpływającym na system oświaty i mającym duże znaczenie w kształtowaniu wydatków gminy jest struktura zatrudnienia w szkole,

uwzględniająca zarówno kadre pedagogiczną, jak i pracowników obsługi. Karta Nauczyciela i wynikające z niej prawa zatrudnionych na jej podstawie pedagogów, które w dużej mierze mają odzwierciedlenie w finansach, stanowią duże obciążenie dla budżetu gminy. Warto zatem zwrócić uwagę na racjonalne zarządzanie zasobami ludzkimi, co w przypadku jednostek oświatowych jest wyjątkowo trudne, gdyż w ślad za kadrami pedagogicznymi podąża jakość kształcenia.

W strukturze wydatków działu 801 – Oświata i wychowanie najbardziej kosztowną pozycją są wynagrodzenia i pochodne. Stanowią one średnio ponad 80% wszystkich wydatków. Znaczna część środków na wynagrodzenia znajduje się w otrzymywanej przez każdą jednostkę samorządu terytorialnego (JST) subwencji oświatowej będącej częścią subwencji ogólnej. Wysokość subwencji zależy głównie od liczby uczniów, a także od stopnia awansu zawodowego zatrudnionych nauczycieli w jednostkach oświatowych danej gminy (wskaźnik Di). Podstawą rozliczenia subwencji oświatowej są dane przekazywane corocznie przez każdą gminę, zawarte w sprawozdaniu SIO – spis na 30 września danego roku.

W tabeli poniżej przedstawiono liczbę stosunków pracy nauczycieli w jednostkach oświatowych Gminy Gorzkowice w roku szkolnym 2023/2024 w ujęciu osobowym i etatowym.

Tabela 6. Liczba stosunków pracy nauczycieli w jednostkach oświatowych Gminy na rok szkolny 2023/2024

Nazwa jednostki	Ogółem etaty	Ogółem osoby	Ilość etatu na osobę
SP w Gorzkowicach	79,11	74	1,069
SP w Krzemieniewicach	14,41	18	0,80
PP w Gorzkowicach	16,46	18	0,91
Razem w jednostkach oświatowych	109,98	110	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z arkuszy organizacji 2023/2024

W roku szkolnym 2023/2024 w jednostkach prowadzonych przez Gminę zatrudnionych jest 110 nauczycieli (w osobach, jako suma wszystkich nauczycieli zatrudnionych w poszczególnych szkołach i przedszkolach), co w przeliczeniu na etaty stanowi **109,98** etatu.

Wskaźnik zatrudnienia (Wz), czyli **średnia ilość etatu przypadająca na 1 nauczyciela w osobie wynosi 1**. Najniższy wskaźnik zatrudnienia występuje w SP Krzemieniewicach – 0,80.

Wskaźnik zatrudnienia (Wz) w jednostkach prowadzonych przez Gminę Gorzkowice kształtuje się na niskim poziomie. Zakładając średnio 18-sto godzinny obowiązkowy wymiar zajęć, jeden nauczyciel (osoba) w roku szkolnym 2023/2024 pracowałaby – ok. 18/18 etatu.

Wartość wskaźnika (Wz) ma niebagatelne znaczenie dla realizacji art. 30 Karty Nauczyciela - osiągnięcia średniego wynagrodzenia na poszczególnych stopniach awansu zawodowego. Wskaźnik Wz powinien oscylować w granicach **1,2 - 1,4**. Oznacza to, że każdy nauczyciel powinien być zatrudniony na pełen etat i około **2-5 godziny ponadwymiarowe**. Godziny ponadwymiarowe stanowią pod tym względem bardzo istotny składnik wynagrodzenia nauczyciela.

Art. 30 ust. 1 Karty Nauczyciela wyróżnia cztery elementy składowe wynagrodzenia nauczyciela:

- Wynagrodzenie zasadnicze;
- Dodatki za wysługę lat, motywacyjny, funkcyjny, za warunki pracy, itp.;
- Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw;
- Nagrody i inne świadczenia wynikające ze stosunku pracy, za wyłączeniem świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i dodatku socjalnego określonego w art. 54 KN (dodatek wiejski).

W pkt. 3 ustawodawca wyróżnił godziny ponadwymiarowe, jako jeden z najważniejszych elementów realizacji art. 30 KN. Prawidłowo prowadzona polityka kadrowa organu prowadzącego szkoły i dyrektorów jednostek oświatowych powinna być ukierunkowana na ograniczenie liczby nauczycieli niepełnozatrudnionych w zamian za pełnozatrudnionych z godzinami ponadwymiarowymi.

W kolejnych tabelach zestawiono dane dotyczące realizacji art. 30 KN w Gminie Gorzkowice w roku 2022 oraz 2023.

Tabela 7. Realizacja art. 30 KN w jednostkach oświatowych Gminy Gorzkowice za rok 2022 (w zł).

Stopnie awansu zawodowego od dnia 1 stycznia do 31 sierpnia 2022	Od dnia 1 września 2022 do dnia 31 grudnia 2022	Suma iloczynów średniej liczby etatów nauczycieli i średnich wynagrodzeń nauczycieli	Wydatki poniesione w 2022 r. na wynagrodzenia nauczycieli w składnikach o których mowa w art. 30 ust 1 ustawy	Kwota różnicy
--	---	--	---	---------------

Audyt oświaty w Gminie Gorzkowice

Stażysta	Nauczyciel początkujący	731 035,61	775 083,48	44 047,87
Kontraktowy				
Mianowany	Mianowany	680 870,59	649 487,28	-31 383,31
Dyplomowany	Dyplomowany	6 362 544,45	6 404 384,38	41 839,93

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń w jednostkach oświatowych Gminy za rok 2022.

Tabela 8. Realizacja art. 30 KN w jednostkach oświatowych Gminy Gorzkowice za rok 2023 (w zł).

Od dnia 1 września 2023 do dnia 31 grudnia 2023	Suma iloczynów średniej liczby etatów nauczycieli i średnich wynagrodzeń nauczycieli	Wydatki poniesione w 2023 r. na wynagrodzenia nauczycieli w składnikach o których mowa w art. 30 ust 1 ustawy	Kwota różnicy
Nauczyciel początkujący	767 706,54	788 834,25	21 127,71
Mianowany	582 057,81	552 767,82	-29 289,99
Dyplomowany	6 494 982,89	6 349 332,84	- 145 650,05

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń w jednostkach oświatowych Gminy za rok 2023.

Nauczyciele zatrudnieni w jednostkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Gorzkowice w grupie awansu nauczycieli mianowanych w 2022 nie osiągnęli wymaganym prawem średniego wynagrodzenia oraz 2023 w grupie nauczycieli mianowanych i dyplomowanych nie osiągnęli wymaganych prawem średnich wynagrodzeń.

Należy pamiętać, że zwiększenie liczby nauczycieli (w osobach), przy tej samej liczbie etatów, prowadzi do zwiększenia kwoty wydatków ponoszonych na wynagrodzenia, w tym także na wypłaty dodatku uzupełniającego.

Corocznie w ustawie budżetowej ustalana jest kwota bazowa dla nauczycieli, która stanowi podstawę do ustalenia średnich wynagrodzeń oraz ewentualnych podwyżek dla nauczycieli.

Zgodnie z Ustawą Budżetową na rok 2024 r. od dnia 1 stycznia nastąpił wzrost wynagrodzeń nauczycieli. Stawki dla wynagrodzenia nauczycieli przyjęto zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych

warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy z dnia 20 lutego 2024 r.

Tabela 9. Minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli od 1 stycznia 2024r. (w zł) wg rozporządzenia .

Poziom wykształcenia		Nauczyciel nieposiadający stopnia awansu zawodowego (nauczyciel początkujący)	Nauczyciel mianowany	Nauczyciel dyplomowany
1	Tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym	4 908,00	5 057,00	5 915,00
2	Tytuł zawodowy magistra bez przygotowania pedagogicznego, tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) z przygotowaniem pedagogicznym, tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego lub nauczycielskiego kolegium języków obcych, pozostałe wykształcenie	4 788,00	4 910,00	5 148,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Projektu Rozporządzenia MEN

W konsekwencji **średnie wynagrodzenie nauczycieli od 1 stycznia 2024 r. stanowi dla:**

- nauczyciela początkującego (120% kwoty bazowej) **5 889,60 zł**
- nauczyciela mianowanego (144% kwoty bazowej) **7 282,00 zł**
- nauczyciela dyplomowanego (184% kwoty bazowej) **10 883,60 zł**

Koszt zatrudnienia nauczyciela na pełen etat, aby spełnić średnie za 2024 r., przy założeniu przepisów obowiązujących od 1 stycznia 2024 r roku jako uśrednienie całego roku, oraz prognozowany wzrost wynagrodzeń wg założeń do projektu subwencji oświatowej na rok 2024 , przedstawia się następująco:

- Nauczyciel początkujący: $(5\,889,60 \times 12) = 70\,675,20 + (\text{ok. } 20,38\%)* = \mathbf{85\,078,80}$
- Nauczyciel mianowany: $(7\,282,00 \times 12) = 87\,384 + (\text{ok. } 20,38\%)* = \mathbf{105\,192,86}$
- Nauczyciel dyplomowany: $(10\,883,60 \times 12) = 130\,603,20 + (\text{ok. } 20,38\%)* = \mathbf{157\,220,13\,zł}$

* - do kwot bazowych doliczyć należy pochodne (ZUS) pracodawcy od kwoty brutto: emerytalna – 9,76%, rentowa – 6,50%, wypadkowa – 1,67% (lub inna zależnie od pracodawcy), składka na FP – 2,45% . Powyższe średnie należałoby zatem zwiększyć o 20,38% (przy wypadkowej 1,67%).

Na potrzeby niniejszej analizy i oszacowania kosztów przyjęto wynagrodzenie – 143 159 zł wynikające ze struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w Gminie Gorzkowice.

Tabela 10. Struktura zatrudnienia nauczycieli wg SIO na 30 września 2023 r.

Struktura zatrudnienia nauczycieli wg SIO w 2023/2024		
Nauczyciele początkujący	13%	11 060,24
Nauczyciele mianowani	9%	9 467,36
Nauczyciele Dyplomowani	78%	122 631,70
Razem	100%	143 159,30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wykazu nauczycieli wg SIO na dzień 30 września 2023 r.

Analiza finansowa planowanych wydatków oświatowych przez szkoły podstawowe Gminy Gorzkowice w 2023/2024

Analiza części oświatowej subwencji ogólnej Gminy Gorzkowice

Zakresem analizy objęto następujące obszary:

1. wysokość przydzielonej Gminie subwencji oświatowej w oparciu o algorytm podziału części oświatowej subwencji ogólnej na 2024 rok,
2. szczegółowe badanie danych dotyczących obliczenia wysokości ostatecznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na 2024 rok z podziałem na poszczególne jednostki oświatowe objęte audytem Gminy Gorzkowice.

Analizy dokonano w oparciu o Rozporządzenie MEN z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2024 (Dz. U. z 2023, poz. 2755).

Część oświatowa subwencji ogólnej jest dzielona między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego z uwzględnieniem zakresu realizowanych przez te jednostki zadań oświatowych.

Część oświatowa subwencji ogólnej jest dochodem jednostki samorządu terytorialnego (art. 3 ust.1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego).

Część oświatowa subwencji ogólnej (SO) składa się z trzech części:

1. SOA – kwota bazowa części oświatowej, według finansowego standardu A podziału części oświatowej na realizację zadań szkolnych,
2. SOB – kwota uzupełniająca, uwzględniająca wagi P zwiększające finansowy standard A na realizację zadań szkolnych,
3. SOC – kwota części oświatowej na realizację zadań przedszkolnych.

$$SO = SOA + SOB + SOC$$

Tabela 11. Wartości standardu finansowego A oraz wskaźnika korygującego Di w 2024 roku (w zł).

	Wartość 2024 r.
Standard A	8 991,3565
Wskaźnik korygujący Di	1,1208038362

Standard A - otrzymuje się dzieląc kwotę ogólną subwencji (SO) pomniejszoną o 0,4% rezerwy przez ogólną liczbę uczniów przeliczeniowych w kraju.

Wskaźnik korygujący Di - wskaźnik uwzględniający stopnie awansu zawodowego nauczycieli. Zastosowanie tego wskaźnika umożliwi przekazanie relatywnie wyższych kwot części oświatowej subwencji ogólnej do tych JST, w których udział etatów nauczycieli o najwyższych stopniach awansu zawodowego w relacji do ogólnej liczby etatów nauczycieli jest wyższy niż średnie w skali kraju - co przekłada się na poziom ponoszonych przez poszczególne JST wydatków na wynagrodzenia nauczycieli. Wskaźnik na poziomie powyżej jedności w Gminie Gorzkowice wskazuje na wysoki udział etatów nauczycieli o najwyższych stopniach awansu zawodowego. Wysokość części oświatowej subwencji ogólnej uzależniona jest od liczby uczniów przeliczeniowych, otrzymanej poprzez zastosowanie zróżnicowanych wag dla wybranych kategorii uczniów oraz określonych typów i rodzajów szkół oraz wskaźnika korygującego uwzględniającego stopnie awansu zawodowego nauczycieli.

Tabela 12. Podział subwencji oświatowej na jednostki podlegające analizie w roku 2024

Jednostka	SA	SOB	SOC	Subwencja
NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE ARTYSTYCZNE „ŚWIAT BAJEK”	-	-	232 529,32	232 529,32
Przedszkole niepubliczne	-	-	232 529,32	232 529,32
PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE AKADEMIA MYSZKI MIKI	-	-	494 585,84	494 585,84
Przedszkole niepubliczne	-	-	494 585,84	494 585,84
PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE CHATKA PUCHATKA	-	-	253 409,99	253 409,99
Przedszkole niepubliczne	-	-	253 409,99	253 409,99
PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE W GORZKOWICACH	-	-	664 856,08	664 856,08
Przedszkole	-	-	664 856,08	664 856,08
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. HENRYKA SIENKIEWICZA W GORZKOWICACH	5 497 858,09	2 955 485,39	8 246,79	8 461 590,27
Szkoła podstawowa	5 497 858,09	2 955 485,39	8 246,79	8 461 590,27
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MARII KONOPNICKIEJ W KRZEMIENIEWICACH	474 507,34	616 324,16	77 623,60	1 168 455,10
Szkoła podstawowa	474 507,34	616 324,16	77 623,60	1 168 455,10
Suma końcowa	5 972 365,43	3 571 809,55	1 731 251,62	11 275 426,60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportów SIO z dnia 30/IX/10/X/2023 oraz metryczki subwencji ogólnej na rok 2024

Od roku 2017 sześciolatki (dzieci oddziału „0”) objęte zostały subwencją oświatową. Do tego czasu jednostki samorządu terytorialnego otrzymywały dotację na wszystkie dzieci przedszkolne. Od 2017 r. rozszerzeniu uległy zadania pozaszkolne subwencji oświatowej (SOC) o zadania związane z prowadzeniem przedszkoli/oddziałów przedszkolnych

zorganizowanych w szkołach podstawowych, a także innych form wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 6 lat i więcej.

Podstawą naliczenia subwencji oświatowej na daną jednostkę oświatową jest między innymi liczba uczniów. W roku szkolnym 2023/2024 stan uczniów na 30 września na 2023 r. był podstawą do naliczenia kwoty subwencji oświatowej na 2024.

Liczba uczniów SIO (stan na 30 września 2023 r.) – w zakresie jednostek objętych audytem w poszczególnych typach szkół wyniosła:

- szkoły podstawowe – 592,6408 uczniów,
- dzieci sześciolatnie w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach - 83

Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2014 roku - zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych - w dziale 801 *Oświata i Wychowanie* wprowadzone zostały nowe rozdziały w brzmieniu:

80149 – Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego,

80150 – Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących itp.

Rozdziały te zostały utworzone w celu stworzenia możliwości ewidencji przez JST wydatków na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w ogólnodostępnych szkołach, przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego. W subwencji oświatowej przewidziano wsparcie finansowe samorządów poprzez przyznanie dodatkowych wag dla uczniów z upośledzeniem umysłowym, niesłyszących, niewidzących, z autyzmem, niepełnosprawnością ruchową itp.

Na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i przedszkolach, Gmina Gorzkowice w ramach przydzielonej subwencji oświatowej w roku 2024 otrzyma **485 738 zł**, w całości jednostki dla których organem prowadzącym jest Gmina.

Zgodnie z art. 8 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych samorząd ma obowiązek wydatkować środki otrzymane w subwencji na kształcenie specjalne - ale określenie sposobu i formy realizacji tego obowiązku pozostawiono w gestii samorządu.

W tabeli przedstawiono liczbę uczniów i dzieci niepełnosprawnych, uczęszczających do szkół podstawowych i przedszkoli dla których organem prowadzącym jest Gmina, dla których została naliczona subwencja na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji i metod pracy 2024 r.

Tabela 13. Zestawienie liczby uczniów niepełnosprawnych wg wag i wartości w jednostkach oświatowych Gminy Gorzkowice w 2023/2024

Jednostka/Typ	Liczba uczniów	SA	P5	Wartość z P5	P7	Wartość z P7	P8	Wartość z P8	P77	Wartość z P77	Liczba dzieci/uczniów	Subwencja
PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE W GORZKOWICACH	0	-	0	-	0	-	0	-	1	95 736,70	1	95 736,70
Przedszkole	0	-	0	-	0	-	0	-	1	95 736,70	1	95 736,70
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. HENRYKA SIENKIEWICZA W GORZKOWICACH	1	10 077,55	4	56 434,26	1	36 279,17	3	287 210,09	0	-	8	390 001,07
Szkoła podstawowa	1	10 077,55	4	56 434,26	1	36 279,17	3	287 210,09	0	-	8	390 001,07
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MARII KONOPNICKIEJ W KRZEMIENIEWICACH	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	-	-
Szkoła podstawowa	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	-	-
Suma końcowa	1	10 077,55	4	56 434,26	1	36 279,17	3	287 210,09	1	95 736,70	9	485 737,77

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania danych z SIO na 30.09.2023.

Kwota środków finansowych zabezpieczonych w subwencji oświatowej na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji, nauki i metod pracy dla uczniów szkół i przedszkoli objętych audytem, dla których organem prowadzącym jest Gmina, - wynosi **485 738 zł** dla 8 uczniów i 1 dziecka w Przedszkolu. Środki na kształcenie specjalne naliczane są na podstawie orzeczeń. Warunkiem uwzględnienia danego orzeczenia w subwencji a w konsekwencji jego „finansowania” jest data orzeczenia wydana i dostarczona do szkoły przed 30 września każdego roku.

Tabela 14. Zestawienie planu i subwencji na zadanie wymagające stosowania specjalnych metod pracy planowanych w roku 2024 w szkołach i przedszkolach dla których organem prowadzącym jest Gmina Gorzkowice.

Jednostka	Subwencja	Plan 80149	Plan 80150	Różnica
PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE W GORZKOWICACH	95 736,70	100 944,00		- 5 207,30
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. HENRYKA SIENKIEWICZA W GORZKOWICACH	390 001,07		712 150,00	-322 148,93
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MARII KONOPNICKIEJ W KRZEMIENIEWICACH	-			
Suma końcowa	485 737,77	100 944,00	712 150,00	- 327 356,23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawienia subwencji i sprawozdań RB 28S za m-c kwiecień 2024.

W wyniku analizy wydatków oświatowych zaplanowanych i wykonanych na realizację zadań kształcenia specjalnego w Gminie ustalono, że wydatki zaplanowano w wysokości wyższej niż jest to określone w subwencji na rok 2024 dla szkół objętych audytem o **327 356,23 zł**.

Samorząd ma obowiązek wydatkować środki otrzymane w subwencji na kształcenie specjalne.

Ustawa o finansowaniu zadań oświatowych obowiązująca od 2018 r. uszczegóławia i doprecyzowuje wątpliwości interpretacyjne związane z wyodrębnieniem przez jednostki samorządu terytorialnego środków na zadania wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w wysokości nie mniejszej niż wynikająca z podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na realizację zadań, o których mowa w art. 127 ust 1 oraz art. 36 ust 17 Prawo Oświatowe. Wprowadzone rozwiązanie określa, że w przypadku szkół ogólnodostępnych, do wydatków na kształcenie specjalne zaliczają się wyłącznie wydatki na zadania, wynikające z realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego oraz w orzeczeniach o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych (bez uwzględnienia wydatków finansowanych w ramach podstawowej kwoty subwencji naliczanej standardem finansowym). Takie podejście wyklucza zaliczanie do takich wydatków środków przeznaczonych na obsługę, administrację, itp.

Środki otrzymane na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki oraz metod pracy dla dzieci i młodzieży mają być przeznaczone na kształcenie specjalne **łącznie w ramach jednostki samorządu terytorialnego**. Oznacza to, że nie ma obowiązku odnosić środków otrzymanych w subwencji do konkretnego ucznia niepełnosprawnego. Podobnie -nie ma obowiązku alokacji do konkretnej szkoły samorządowej.

Zgodnie z artykułem 8 ustawy z dnia 27 października 2017 o finansowaniu zadań oświatowych środki przeznaczone w roku budżetowym na realizację zadań związanych z organizacją kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 127 ust 1 ustawy - Prawo Oświatowe, oraz na organizację zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, o których mowa w art. 36 ust 17 ustawy - Prawo Oświatowe, środki przeznaczone przez JST w zakresie tych zadań stanowią sumę trzech grup wydatków:

1) **Grupa 1**

Środki zabezpieczone w budżetach odpowiednio Specjalnego Ośrodka Wychowawczego stanowiące sumę rozdz.: 80102, 80105, 80111, 80134, 80144, 85403 z wyłączeniem zadań dotyczących wczesnego wspomagania (85404) oraz środki Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego stanowiące sumę rozdz.: 80102, 80134, 85420 (art. 8 ust.2 pkt 1) – **ta grupa Gminy nie dotyczy.**

2) **Grupa 2**

Środki przeznaczone na realizację zadań w szkołach ogólnodostępnych. Są to środki przeznaczone w roku budżetowym na realizację zadań wynikających z zaleceń zawartych w:

- a) orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego,
- b) orzeczeniach o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych,
- c) indywidualnych programach zajęć, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 8 ust 3 z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U z 2017 r. poz. 882)

d) indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych, o których mowa w art. 127 ust. 3 ustawy – Prawo Oświatowe i zapewnieniu warunków ich realizacji (art. 8 ust.2 pkt. 2) łączną wartość planowanych wydatków z rozdziału 80149 i 80150 realizowanych w szkołach i przedszkolach ogólnodostępnych stanowią planowane wydatki wynikające z wag P5, P6, P7, P8, P77, określonych w Rozporządzeniu MEN z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2024 (Dz. U. z 2023, poz. 2755).

W realizacji zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży szkół i przedszkoli ogólnodostępnych - należy uwzględnić wydatki dotyczące uczniów i dzieci w oddziałach ogólnodostępnych w odniesieniu do zadań realizowanych bezpośrednio z uczniem - na podstawie orzeczeń o potrzebie kształcenia

specjalnego. Będą to: wydatki płacowe nauczycieli wraz z pochodnymi realizującymi zajęcia rewalidacyjne, zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze oraz zajęcia specjalistyczne, do których należą: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia logopedyczne, zajęcia emocjonalno-społeczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym. Oraz z pomocy psychologiczno-pedagogicznej – ZDW, rozwijające uzdolnienia i kształtujące umiejętność uczenia się o ile wynikają z IPET-u. W tej grupie należy ująć wydatki, które nie byłyby ponoszone gdyby uczeń był pełnosprawny, m.in. wydatki związane z:

- zatrudnieniem dodatkowej kadry wspierającej, np. wynagrodzenie tzw. nauczyciela współorganizującego lub pomocy nauczyciela realizującego zajęcia rewalidacyjne,
- zajęciami z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- zakupem pomocy dydaktycznych dla dzieci i uczniów niepełnosprawnych,
- organizacją wybranych zajęć edukacyjnych lub w grupie do 5 osób, jeśli uczeń takich wymaga.

3) Grupa 3

Środki związane z prowadzeniem oddziałów integracyjnych i specjalnych w szkołach ogólnodostępnych. W przypadku ich wystąpienia po stronie wydatkowej należy wykazać:

- wydatki związane z realizacją zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego oraz
- środki wyliczone według wzoru określonego w art. 8 ust.2 pkt 3 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych:

$$\dot{S}_{inne} = \dot{S} * (S_{si} - S_{sin}) / S$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

\dot{S} – Środki przeznaczone w roku budżetowym w tych szkołach

S_i – Standard „A” + wszystkie wagi (niepełnosprawności + integracyjne)

S_{sin} – wagi tylko na niepełnosprawności bez P_8 ,

S – cała subwencja dla Gminy

Środków wyliczonych za pomocą wyżej określonego wzoru nie należy klasyfikować do rozdziału 80150 – **Oddziały integracyjne nie występują w Gminie.**

Wydatki szkół podstawowych Gminy Gorzkowice a naliczona subwencja oświatowa w roku 2024

Analiza finansowa szkół podstawowych i analiza porównawcza planowanych kosztów utrzymania uczniów w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2023/2024.

Przedmiotem analizy jest uzyskanie odpowiedzi na pytanie, czy otrzymywana przez Gminę Gorzkowice subwencja oświatowa na 2024 rok pokryje wszystkie wydatki subwencjonowane. Na wydatki jednostek oświatowych składają się wydatki subwencjonowane i niesubwencjonowane.

Wydatkami subwencjonowanymi w Gminie są wszystkie wydatki bieżące działu 801 *Oświata i Wychowanie* w rozdziałach:

80101 – Szkoły podstawowe, 80107 – Świetlice Szkolne, 80146 – Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli, 80149, 80150 – Specjalna organizacja nauki – uczniowie/dzieci – niepełnosprawne
80195 – Pozostała działalność.

Wydatkami niesubwencjonowanymi w Gminie są wydatki działu 801 – *Oświata i Wychowanie* w rozdziałach:

80103 – Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych (z wyłączeniem dzieci 6 letnich), 80104 – Przedszkola, 80113 – Dowożenie uczniów, 80148 – Stołówki szkolne, oraz Inwestycje.

Tabela 15. Wydatki subwencjonowane szkół podstawowych Gminy Gorzkowice według planu na 2024 r. a naliczona subwencja bez oddziału „0” i subwencji na przedszkola.

Jednostka	80101	80107	80150	80195 Ukraina	Razem wydatki subwencjonowa ne	Liczba Uczniów	Subwencja na 6 latki	Wysokość subwencji	Subwencja bez 6 latków	Różnica	% procent pokrycia subwencj ą
SP w Gorzkowicach	8 427 880,14	1 647 480,00	712 150,00	35 097,00	10 787 510,14	537	0	8 461 590,27	8 461 590,27	- 2 325 919,87	78%
SP w Krzemieniewicach	1 997 499,00	285 987,00		34 496,00	2 283 486,00	49	39 907,09	1 168 455,10	1 128 548,01	- 1 154 937,99	51%
Suma	10 425 379,14	1 933 467,00	712 150,00	69 593,00	13 070 996,14	586,00	39 907,09	9 630 045,37	9 590 138,28	- 3 480 857,86	73%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB 285 jednostek budżetowych - stan na 30 kwietnia 2024 r.

W 2024 roku na zadania subwencjonowane jednostek oświatowych (szkół podstawowych) ogółem Gmina Gorzkowice planuje wydać kwotę wynoszącą około **13,07 mln zł na wydatki subwencjonowane**, natomiast naliczona kwota subwencji na te jednostki wynosi **9,59 mln zł** (bez dzieci 6 letnich i przedszkoli). Kwotę różnicy, wynoszącą około **3,48 mln zł** należy pokryć z dochodów własnych Gminy - co stanowi **27%** wartości wydatków subwencjonowanych.

Wydatkami subwencionowanymi objęte są również dzieci sześćioletnie w przedszkolach. Z uwagi na stworzenie materiału porównawczego, z tabeli wydatków subwencionowanych zostały wyłączone wydatki i subwencja dotyczące sześciolatków oraz wag subwencyjnych dotyczących przedszkoli. Ewidencja oddziałów przedszkolnych jest w rozdziale 80103 – *Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych*, 80106 – *Inne formy wychowania przedszkolnego* oraz 80104 – *Przedszkola*, 80149 będą przedmiotem analizy dalszej części opracowania.

W powyższej tabeli ujęte zostały wszystkie rozdziały subwencionowane działu 801 *Oświata i Wychowanie* przyporządkowane określonej jednostce oświatowej – szkoły podstawowe. Pozycja – „Razem” – jest sumą planowanych wydatków na 2024 rok, która została porównana z wysokością naliczonej na daną szkołę subwencji oświatowej.

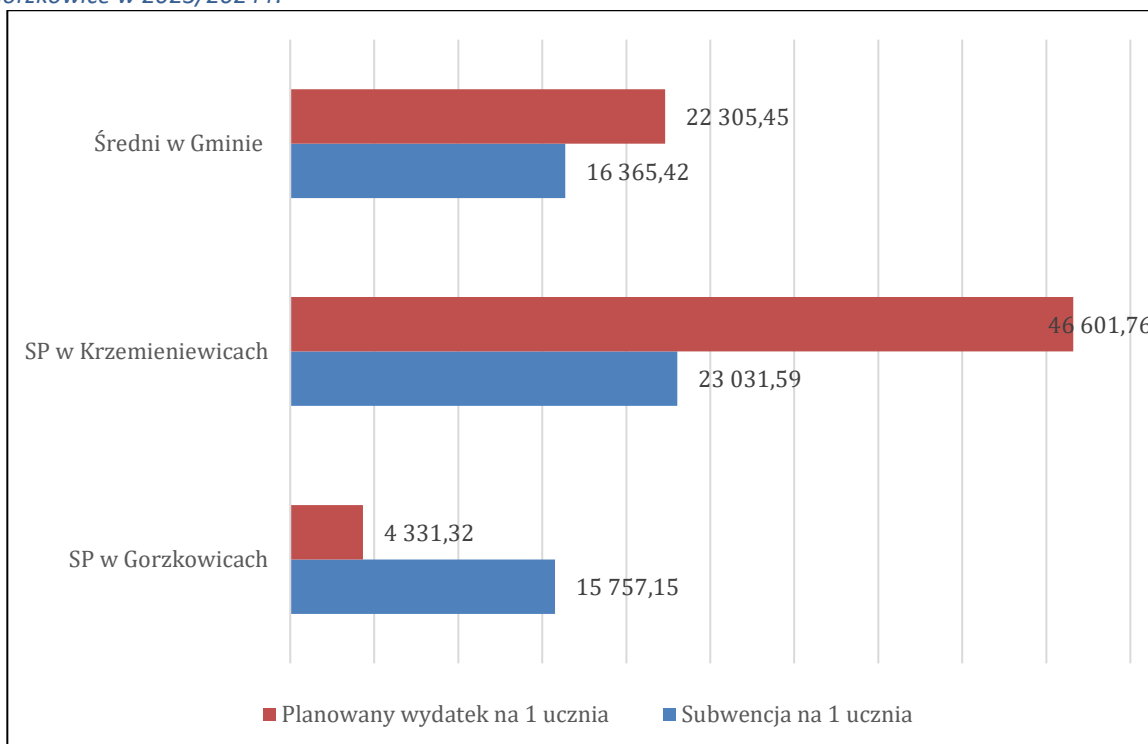
Tabela 16. Zestawienie kosztów, subwencji i deficytu na ucznia w szkołach podstawowych za 2023/2024

Jednostka	Uczeń wg subwencji	Koszt ucznia 2024	Deficyt na ucznia
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. HENRYKA SIENKIEWICZA W GORZKOWICACH	15 757,15	20 088,47	- 4 331,32 zł
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MARII KONOPNICKIEJ W KRZEMIENIEWICACH	23 031,59	46 601,76	- 22 755,73 zł
Suma	16 365,42	22 305,45	- 5 940,03

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB 28S - stan na 30 kwietnia 2024 - jednostek budżetowych na 2024 r.

Wysokość wydatków subwencionowanych i subwencję odniesiono w przeliczeniu na jednego ucznia szkoły podstawowej (bez przedszkoli). Dzięki temu możliwe jest dokonanie analizy porównawczej w poszczególnych szkołach. Najwyższy koszt ucznia występuje w SP w Krzemieniewicach – **46 601,76 zł**. Średnia wysokość deficytu Gminy w wydatkach na oświatę w przeliczeniu na ucznia przeliczeniowego wynosi **5 940,03 zł**.

Wykres 10. Średni wydatek i subwencja na ucznia w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Gorzkowice w 2023/2024 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie planów finansowych jednostek budżetowych stan na 30 kwietnia 2024 oraz raportu SIO na 30.09.2022

Planowany średni wydatek na ucznia w 2024 jest najwyższy w SP w Krzemieniewicach i jest wyższy od średniego dla gminy o **30 236,34 zł**.

Do zadań oświatowych **niesubwencionowanych**, finansowanych z dochodów własnych Gminy należą wydatki działu 801 *Oświata i Wychowanie* w rozdziałach dla szkół podstawowych:

1. 80113 – Dowożenie uczniów,
2. 80148 – Stołówki szkolne oraz inwestycje (udział wg wyliczonej metodologii liczba żywionych i wpłaty – pomniejszone o dokonane wpłaty).

Tabela 17. Zestawienie wydatków nie subwencionowanych w 2023/2024

Jednostka	80113	80148	Wspólna obsługa szkół	Razem	Liczba uczniów	Wysokość wydatków niesubw. na ucznia
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. HENRYKA SIENKIEWICZA W GORZKOWICACH	566801,73	652 603,00	474 976,07	1 694 380,80	537	3 155,27
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MARII KONOPNICKIEJ W KRZEMIENIEWICACH	55 668,03		55 823,88	111 491,91	49	2 275,35
Suma	622 469,76	652 603,00	530 799,95	1 805 872,71	586	3 081,69

Źródło: Opracowanie własne na podstawie planów finansowych jednostek budżetowych stan na 30 kwietnia 2024

Średnio na ucznia wysokość wydatków niesubwencionowanych wynosi **3 081,69 zł**.

Tabela 18. Wydatki subwencionowane i nie subwencionowane w 2024 r⁴.

Jednostka	Wydatki subwencionowane	Wydatki nie subwencionowane	Suma wydatków na szkoły podstawowe	Liczba uczniów	w przeliczeniu na jednego ucznia
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. HENRYKA SIENKIEWICZA W GORZKOWICACH	10 787 510,14	1 694 380,80	12 481 890,94	537	23 243,74
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MARII KONOPNICKIEJ W KRZEMIENIEWICACH	2 283 486,00	111 491,91	2 394 977,91	49	48 877,10
Suma	13 070 996,14	1 805 872,71	14 876 868,85	586,00	25 387,15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB28S jednostek budżetowych stan na 30 kwietnia 2024 r.

Planowane wydatki na ucznia szkoły podstawowej wynoszą od 23,2 tys. zł w SP w Gorzkowicach do 48,9 tys. zł w SP w Krzemieniewicach.

⁴ Z wydatków wyłączone zostały wydatki dotyczące kształcenia dzieci z Ukrainy – 69 593 zł. – rozdział 80195

Planowane wydatki przedszkoli, oddziałów przedszkolnych i punktów przedszkolnych a źródła finansowania wydatków w 2024 r.

Analiza finansowa przedszkoli i analiza porównawcza kosztów utrzymania dzieci w przedszkolach w 2024 r.

Dokonując analizy wydatków na przedszkola należy mieć na uwadze źródła finansowania. W przypadku przedszkoli dodatkowymi środkami na finansowanie działalności jest - oprócz subwencji - dotacja przedszkolna. Zestawienie wydatków według klasyfikacji przedstawia tabela poniżej.

Tabela 19. Zestawienie dochodów i wydatków przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w roku 2024 w przedszkolach

Jednostka	80103 - oddziały przedszkolne w SP	80104	80149	Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych w SP		Liczba dzieci w przedszkolach		Razem wydatki	Subwencja	Wpływy z opłat za żywienia	Wpływy z opłat za wychowanie przedszkolne	Dotacja przedszkolna	Razem dochody	Dochody-Wydatki	Wysokość udziału gminy na w przeliczeniu na dziecko
				Ogółem	w tym 6 - latki	Ogółem	w tym 6 latki								
PS w Gorzkowicach		2 849 065,00	100 944,00	-	-	164,00	45,00	2 950 009,00	347 675,37	150 000,00	25 000,00	472 203,90	994 879,27	- 1 955 129,73	- 11 921,52
SP w Krzemieniewicach	152 774,00	-	-	16,00	7,00	-	-	152 774,00	39 907,09	7 000,00	-	35 719,29	82 626,38	- 70 147,62	- 4 384,23
Suma	152 774,00	2 849 065,00	100 944,00	16,00	7,00	164,00	45,00	3 102 783,00	387 582,46	157 000,00	25 000,00	507 923,19	1 077 505,65	- 2 025 277,35	-16 305,75

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań jednostek budżetowych RB 285 – za kwiecień 2024. oraz raportu SIO na 30,09.2023. Kwota dotacji przedszkolnej – 3 968,81 zł w 2024 r.

Na prowadzenie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych Gmina Gorzkowice planuje wydać w 2024 r. **3,1 mln** złotych. Do działalności przedszkoli Gmina jest zobowiązana wyasygnować **2 mln zł**. Analizę kosztów w przeliczeniu na dziecko w przedszkolu przedstawiam poniżej.

Tabela 20. Planowany koszt dziecka w przedszkolu i oddziale przedszkolnym w 2024 r.

Jednostka	Koszt dziecka w przedszkolu/Oddziale przedszkolnym roczny	Koszt dziecka w przedszkolu/oddziale przedszkolnym miesięczny
PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE W GORZKOWICACH	17 987,86	1 498,99
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MARII KONOPNICKIEJ W KRZEMIENIEWICACH	9 548,38	795,70
Suma	17 237,68	1 436,47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB27S i RB28S jednostek budżetowych stan na 30 kwietnia 2024 r. oraz raportu SIO na 30,09.2022

Miesięczne koszty utrzymania dzieci w przedszkolach w Gminie Gorzkowice wynoszą **1 498,99 zł**, a w oddziałach przedszkolnych **795,70 zł**.

Ogólnie należy stwierdzić, że koszty jednostkowe utrzymania ucznia w jednostkach oświatowych Gminy Gorzkowice kształtują się na wysokim poziomie. Kluczem w efektywnym wykorzystywaniu środków pochodzących z subwencji - jak również kluczem do ograniczenia wydatków w jednostce w ogóle - jest zoptymalizowanie liczby uczniów i dzieci w oddziale oraz liczby oddziałów. Należy podkreślić, że mniej oddziałów oznacza mniejszą liczbę potrzebnych do realizacji programu oświatowego etatów nauczycielskich. **Jak wynika z analiz Instytutu Badań Edukacyjnych, nie ma bezpośredniego związku między wielkością klasy a wynikami uczniów**, tj. jakością kształcenia.

Analiza arkuszy organizacji szkół publicznych Gminy Gorzkowice na rok szkolny 2023/2024

W niniejszej części opracowania przedstawiam analizę organizacji zajęć w oddziałach poszczególnych szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Gmina Gorzkowice, w roku szkolnym 2023/2024. Analizy dokonano głównie w kontekście organizacji oddziałów, konieczności ich podziałów na grupy, zgodności liczb godzin z ramowym planem nauczania oraz rozdysponowanej liczby godzin nauczycielskich.

Zdajemy sobie sprawę z tego, że wskazywane możliwości oszczędniejszej optymalizacji jednostek oświatowych w Gminie Gorzkowice poprzez zmniejszenie liczby oddziałów, zmniejszenie liczby godzin nauczycieli (zgodnie z obowiązującym prawem) nie zawsze jest wygodne dla nauczycieli. Ostateczna decyzja w zakresie sposobu organizacji sieci szkół musi być zatem zawsze kompromisem pomiędzy dobrem uczniów i wygodą pracy nauczycieli a możliwościami finansowymi samorządu.

Arkusze organizacji to obecnie najważniejszy dokument szkoły. Zatwierdzenie arkusza na kolejny rok szkolny to zaciągnięte zobowiązanie finansowe organu prowadzącego na bieżący rok kalendarzowy (wrzesień – grudzień), ale i na przyszły (do końca sierpnia następnego roku włącznie). Tym samym, zatwierdzone arkusze stanowią podstawę planowania przyszłorocznego budżetu.

W wielu przypadkach lakonicznie, nieprofesjonalnie skontrolowany i zweryfikowany przez jednostkę samorządową arkusz majowy skutkować może kłopotami finansowymi dla organu prowadzącego.

Samorządowy system finansowania jednostek oświatowych powinien zapewnić ich funkcjonowanie i skłonić do racjonalnego wydawania pieniędzy publicznych. Dyrektor szkoły opracowując projekt organizacji pracy szkoły ma obowiązek przestrzegać prawa oświatowego, zapewniając realizację zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych szkoły, ale również dostosować wielkość tych zadań do planu finansowego prowadzonej przez siebie placówki. Aspekty finansowe są często w tym zakresie pomijane przez dyrektorów, co może skutkować naruszeniem dyscypliny finansowej.

Dokonując analizy arkuszy, istotne znaczenie mają określone zasady udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, którym

powierzono stanowiska kierownicze w szkołach prowadzonych przez Gminę Gorzkowice oraz udzielania zwolnień od obowiązku realizacji tych zajęć, a także określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć specjalistów. Z dokumentów przedstawionych przez Gminę, wynika, że w ww. zakresie zostały podjęte uchwały, obowiązujące na dzień przeprowadzenia audytu:

- Uchwała nr XLII.331.2022 Rady Gminy Gorzkowice z dnia 26 września 2022 r. w sprawie ustalenia tygodniowego wymiaru godzin zajęć dla pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych oraz doradców zawodowych zatrudnionych w przedszkolach i szkołach prowadzonych przez Gminę Gorzkowice.
- Uchwała nr XXXIX/286/2018 Rady Gminy Gorzkowice z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze.

Arkusze organizacji musi być zgodny z aktualnym statutem szkoły, ponieważ od tego dokumentu organ prowadzący powinien rozpocząć sprawdzanie arkusza. To, czego nie ma w statucie (np. świetlica, zajęcia integracyjne, stanowisko drugiego wicedyrektora, psychologa, pedagoga, logopedy, pedagoga specjalnego), nie powinno znaleźć się w arkuszu organizacji i może być podstawą negatywnego stanowiska organu prowadzącego.

Arkusze organizacji na dany rok szkolny podlega zaopiniowaniu przez organ nadzoru – Kuratora Oświaty przed jego zatwierdzeniem przez organ prowadzący.

Opinie eksperta mają charakter obiektywnej oceny stanu istniejącego i zmagają się do wskazania takich rozwiązań, które w perspektywie mogą pozytywnie wpływać na lepszy organizacyjno- finansowy stan systemu oświaty w Gminie Gorzkowice.

Liczba zatwierdzonych godzin w arkuszach organizacji szkół jest sumą obowiązkowych godzin wynikających z ramowych planów nauczania oraz tzw. godzin dodatkowych. Liczbę godzin obowiązkowych określa *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2019 r., poz. 639)*. Ramowe plany nauczania określają tygodniową (semestralną) liczbę godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i zajęć z wychowawcą w poszczególnych klasach danego typu szkoły. Dyrektor szkoły uwzględniając ramowy plan nauczania opracowuje tygodniowy rozkład zajęć.

Zgodnie z rozporządzeniem, każdy ramowy plan nauczania obejmuje również zajęcia z religii, etyki, wychowania do życia w rodzinie, zajęcia języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej, języka regionalnego oraz naukę własnej historii i kultury, zajęcia sportowe w oddziałach i szkołach sportowych oraz oddziałach i szkołach mistrzostwa sportowego, dodatkowe zajęcia edukacyjne (o których mowa w *art. 109 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. - Prawo oświatowe*), zajęcia języka migowego itp. Godziny określone w ramowych planach nauczania mają odzwierciedlenie w otrzymanej przez JST subwencji oświatowej.

W corocznej analizie arkuszy organizacyjnych ważną kwestią jest **maksymalna liczba uczniów** mogąca uczyć się w jednym oddziale. *Rozporządzenie w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli*, nie określa liczby uczniów w kl. IV-VIII, tą kwestię pozostawiono do decyzji organu prowadzącego, przy czym zwiększając liczbę uczniów powyżej 24 lub 26 uczniów na oddział należy dokonać podziału na grupy, tj. powyżej 24 uczniów podział obowiązuje na obowiązkowych zajęciach z informatyki i języków obcych, natomiast w przypadku powyżej 26 uczniów na zajęciach z wychowania fizycznego. Liczba uczniów na zajęciach z informatyki (nie więcej niż 24) uzależniona jest również od liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej.

Maksymalna liczba uczniów w klasach I-III i konieczność podziału na grupy wynika wprost z *Rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli*.

Na **zajęciach świetlicowych** w szkole podstawowej ogólnodostępnej pod opieką jednego nauczyciela - zgodnie z *Rozporządzeniem w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli* - może pozostawać nie więcej niż 25 uczniów.

Szkoły podstawowe są zobowiązane zapewnić zajęcia świetlicowe dla uczniów, którzy pozostają w szkole dłużej ze względu na:

- czas pracy rodziców, na wniosek rodziców;
- organizację dojazdu do szkoły lub inne okoliczności wymagające zapewnienia opieki w szkole.

Należyte planowanie oraz racjonalne wykorzystanie pracy świetlicy zależy od tygodniowego rozkładu pracy szkoły (tzw. podziału godzin). Jeżeli wskaźnik zmianowości w szkole wynosi 1,

tzn. liczba oddziałów jest równa liczbie klasopracowni, to praktycznie w godzinach 8:00-12:00 nie ma konieczności organizowania pracy świetlicy, bo uczniowie wszystkich klas uczestniczą w zajęciach lekcyjnych.

Ekspert zwraca uwagę, że czas pracy świetlicy bardzo często w dużym zakresie pokrywa się z organizacją innych zajęć pozalekcyjnych, np. w bibliotece, w kołach zainteresowań, na zajęciach sportowo-rekreacyjnych, zajęciach z pracą pedagoga, logopedy, itp. W sposób naturalny powoduje to realnie mniejszą liczbę uczniów korzystających ze świetlicy, a to z kolei powoduje mniejszą liczbę grup świetlicowych.

Możliwość łączenia klas reguluje *Rozporządzenie w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli*. Zgodnie z nim, jeżeli w szkole organizowane jest nauczanie w klasach łączonych to:

- obowiązkowe zajęcia edukacyjne w klasie I, z wyjątkiem edukacji muzycznej, edukacji plastycznej i wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych samych klas z innymi klasami;
- w klasach II i III co najmniej połowę wymiaru godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, z wyjątkiem edukacji muzycznej, edukacji plastycznej, wychowania fizycznego prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami;
- w klasach IV-VII co najmniej połowę wymiaru godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z wyjątkiem muzyki, plastyki, i wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami;
- obowiązkowe zajęcia edukacyjne w klasie VIII, z wyjątkiem wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami.

W tabeli poniżej przedstawiono maksymalną liczbę zajęć łączonych w poszczególnych klasach szkoły podstawowej zgodnie ze wskazanym wyżej rozporządzeniem.

Tabela 21. Maksymalna liczba zajęć łączonych w poszczególnych klasach szkół podstawowych.

Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ogółem	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Razem
	20	20	20	24	25	25	32	31	197
Możliwość łączenia:	5	5	5	6	6	6	6	4	43
▪ ed. muzyczna/muzyka	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)		
▪ ed. plastyczna/plastyka	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)		
▪ wychowanie fizyczne	(3)	(3)	(3)	(4)	(4)	(4)	(4)	(4)	
Inne łączenia (obowiązkowych zajęć edukacyjnych)	-	7,5	7,5	9	9,5	9,5	13	-	56
Razem liczba godzin łączonych	5	12,5	12,5	15	15,5	15,5	19	4	99
Liczba godzin oddzielnych	15	7,5	7,5	9	9,5	9,5	13	27	98

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli.

Kolejną ważną kwestią ujętą w arkuszu organizacji są **zajęcia biblioteczne**. Przepisy prawa oświatowego nie określają wymiaru czasu, w którym szkoła ma zapewnić dostęp do biblioteki. Nie ma tzw. norm zatrudnienia nauczycieli bibliotekarzy. Decyzję w zakresie organizacji pracy szkoły, w tym biblioteki podejmuje dyrektor szkoły.

Doświadczenie eksperta, a także praktyka wielu samorządów w Polsce, wskazuje na stosowanie przelicznika 1 godziny biblioteki na 15 uczniów. Ekspert **zwraca uwagę**, że proponowany przelicznik ma formę umowną i nie może być usankcjonowany np. uchwałą rady gminy, czy zarządzeniem wójta/burmistrza.

Organizację **zajęć z zakresu pomocy psychologiczno- pedagogicznej** normuje *Rozporządzenie MEN w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej*. Wyróżnia ono następujące rodzaje zajęć:

- zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, które nie należą do grupy zajęć dodatkowych; zajęcia te organizuje się dla uczniów mających trudności w nauce, w szczególności w spełnianiu wymagań edukacyjnych określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego. Liczba uczestników zajęć wynosi do 8 uczniów;
- zajęcia specjalistyczne, w tym m.in.:
 - a) zajęcia korekcyjno – kompensacyjne, organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Liczba uczestników zajęć wynosi do 5 uczniów. Zajęcia prowadzą nauczyciele i specjaliści posiadający kwalifikacje z zakresu terapii pedagogicznej.

- b) zajęcia logopedyczne, organizuje się dla uczniów z zaburzeniami mowy, które powodują zaburzenia komunikacji językowej oraz utrudniają naukę. Liczba uczestników wynosi do 4 uczniów.
- c) zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne organizuje się dla uczniów przejawiających trudności w funkcjonowaniu społecznym - liczba uczestników: nie więcej niż 10, chyba że zwiększenie liczby uczestników jest uzasadnione potrzebami uczniów
- d) inne zajęcia o charakterze terapeutycznym organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi mających problemy w funkcjonowaniu w przedszkolu, szkole lub placówce oraz z aktywnym i pełnym uczestnictwem w życiu przedszkola, szkoły lub placówki - liczba uczestników: nie więcej niż 10

Organizując zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno- pedagogicznej należy mieć na uwadze przyczynę kierowania na nie ucznia, tj. orzeczenie, opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, wniosek nauczyciela, itp. Taka informacja wskazuje źródło powstania kosztów – kształcenie specjalne czy środki własne JST. Ważną kwestią w zakresie organizacji jest liczba uczniów na określonych zajęciach.

Zakres zadań pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa, logopedy określa *Rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i jednostkach*. W *Karcie nauczyciela* określono, że tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć dla:

- nauczyciela pedagoga, pedagoga specjalnego, logopedy, psychologa i doradcy zawodowego, a także terapeuty pedagogicznego, z wyjątkiem nauczycieli zatrudnionych w poradni psychologiczno- pedagogicznej nie może przekroczyć 22 godzin,
- nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej zatrudnianych dodatkowo w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego oraz współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym wynosi 20 godzin.

Liczba godzin zajęć pedagoga, logopedy, psychologa i pedagoga specjalnego powinna wynikać ze standardów zatrudniania specjalistów wynikających z Karty Nauczyciela - od 1 września 2022 r oraz faktycznych potrzeb placówki i winna być uzgodniona z organem prowadzącym.

Zajęcia rewalidacyjne odbywają się tylko w przypadku ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Są organizowane na podstawie *Rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania, organizacji kształcenia uczniów niepełnosprawnych oraz w sprawie szczegółowej organizacji szkół i przedszkoli*. Zgodnie z zapisami *rozporządzenia ramowy plan nauczania* określa m.in. minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych. W poszczególnych załącznikach określa się ten wymiar jako 2 godziny na każdego ucznia z niepełnosprawnością. Zajęcia te powinny być uwzględnione w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym (IPET) opracowywanym dla ucznia niepełnosprawnego. Czas trwania zajęć rewalidacyjnych to 60 minut. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się prowadzenie zajęć w czasie krótszym niż 60 minut, zachowując ustalony dla ucznia łączny czas tych zajęć w okresie tygodniowym. Przepisy nie rozstrzygają, czy zajęcia rewalidacyjne powinny być prowadzone indywidualnie, czy zespołowo. O tym powinny decydować potrzeby ucznia, cel zajęć itp. oraz formułowane na tej podstawie zalecenia zespołu.

Zatrudnienie nauczyciela współorganizującego normuje *Rozporządzenie MEN w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym* oraz *Rozporządzenie MEN w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli*.

Karta Nauczyciela wprowadziła jednolite pensum dla nauczycieli współorganizujących, które wynosi **20 godzin tygodniowo**. Oznacza to, że nauczyciele współorganizujący z definicji nie będą na wszystkich lekcjach nawet w klasie pierwszej szkoły podstawowej.

Nauczyciel współorganizujący realizuje następujące zadania:

- prowadzi wspólnie z innymi nauczycielami zajęcia edukacyjne oraz wspólnie z innymi nauczycielami, specjalistami i wychowawcami grup wychowawczych realizuje zintegrowane działania i zajęcia określone w programie,
- prowadzi wspólnie z innymi nauczycielami zajęcia edukacyjne oraz wspólnie z innymi nauczycielami, specjalistami i wychowawcami grup wychowawczych pracę wychowawczą z uczniami niepełnosprawnymi, niedostosowanymi społecznie oraz zagrożonymi niedostosowaniem społecznym,

- uczestniczy, w miarę potrzeb, w zajęciach edukacyjnych prowadzonych przez innych nauczycieli oraz w zintegrowanych działaniach i zajęciach, określonych w programie, realizowanych przez nauczycieli, specjalistów i wychowawców grup wychowawczych,
- udziela pomocy nauczycielom prowadzącym zajęcia edukacyjne oraz nauczycielom, specjalistom i wychowawcom grup wychowawczych realizującym zintegrowane działania i zajęcia, określone w programie, w doborze form i metod pracy z uczniami niepełnosprawnymi, niedostosowanymi społecznie oraz zagrożonymi niedostosowaniem społecznym,
- prowadzi zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, w szczególności zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne (jeśli posiada odpowiednie kwalifikacje do niepełnosprawności ucznia),

W przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego i szkołach ogólnodostępnych, w których kształceniem specjalnym są objęci uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na autyzm, w tym zespół Aspergera, lub niepełnosprawności sprzężone, zatrudnia się dodatkowo nauczycieli współorganizujących kształcenie integracyjne posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych. Zadania tych nauczycieli zostały określone w § 7 ust. 7 ww. rozporządzenia.

Zgodnie z ww. przepisami prawa nauczyciele współorganizujący kształcenie integracyjne powinni posiadać kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej. Zatem, zgodnie z § 7 ust. 1-3, nauczyciel współorganizujący kształcenie integracyjne, mając kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej, posiada kwalifikacje do zajmowania ww. stanowiska, bez konieczności uzupełnienia wykształcenia w zakresie odpowiednim do niepełnosprawności uczniów.

Wyjątek stanowią nauczyciele współorganizujący kształcenie integracyjne, którym dyrektor powierzy na podstawie § 5 pkt 4 ww. rozporządzenia w ramach wykonywanych obowiązków prowadzenie innych zajęć odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, w szczególności zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne – z wyjątkiem zajęć specjalistycznych organizowanych

w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W tym przypadku bowiem nauczyciele muszą posiadać kwalifikacje odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności ucznia.

Szkoła Podstawowa w Gorzkowicach (aneks nr 7 z dnia 27 marca 2024 r.)

W SP w Gorzkowicach zorganizowanych jest 22 oddziałów szkoły podstawowej, do których uczęszcza 537 uczniów (stan na 22 maja 2024 r.)

Analiza arkusza organizacyjnego **w SP w Gorzkowicach** wykazuje rezerwy w organizacji obowiązkowych zajęć edukacyjnych:

- **W edukacji wczesnoszkolnej I-III** uczy się w 10 oddziałach 219 uczniów. Godziny do dyspozycji dyrektora w wymiarze 10 zostały przeznaczona na zajęcia z kaligrafii tj. zgodnie z obowiązującym przepisem dotyczącym przeznaczenia godzin. Na chwilę obecną organizacja oddziałów nie wykazuje rezerw organizacyjnych. W obecnych klasach III w 4 oddziałach uczy się 79 uczniów w 4 oddziałach. Rekomenduje w roku szkolnym 2024/2025 zmniejszenie liczby oddziałów obecnych III a w przyszłym roku IV do 4 oddziałów (IVa – 24, IVb – 24 i IV c - 31 uczniów). Dzięki takiemu działaniu ograniczone zostaną godziny w roku szkolnym 2024/2025 o **18,5h** (Klasa IVa -27,5h, Klasa IVb – 27,5h, Klasa IVc – 36,5h (będzie występował podział na grupy)). Możliwe oszczędności **147 136 zł**.

Dodatkowo w oddziałach I-III zostały przyznane dodatkowe godziny organu prowadzącego w wymiarze 3h – realizowane międzyoddziałowo. Zostały przeznaczone na Gimnastykę korekcyjną w wymiarze 3h. Koszt dodatkowych godzin – **23 859 zł**. Gimnastyka korekcyjna nie znajduje podstawy prawnej. Godziny zaplanowane w SP w Gorzkowicach jako gimnastyka korekcyjna są w sprzeczności z przepisami prawa, dotyczą bowiem zajęć dla których nie znajdujemy podstawy prawnej (nie są też godzinami z zakresu PPP).

Zgodnie z §3 ust 1 rozporządzenia organ prowadzący, na wniosek dyrektora szkoły, może dodatkowo przyznać nie więcej niż 3 godziny tygodniowo dla każdego oddziału w danym roku szkolnym na:

- okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych,
- realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych,

- realizację zajęć języka migowego,
- naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa.

Rekomenduję ograniczenie godzin gimnastyki korekcyjnej – **3h** – jako nie znajdującej podstawy prawnej w finansowaniu z dodatkowych godzin organu prowadzącego. Możliwe oszczędności **23 859 zł**

- **W oddziałach klas IV-VIII** uczy się w 11 oddziałach 318 uczniów. W arkuszu organizacji szkoły na rok 2023/2024 w klasach IVa – 25 uczniów i IVb – 26 uczniów zaplanowano zajęcia W-F z podziałem na grupy. Oddziały nie przekraczają 26 uczniów z przepisów nie wynika konieczność organizowania zajęć z W-F z podziałem na chłopców i dziewczęta. Występuje nieuzasadniony podział na grupy. Ograniczenie grup o 2 pozwoli ograniczyć godziny o **8** – możliwe oszczędności **63 626 zł**. Ponadto organizacja oddziałów klas IV również powinna ulec zmianie. Obecnie w klasach IVa -25 uczniów i IVb – 26 uczniów – powoduje dodatkowe podziały na grupy, w sytuacji gdy w klasie IV c – jest 19 uczniów. Rekomenduję rozważenie przeniesienia z klasy IV a jednego ucznia i IVb 2 uczniów do klasy IVc. Pozwoli to na ograniczenie liczby godzin wynikających z konieczności podziału na grupy w przypadku klas liczących powyżej 24 uczniów. Możliwe oszczędności – **8h tj. 63 626 zł**.

W oddziałach klas V występują nie uzasadnione podziały na grupy. We wszystkich klasach liczba uczniów nie przekracza liczby 26, a został dokonany podział na zajęciach W-F. Dodatkowa liczba godzin z tego tytułu wynosi 12h. Rekomenduje likwidację podziału na grupy na zajęciach W-F – **mniej 12h**. Możliwe oszczędności **95 439 zł**. Ponadto w klasie VC występuje nieuzasadniony podział na zajęciach języka angielskiego. Klasa VC liczy 24 uczniów. Ograniczenie podziału na grupy – **3h, mniej**. Możliwe oszczędności **23 859 zł**.

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły przeznacza się na zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów, w szczególności zajęcia związane z kształtowaniem aktywności i kreatywności uczniów. Godziny do dyspozycji dyrektora w oddziałach klas IV-VIII w wymiarze **9h** zostały zaplanowane przez Dyrektora na: kreatywna matematyka w klasach VI-VII, zajęcia rozwijające z języka polskiego w klasach IV oraz na zajęcia – świat komputerów w klasie VIII tj. zgodnie z obowiązującym przepisem dotyczącym przeznaczenia godzin.

Dodatkowe godziny organu prowadzącego w klasach IV -VIII zaplanowane są w wymiarze 2

h z przeznaczeniem na: Gimnastykę korekcyjną – 2h. Gimnastyka korekcyjna podstawy nie znajduje. Godziny zaplanowane w szkole podstawowej nr 2 jako gimnastyka korekcyjna są w sprzeczności z przepisami prawa, dotyczą bowiem zajęć dla których nie znajdujemy podstawy prawnej (nie są też godzinami z zakresu PPP).

Rekomenduję ograniczenie godzin gimnastyki korekcyjnej – **2h** – jako nie znajdujące podstawy prawnej w finansowaniu z dodatkowych godzin organu prowadzącego. Możliwe oszczędności **15 906 zł**

W SP w Gorzkowicach zaplanowano 348h świetlicy szkolnej. Dyrektor przedstawił przykładowy tydzień organizacji świetlicy:

Tabela 22. Zestawienie pracy świetlicy w tygodniu od 16-20.10.2023 r. w SP w Gorzkowicach

TYDZIEŃ 16-20.10.2023	Poniedziałek		Wtorek		Środa		Czwartek		Piątek	
UCZNIOWIE	16.10.2023		17.10.2023		18.10.2023		19.10.2023		20.10.2023	
Godziny funkcjonowania świetlicy	Liczba UCZNIÓW szkolnych przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba UCZNIÓW szkolnych przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba UCZNIÓW szkolnych przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba UCZNIÓW szkolnych przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba Uczniów	Liczba grup
7.00-8.55	92	4	129	6	108	5	135	6	107	5
8.55-11.30	1	1	2	1	2	1	8	1	1	1
11.30-14.00	60	3	79	4	61	3	49	2	18	1
14.00-16.00	31	2	56	3	61	3	49	2	20	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkusza diagnostycznego przedstawionego przez Dyrektora SP w Gorzkowicach

Jak widać w tabeli nr 21 praca świetlicy jest organizowana każdego dnia w godzinach od 7.00-8:55, 8:55-11.30, 11.30-14:00 oraz 14.00-16.00. Z wyliczenia godzin pracy z faktycznego tygodnia wynika liczba godzin 106,55, a w arkuszu jest 348h. Poniżej przedstawiam wyjaśnienia Dyrektora Szkoły w tym zakresie:

- Obecna liczba godzin realizowana wynosi **293h** – informacja Dyrektora. (55h pozostaje niewykorzystane)
- Pod opieką nauczycieli świetlicy przebywają też uczniowie objęci szkolnymi dowozami. Nauczyciele pełnią dyżur na parkingu zgodnie z harmonogramem. Dyżur polega na zabezpieczeniu przejścia uczniów z parkingu do szatni, skąd uczniowie udają się na zajęcia edukacyjne, po zajęciach z szatni do autobusu. Odbywa się to w godzinach 7.00-9.00 oraz 13.00-16.00. Każdy dyżur pełni 2 nauczycieli.

- Uczniowie korzystający ze szkolnej stołówki również przebywają pod opieką nauczycieli świetlicy w czasie przerw obiadowych 11.30-11.50 i 12.35-12.50. Każdy dyżur pełni 2 nauczycieli.

- Troje nauczycieli świetlicy pełni naprzemiennie opiekę nad przewlekle chorą uczennicą w czasie zajęć edukacyjnych przerw międzylekcyjnych.

- Nauczycielom świetlicy przydziela się za nieobecnych nauczycieli doraźne zastępstwa, w tym zastępstwa za dyżury.

- W dniach 16-20 października nauczycielom świetlicy przydzielono 37 godzin doraźnych zastępstw w czasie godzin pracy.

Z wyjaśnień trudno określić faktyczny czas pracy świetlicy, niemniej jednak zwracam uwagę na czas pracy świetlicy przedstawiony w tabeli nr 21 od 8:55 do 11:30, gdzie organizowana jest praca świetlicy dla 1-2 uczniów (tj. 11,75h tygodniowo – 2,35h dziennie). W szkole funkcjonuje również biblioteka – 60h, gdzie można przekierować uczniów z tych godzin.

Ograniczenie godzin 12h – możliwe oszczędności 66 074 zł. Warto również wypracować zasady przyznawania godzin za zastępstwa doraźne, które realizowane są w ramach godzin świetlicowych. Określić pulę tych godzin i nie przydzielać ich w ramach pensum, tylko ewentualnie w ramach godzin ponadwymiarowych albo wstawić jako Vacat. W przypadku SP w Gorzkowicach wszystkie godziny zostały przyznane w ramach pensum, w związku z tym ich odpłatność jest dla szkoły obowiązkowa.

➤ W ramach zajęć pomocy psychologiczno-pedagogicznej zorganizowano w ramach dodatkowych godzin:

Tabela 23. Zestawienie Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w SP w Gorzkowicach

Rodzaj zajęć	Podstawa przydziału	Klasa/oddział przedszkolny	Liczba uczniów/dzieci uczęszczających na zajęcia	Liczba grup	Liczba godzin	Specjalista prowadzący zajęcia np. pedagog, psycholog, w ramach pensum, ewentualnie w ramach dodatkowych godzin
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	1c	1	1	1	pedagog szkolny z kwalifikacjami do terapii pedagogicznej, zajęcia prowadzone w ramach godzin przyznanych przez organ prowadzący
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	3c	3	1	1	pedagog szkolny z kwalifikacjami do terapii pedagogicznej, zajęcia prowadzone w ramach godzin przyznanych przez organ prowadzący
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	3d	2	1	1	pedagog szkolny z kwalifikacjami do terapii pedagogicznej, zajęcia prowadzone w ramach godzin przyznanych przez organ prowadzący

Audyt oświaty w Gminie Gorzkowice

Rodzaj zajęć	Podstawa przydziału	Klasa/oddział przedszkolny	Liczba uczniów/dzieci uczęszczających na zajęcia	Liczba grup	Liczba godzin	Specjalista prowadzący zajęcia np. pedagog, psycholog, w ramach pensum, ewentualnie w ramach dodatkowych godzin	
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	4 i 5	4	1	1	pedagog szkolny z kwalifikacjami do terapii pedagogicznej, zajęcia prowadzone w ramach godzin przyznanych przez organ prowadzący	
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	5	1	1	1	pedagog szkolny z kwalifikacjami do terapii pedagogicznej, zajęcia prowadzone w ramach godzin przyznanych przez organ prowadzący	
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	6 i 7	5	1	1	pedagog szkolny z kwalifikacjami do terapii pedagogicznej, zajęcia prowadzone w ramach godzin przyznanych przez organ prowadzący	
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	6 i 7	3	1	1	pedagog szkolny z kwalifikacjami do terapii pedagogicznej, zajęcia prowadzone w ramach godzin przyznanych przez organ prowadzący	
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	7	3	1	1	pedagog szkolny z kwalifikacjami do terapii pedagogicznej, zajęcia prowadzone w ramach godzin przyznanych przez organ prowadzący	
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	Orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	1a	1	1	1	pedagog szkolny z kwalifikacjami do terapii pedagogicznej, zajęcia prowadzone w ramach godzin przyznanych przez organ prowadzący	
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	Orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	3d	1	1	1	pedagog szkolny z kwalifikacjami do terapii pedagogicznej, zajęcia prowadzone w ramach godzin przyznanych przez organ prowadzący	
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	Orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	8a	1	1	1	pedagog szkolny z kwalifikacjami do terapii pedagogicznej, zajęcia prowadzone w ramach godzin przyznanych przez organ prowadzący	
Zajęcia logopedyczne	Orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej / Diagnoza logopedy	1a	3	2	1	logopeda, w ramach pensum	zajęcia co 2 tygodnie
Zajęcia logopedyczne	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej / Diagnoza logopedy	1b	4	2	1	logopeda, w ramach pensum	zajęcia co 2 tygodnie
Zajęcia logopedyczne	Diagnoza logopedy	1c	3	2	1	logopeda, w ramach pensum	zajęcia co 2 tygodnie
Zajęcia logopedyczne	Diagnoza logopedy	2a	5	3	1,5	logopeda, w ramach pensum	zajęcia co 2 tygodnie
Zajęcia logopedyczne	Orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej / Diagnoza logopedy	2b	5	3	2	logopeda, w ramach pensum	zajęcia co 2 tygodnie, uczeń z orzeczeniem co tydzień
Zajęcia logopedyczne	Diagnoza logopedy	2c	5	3	1,5	logopeda, w ramach pensum	zajęcia co 2 tygodnie
Zajęcia logopedyczne	Diagnoza logopedy	3a	2	1	1	logopeda, w ramach pensum	zajęcia co 2 tygodnie

Audyt oświaty w Gminie Gorzkowice

Rodzaj zajęć	Podstawa przydziału	Klasa/oddział przedszkolny	Liczba uczniów/dzieci uczęszczających na zajęcia	Liczba grup	Liczba godzin	Specjalista prowadzący zajęcia np. pedagog, psycholog, w ramach pensum, ewentualnie w ramach dodatkowych godzin	
Zajęcia logopedyczne	Diagnoza logopedy	3b	1	1	1	logopeda, w ramach pensum	zajęcia ci 2 tygodnie
Zajęcia logopedyczne	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej / Diagnoza logopedy	3c	5	3	2	logopeda, w ramach pensum	zajęcia co 2 tygodnie, uczeń z opinią co tydzień
Zajęcia logopedyczne	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	4a	1	1	1	logopeda, w ramach pensum	
Zajęcia logopedyczne	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	4b	1	1	1	logopeda, w ramach pensum	
Zajęcia logopedyczne	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	5a	1	1	1	logopeda, w ramach pensum	
Zajęcia logopedyczne	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	5b	1	1	1	logopeda, w ramach pensum	
Zajęcia logopedyczne	Orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	6b	1	1	2	logopeda, w ramach pensum	
Zajęcia logopedyczne	Opinia / Orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	7b	2	2	2	logopeda, w ramach pensum	
Zajęcia logopedyczne	Opinia / Orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	8a	2	2	2	logopeda, w ramach pensum	
Język polski	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	4b	1	1	2	nauczyciel języka polskiego w ramach dodatkowych godzin	
Język angielski	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	4b	1	1	1	nauczyciel języka angielskiego w ramach dodatkowych godzin	
Matematyka	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	4b	1	1	2	nauczyciel matematyki w ramach godzin dodatkowych	
Przyroda	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	4b	1	1	1	nauczyciel przyrody w ramach godzin dodatkowych	
Historia	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	4b	1	1	1	nauczyciel historii w ramach godzin dodatkowych	
Matematyka	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	7a	1	1	2	nauczyciel matematyki w ramach godzin dodatkowych	

Rodzaj zajęć	Podstawa przydziału	Klasa/oddział przedszkolny	Liczba uczniów/dzieci uczęszczających na zajęcia	Liczba grup	Liczba godzin	Specjalista prowadzący zajęcia np. pedagog, psycholog, w ramach pensum, ewentualnie w ramach dodatkowych godzin	
Chemia	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	7a	1	1	1	nauczyciel chemii w ramach godzin dodatkowych	
fizyka	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	7a	1	1	1	nauczyciel fizyki w ramach pensum	
Język polski	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	5b	1	1	2	nauczyciel języka polskiego w ramach godzin dodatkowych	
Język angielski	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	5b	1	1	1	nauczyciel języka angielskiego w ramach dodatkowych godzin	
Matematyka	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	5b	1	1	2	nauczyciel matematyki w ramach godzin dodatkowych	
Historia	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	5b	1	1	1	nauczyciel historii w ramach godzin dodatkowych	
Język polski	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	8a	1	1	2	nauczyciel języka polskiego w ramach dodatkowych godzin	
Język angielski	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	8a	1	1	1	nauczyciel języka angielskiego w ramach dodatkowych godzin	
Matematyka	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	8a	1	1	2	nauczyciel matematyki w ramach godzin dodatkowych	
Chemia	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	8a	1	1	1	nauczyciel chemii w ramach godzin dodatkowych	
Fizyka	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	8a	1	1	1	nauczyciel fizyki w ramach pensum	
Historia	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	8a	1	1	1	nauczyciel historii w ramach godzin dodatkowych	
Język niemiecki	Opinia Poradni Psychologiczno-	8a	1	1	1	nauczyciel języka niemieckiego w ramach godzin dodatkowych	

Rodzaj zajęć	Podstawa przydziału	Klasa/oddział przedszkolny	Liczba uczniów/dzieci uczęszczających na zajęcia	Liczba grup	Liczba godzin	Specjalista prowadzący zajęcia np. pedagog, psycholog, w ramach pensum, ewentualnie w ramach dodatkowych godzin	
	Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia						
Język polski	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	7b	1	1	2	nauczyciel języka polskiego w ramach dodatkowych godzin	
Język angielski	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	7b	1	1	2	nauczyciel języka angielskiego w ramach godzin dodatkowych	
Matematyka	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	7b	1	1	2	nauczyciel matematyki w ramach godzin dodatkowych	
Historia	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	7b	1	1	1	nauczyciel historii w ramach godzin dodatkowych	
Chemia	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	7b	1	1	1	nauczyciel chemii w ramach godzin dodatkowych	
Fizyka	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	7b	1	1	1	nauczyciel fizyki w ramach pensum	
Biologia	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	7b	1	1	1	nauczyciel biologii w ramach godzin dodatkowych	
Język niemiecki	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	7b	1	1	1	nauczyciel języka niemieckiego w ramach pensum	
Edukacja polonistyczna	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	3c	1	1	2	nauczyciel edukacji wczesniszkolnej w ramach godzin dodatkowych	
Edukacja matematyczna	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	3c	1	1	1	nauczyciel edukacji wczesniszkolnej w ramach godzin dodatkowych	
Język angielski	Opinia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zindywidualizowana ścieżka kształcenia	3c	1	1	1	nauczyciel języka angielskiego w ramach dodatkowych godzin	

Źródło: Opracowanie na podstawie arkusza diagnostycznego przedstawionego przez Dyrektora SP w Gorzkowicach

W ramach godzin wykazanych w arkuszu jako odrębne zorganizowano w ramach zajęć PPP:

- Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne - 11h dla 25 uczniów w 11 grupach. Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, w tym specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 5. Istnieje możliwość ograniczenia liczby grup do 5. – **5h mniej**. Możliwe oszczędności **39 766 zł**. Ponadto zajęcia realizowane są przez pedagoga szkolnego w ramach dodatkowych godzin przyznanych przez organ. Pedagog szkolny jest zatrudniony w wymiarze 1,7 etatu tj. 38h. W związku z tym, że posiada kwalifikacje, zajęcia mogłyby być prowadzone w ramach jego pensum, a nie w ramach dodatkowych godzin. Wtedy całkowite oszczędności wyniosłyby **87 486 zł - 11h mniej**.
- Zajęcia logopedyczne – 22h – prowadzone w ramach pensum logopedy.
- Indywidualizowana ścieżka kształcenia dla 6 uczniów w łącznym wymiarze 39h.

łącznie w ramach godzin PPP można ograniczyć o **11h – 87 486 zł**.

- Zajęcia biblioteczne zaplanowano w wymiarze 60h. Przyjmując przelicznik 15 uczniów na 1 godzinę biblioteki, istnieje możliwość ograniczenia godzin o **24**. Możliwe oszczędności **114 527 zł**.
- **Organizacja kształcenia wymagającego stosowania specjalnych metod pracy dla uczniów ujętych w tabeli poniżej:**

Tabela 24. Wykaz uczniów niepełnosprawnych wg wag w 2023/2024

Etykiety wierszy	Liczba uczniów	SA	P5	Wartość z P5	P7	Wartość z P7	P8	Wartość z P8
SP w Gorzkowicach	1	10 077,55	4	56 434,26	1	36 279,17	3	287 210,09
Szkoła podstawowa	1	10 077,55	4	56 434,26	1	36 279,17	3	287 210,09
Suma końcowa	1	10 077,55	4	56 434,26	1	36 279,17	3	287 210,09

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu SIO 30.09.2023 r.

Tabela 25. Wykaz wsparcia udzielonego uczniom wymagających stosowania specjalnych metod pracy w 2023/2024

LP ucznia/dziecka	klasa/oddział przedszkolny	Nr orzeczenia	Data orzeczenia	Nr arkusza/aneksu w którym ujęto orzeczenie	Rodzaj dysfunkcji	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Uwagi		
Uczeń 1	1a	29	07.11.2023	zmiana nr 6	Afazja	Edukacja polonistyczna	1			
						Edukacja matematyczna	1			
						Język angielski	1			
Uczeń 2	2b	17	27.09.2022	organizacja 2023/2024	Lekkie	Edukacja polonistyczna	1			
						Edukacja matematyczna	1			
						Język angielski	1			
Uczeń 3	3d	308-2020/2021	19.05.2021	organizacja 2023/2024	Autyzm i Asperger	Nauczyciel współorganizujący	23			
Uczeń 4	5a	38	06.12.2022	organizacja 2023/2024	Lekkie	Język polski	2	realizowane z uczniem nr 5		
						Matematyka	2	realizowane z uczniem nr 5		
						Język angielski	1	realizowane z uczniem nr 5		
Uczeń 5	5a	80	09.05.2023	zmiana nr 1	Lekkie	Język polski	2	realizowane z uczniem nr 4		
						Matematyka	2	realizowane z uczniem nr 4		
						Język angielski	1	realizowane z uczniem numer 4		
Uczeń 6	6b	48	21.08.2020	organizacja 2023/2024	Umiarkowane	Nauczyciel współorganizujący	22			
Uczeń 7	8a	235/2021/2022	12.01.2022	organizacja 2023/2024	Sprzężenie Autyzm i Lekkie	Nauczyciel współorganizujący	35			
Uczeń 8	7a	70	31.08.2022	organizacja 2023/2024	Lekkie	Język polski	2			
						Matematyka	1			
						Język angielski	1			
						zmiana nr 1	Lekkie	Fizyka	1	
						Chemia	1			
Uczeń 9	8	36	23.03.2021	organizacja 2023/2024	Głębokie	Zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze	10			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawienia z arkusza diagnostycznego i arkusza organizacji 2023/2024

- Dla 3 uczniów (klasa 3d – 23h, 6b – 22h, 8a – 35h) przyznano godziny nauczyciela współorganizującego kształcenie . Łączna liczba godzin wynosi 80h. Koszt **572 636 tys. zł**. Zgodnie z przepisami rozporządzenia nie ma obowiązku przydzielania nauczyciela

współorganizującego proces kształcenia dla ucznia z klasy 6b – niepełnosprawność umiarkowana.

- dla ucznia z klasy 8 przydzielono zgodnie z przepisami rozporządzenia 10h zajęć rewalidacyjno-wychowawczych. Koszt zajęć **79 532 zł**.

- dla 5 uczniów zorganizowano wybrane zajęcia edukacyjne realizowane indywidualnie lub w grupie do 5 osób – 17h. (Uczeń1 – 3h, Uczeń 2 -3h, uczeń 4 i 5 – 5h, uczeń nr 8 – 6h). Koszt zajęć **135 205 zł**

- dla 9 uczniów przyznano 18 godzin rewalidacji. Koszt godzin rewalidacji wynosi **143 159 zł**.

łącznie na kształcenie wymagające stosowania specjalnych metod pracy w SP Gorzkowicach przeznaczono **125h**. Łączne wydatki wyniosą około **930 tys. zł**. Subwencja dla tej jednostki wynosi **390 tys. zł**. W planie finansowym na rok 2024 zabezpieczono środki w wysokości **712 tys. zł**. Jak wynika z analizy przyznanych godzin są to środki nie wystarczające w planie na sfinansowanie przyznanych godzin w arkuszach (z małą o 218 tys. zł)

Rekomenduję przyznawać godziny w ramach wysokości przydzielanej na ten cel w subwencji. W przypadku SP w Gorzkowicach, zmniejszenie może wynosić – **540 tys. zł tj. 3,77 etatu – 68 h**. Proponuję również, aby godziny rewalidacji przyznawać w ramach godzin specjalistów zatrudnionych w szkole.

➤ W arkuszu organizacji SP w Gorzkowicach zaplanowano 13 godzin pedagoga specjalnego – 0,6 etatu, logopedy 22 godzin – 01 etat, 5 godzin psychologa – 13h – 0,6 etatu – wykazane jako vacat, pedagoga szkolnego – 38 godzin -1,7 etatu. Łącznie dla jednostki zaplanowano 2,3 wymiaru etatów specjalistów na 537 uczniów. Zgodnie ze zmianami dotyczącymi standardów zatrudnienia specjalistów od 1 września 2022 r. wymiar etatu dla SP w Gorzkowicach wynosi 2,3 etatu z czego 0,575 etatu psychologa i 0,575 pedagoga specjalnego. Łączny wymiar jest na poziomie wymaganym, jednak od 1 września 2024 r. będzie zwiększony wymiar do 2,8 etatu. W obecnym arkuszu istniała możliwość przyznania godzin **ZKK - 11h (wskazane w rekomendacji przy analizie PPP)** w ramach pensum specjalistów.

Wykazane powyżej rezerwy organizacyjne mogą stanowić ograniczenie godzin o **161,5h** tj. o **8,23 etatu** mniej, możliwe oszczędności w SP w Gorzkowicach - **1 177,40 tys. zł**.

Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Krzemieniewicach (aneks nr 5 z dnia 29 lutego 2024 r.)

W SP w Krzemieniewicach zorganizowanych jest 7 oddziałów szkoły podstawowej, do których uczęszcza 49 uczniów oraz zorganizowany jest 1 oddział przedszkolny – 16 dzieci (7 – zerówka oraz 9 dzieci – 5 i 4 latki). Wszystkie oddziały są oddziałami ogólnodostępnymi. (stan na 22 maja 2024 r.)

Analiza arkusza organizacyjnego **w SP w Krzemieniewicach** wykazuje rezerwy w organizacji obowiązkowych zajęć edukacyjnych:

- **W edukacji wczesnoszkolnej I-III** uczy się w 3 oddziałach 20 uczniów. Godziny do dyspozycji dyrektora zostały przyznane w wymiarze 3h – przeznaczone na koła przedmiotowe z matematyki i na kreatywne pierwszaki tj. zgodnie z obowiązującym przepisem dotyczącym przeznaczenia godzin.
- **W oddziałach klas I i II** zorganizowane zostały zajęcia w klasach łączonych. Edukacja wczesnoszkolna – 6h oraz na religii – 2h. Zgodnie z przepisami obowiązkowe zajęcia edukacyjne w klasie I, z wyjątkiem edukacji muzycznej, edukacji plastycznej i wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych samych klas z innymi klasami – 6h;
- **W oddziale klasy III** zajęcia prowadzone są bez łączenia z innymi klasami. Zgodnie z przepisami w klasach II i III co najmniej połowę wymiaru godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, z wyjątkiem edukacji muzycznej, edukacji plastycznej, wychowania fizycznego prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami. Istnieje możliwość zorganizowania zajęć w klasach łączonych (II i III – na połowie obowiązkowych zajęć edukacyjnych – **7,5h**). Możliwe oszczędności **59 650 zł**.
- **W oddziałach klas IV-VIII** uczy się w 4 oddziałach 29 uczniów. W arkuszu organizacji szkoły na rok 2023/2024 w klasach VI i VII zaplanowano zajęcia W-F w grupach łączonych. W klasach IV – 9 uczniów i V – 8 uczniów, istnieje możliwość zorganizowania zajęć w klasach łączonych na Edukacji muzycznej, plastycznej i wychowaniu fizycznym – 5h oraz na połowie obowiązkowych zajęć edukacyjnych – **9h**. Łączne ograniczenie godzin – **13h**. Możliwe oszczędności – **103 393 zł**.
- **Godziny do dyspozycji dyrektora** szkoły przeznacza się na zajęcia koła przedmiotowe z przyrody, biologii, historii i matematyki.

W SP w Krzemieniewicach zaplanowano 52h świetlicy szkolnej. Dyrektor przedstawił przykładowy tydzień organizacji świetlicy:

Tabela 26. Zestawienie pracy świetlicy w tygodniu od 16-20.10.2023 r. – uczniowie

TYDZIEŃ 16-20.10.2023	Poniedziałek		Wtorek		Środa		Czwartek		Piątek	
UCZNIOWIE	16.10.2023		17.10.2023		18.10.2023		19.10.2023		20.10.2023	
Godziny funkcjonowania świetlicy	Liczba UCZNIÓW szkolnych przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba UCZNIÓW szkolnych przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba UCZNIÓW szkolnych przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba UCZNIÓW szkolnych przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba Uczniów	Liczba grup
7:0 - 8:00	21	1	21	1	20	1	19	1	17	1
8:00 - 10:00	10	1	6	1	0	0	0	0	3	1
10.00 - 12.00	3	1	4	1	8	1	5	1	5	1
12.00 - 13.30	19	1	18	1	27	2	27	2	19	1
13.30 - 14.30	30	2	32	2	31	2	30	2	27	2
14.30 - 16.00	5	1	3	1	3	1	3	1	2	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkusza diagnostycznego przedstawionego przez Dyrektora SP w Krzemieniewicach

Tabela 27. Zestawienie pracy świetlicy w tygodniu od 16-20.10.2023 r. – dzieci z oddziałów przedszkolnych

TYDZIEŃ 16-20.10.2023	Poniedziałek		Wtorek		Środa		Czwartek		Piątek	
DZIECI Z ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH	16.10.2023		17.10.2023		18.10.2023		19.10.2023		20.10.2023	
Godziny funkcjonowania świetlicy	Liczba DZIECI PRZEDSZKOLNYCH przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba DZIECI PRZEDSZKOLNYCH przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba DZIECI PRZEDSZKOLNYCH przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba DZIECI PRZEDSZKOLNYCH przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba DZIECI PRZEDSZKOLNYCH przebywających na świetlicy	Liczba grup
7:00 - 8:00	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1
8:00 - 10:00	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1
10:00 - 12:00	0	0	0	0	0	0	0	0	5	1
12:00 - 13:30	11	1	11	1	6	1	8	1	0	0
13:30 - 14:30	11	1	11	1	11	1	11	1	11	1
14.30 - 16.00	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkusza diagnostycznego przedstawionego przez Dyrektora SP w Krzemieniewicach

Z zestawienia przedstawionego przez Dyrektora szkoły wynika, że zajęcia świetlicowe zorganizowane są dla odrębnie dla uczniów SP oraz odrębnie dla dzieci z oddziałów przedszkolnych. Z przykładowego zestawienia pracy świetlicy wynika, że uczniowie przebywają 47,5 h tygodniowo na świetlicy a dzieci z oddziałów przedszkolnych 35,5h. W

sumie daje to 83h, przy czym w arkuszu przydzielona jest liczba godzin w wymiarze 52h. Wskaźnik zmianowości wynosi 0,8 czyli poniżej jedności, co oznacza, że szkoła pracuje w systemie jednozmianowym.

Tabela 28. Wskaźnik zmianowości w SP w Krzemieniewicach

Liczba oddziałów (SP + oddział przedszkolny,)	Liczba pomieszczeń lekcyjnych	Wskaźnik zmianowości
8	10	0,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkusza diagnostycznego przedstawionego przez Dyrektora SP w Krzemieniewicach

Wątpliwość budzą godziny pracy świetlicy od 8 do 12 godziny, gdyż w tym czasie dzieci i uczniowie przebywają na zajęciach tj. około 28,5h. Ponadto została zawyżona liczba godzin realizowanych na świetlicy w stosunku do arkusza o 31h.

Rekomenduję zatem ograniczenia liczby godzin pracy świetlicy o 28h – tj. funkcjonowania w godzinach od 8-12.00. Ograniczenia liczby godzin o **28**. Możliwe oszczędności **154 171 zł**.

➤ W ramach zajęć pomocy psychologiczno-pedagogicznej zorganizowano w ramach dodatkowych godzin – 6h:

Tabela 29. Zestawienie Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w SP w Krzemieniewicach

Rodzaj zajęć	Podstawa przydziału	Klasa/oddział przedszkolny	Liczba uczniów/dzieci uczęszczających na zajęcia	Liczba grup	Liczba godzin	Specjalista prowadzący zajęcia np pedagog, psycholog, w ramach pensum ewentualnie w ramach dodatkowych godzin
Zaj. logopedyczne	badania przesiewowe	oddział przedszkolny	9	2	2	n-l logopeda
Zaj. logopedyczne	badania przesiewowe	klasa I i IV	4	2	2	n-l logopeda
zaj. terapeutyczne	opinia z poradni	III	2	1	1	pedagog specjalny
Zaj. korekcyjno-kompensacyjne	opinie z poradni	IV i V	4	2	2	pedagog szkolny w ramach dodatkowych godzin
Zaj. z terapii pedagogicznej	wniosek rodzica	oddział przedszkolny	1	1	1	pedagog specjalny
zaj. terapeutyczne indyw.	opinia z poradni	oddział przedszkolny	1	1	1	pedagog specjalny
zaj. z elementami terapii ręki	wniosek rodzica	oddział przedszkolny	2	1	1	pedagog szkolny
zaj. z elementami bajkoterapii	zaj. z pedagogiem	oddział przedszkolny	16	1	1	pedagog szkolny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkusza diagnostycznego przedstawionego przez Dyrektora SP w Krzemieniewicach

➤ Zajęcia biblioteczne zaplanowano w wymiarze 5h.

- W arkuszu organizacji SP w Krzemieniewicach zaplanowano 6 godzin pedagoga specjalnego – 0,27 etatu, logopedy 4 godziny – 0,18 etatu, 6 godzin psychologa (vacat) – 0,27, pedagoga – 5 godzin -0,23 etatu. Łącznie dla jednostki zaplanowano 0,95 wymiaru etatów specjalistów na 65 uczniów i dzieci. Zgodnie ze zmianami dotyczącymi standardów zatrudnienia specjalistów od 1 września 2022 r. wymiar etatu dla SP w Krzemieniewicach wynosi 1 etat z czego 0,25 etatu psychologa i 0, 25 pedagoga specjalnego. Łączny wymiar jest na poziomie niższym niż wymagany. Od 1 września 2024 r. będzie zwiększony wymiar do 1,5 etatu.
- W roku szkolnym 2023/2024 uczęszcza łącznie 16 dzieci do oddziału przedszkolnego. Z informacji przedstawionej przez dyrektora, wynika, że dzieci przebywają 5h dziennie. W ramach oddziału zatrudniono na 1,2 etatu nauczycieli.

Wykazane powyżej rezerwy organizacyjne mogą stanowić ograniczenie godzin o **48,5h** tj. o **2,2 etatu** mniej, możliwe oszczędności w **SP w Krzemieniewicach** - [316 tys. zł.](#)

Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach (aneks nr 4 z dnia 01 marca 2024 r.)

W roku szkolnym 2023/2024 uczęszcza łącznie 164 dzieci w wieku od 3 do 6 lat. łącznie funkcjonuje 7 oddziałów w tym 2 zerowe – 45 dzieci (stan na 22 maja 2024 r.). Przedszkole pracuje w godzinach od 6.00 do 16,30 tj. 10,5h dziennie.

Tabela 30. Liczba dzieci w przedszkolu w Przedszkolu w Gorzkowicach według kategorii wiekowych w 2023/2024

Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach		
Grupa wiekowa	Liczba oddziałów	Liczba dzieci
3-4 lata	3	83
5 letnie	2	36
6 letnie	2	45

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji od dyrektora Przedszkola stan na 22 maja 2024 r.

Liczby dzieci z uwzględnieniem czasu pobytu w przedszkolach (dzieciogodziny)

Samo porównanie liczb dzieci w przedszkolach nie daje wiernego obrazu skali usług świadczonych przez te placówki. Trzeba jeszcze bowiem uwzględnić czasy pobytu wychowanków w przedszkolach - 25 dzieci, które przebywają w placówce 10 godzin dziennie wymaga (w pewnym przybliżeniu) tyle samo pracy nauczycieli i pracowników obsługi co 50 dzieci, które w przedszkolu spędzają tylko 5 godzin dziennie. Syntetycznym wskaźnikiem, który jednocześnie odzwierciedla liczbę dzieci i czas ich pobytu w przedszkolu, jest liczba dzieciogodzin. Wyliczam go, mnożąc liczbę dzieci przez odpowiadającą im liczbę godzin, które spędzają w placówce przedszkolnej. Zestawienie informacji o liczbach dzieciogodzin w Przedszkolu przedstawia tabela poniżej .

Tabela 31. Zestawienie liczby godzin pobytu w przedszkolu

Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach		
Liczba godzin pobytu w przedszkolu	Liczba dzieci	Liczba dzieciogodzin
5	164	820
6	149	894
7	114	798
8	88	704
9	30	270
10	9	90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z arkusza diagnostycznego od dyrektora przedszkola w zakresie godzin pobytu dzieci w 2023/2024

Liczy etatów, godzin specjalistycznych i etatów wsparcia w Przedszkolu Samorządowym w Gorzkowicach według arkusza 2023/2024 (aneks nr 4 z dnia 01 marca 2024r.)

Na **etaty zasadnicze** składają się etaty typowych zajęć z dziećmi oraz typowe etaty wsparcia pedagogicznego. Do **typowych zajęć z dziećmi** włączono zajęcia odbywające się w oddziałach przedszkolnych i zerowych.

Na etaty zasadnicze z religią w Przedszkolu według arkusza przewidziano łącznie 16,46 etatów, w tym etaty dodatkowe to 3,41.

Tabela 32 . Zestawienie etatów zasadniczych w przedszkolu według arkusza 2023/2024.

Tytuły	Liczba etatów	Liczba godzin
Etaty zasadnicze	12,04	289,5
Zniżka Dyrektor	0,84	21
Religia	0,17	4
Razem	13,05	314,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej analizy 2023/2024

Dodatkowo w Przedszkolu zatrudnieni są specjaliści oraz realizowane są zajęcia specjalistyczne z PPP oraz KS w wymiarze – 3,41 etatu.

Tabela 33. Wykaz specjalistów i zajęć specjalistycznych w przedszkolu w 2023/2024

Stanowisko	Wymiar etatu
logopeda 1	0,82
psycholog Vacat	0,36
pedagog specjalny	0,41
nauczyciel współorganizujący kształcenie	1,4
Rewalidacja	0,19

Stanowisko	Wymiar etatu
Choreoterapia	0,04
Terapia	0,04
Rytmika	0,15
Łączny wymiar	3,41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej analizy 2023/2024

Z liczby godzin etatów zasadniczych wynika, że średnio 7 oddziałów pracuje po **8,38h** dziennie w pełnym obciążeniu liczebnym w oddziałach. Natomiast z tabeli dotyczącej czasu pobytu dzieci wynika, że nie wszystkie dzieci przebywają w przedszkolu 10,5h. Poniżej przedstawiam w tym zakresie wyjaśnienia.

Wskaźniki organizacji przedszkola

Wskaźniki organizacji odnoszone do dzieciogodzin (liczb dzieci z uwzględnieniem czasu ich pobytu w przedszkolu) najlepiej nadają się do porównywania organizacji placówek w przypadku zajęć odbywających się w oddziałach. Podstawowym wskaźnikiem organizacji przedszkola jest liczba etatów nauczycielskich przypadających na 100 przeliczeniowych dzieciogodzin.

Dzieciogodziny to wartość opisująca łączny czas pobytu wszystkich dzieci w przedszkolu w ciągu jednego dnia. Jest sumą iloczynów liczb dzieci przebywających w przedszkolu przemnożonych przez liczbę godzin pobytu. W analizie porównujemy dzieciogodziny z liczbą etatów nauczycielskich, czyli czasem pracy nauczycieli przypadających na jeden etat. Z powodu różnic w dziennej liczbie godzin pracy nauczycieli z pensum 22 i pensum 25 zachodzi konieczność dostosowania wartości dzieciogodzin do jednego z w/w pensów. W analizie preferujemy dostosowywanie do pensum 25, gdyż w zdecydowanej większości organów prowadzących takie pensum przeważa. Nauczyciel zatrudniony w wymiarze jednego etatu według pensum 22 musi jednego dnia pracować średnio 4,4 godziny, natomiast nauczyciel z pensum 25 pracuje odpowiednio 5 godzin. Różnica czasu pracy wynosi więc 0,6 godziny, co dla grupy 25 dzieci (jednego oddziału) oznacza 15 dzieciogodzin (25 dzieci x 0,6 godziny = 15 dzieciogodzin). Aby móc porównać dzieciogodziny z pracą wszystkich nauczycieli przedszkola (etatami nauczycielskimi z różnym pensum) należy do każdego etatu z pensum 22 dodać 15 dzieciogodzin. Przeliczeniowa liczba dzieciogodzin jest więc wartością

rzeczywistą powiększoną o iloczyn liczby 15 i liczby etatów nauczycielskich realizowanych według pensum 22. W przypadku Przedszkola otrzymana liczbę dzieciogodzin przeliczeniowych przedstawia tabela poniżej.

Tabela 34. Zestawienie przeliczeniowej liczby dzieciogodzin i wskaźników organizacji przedszkola

Nazwa placówki	Przeliczeniowa liczba dzieciogodzin	Wskaźnik organizacji przedszkola
Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach	356,50	0,88

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej analizy 2022/2023.

Uzyskany zasadniczy wskaźnik organizacji mierzony liczbą typowych, przeliczeniowych etatów nauczycielskich na 100 przeliczeniowych dzieciogodzin wynosi **0,88**. Wskaźniki w optymalnie zorganizowanych przedszkolach wynoszą **0,85**. Oznacza to, że praca przedszkola została zorganizowana w sposób optymalny i grupy w godzinach popołudniowych są łączone.

Organizacja kształcenia wymagającego stosowania specjalnych metod pracy

Tabela 35. Wykaz dzieci w przedszkolu z niepełnosprawnością w 2023/2024

Etykiety wierszy	Suma z P77	Suma z Wartość z P77
PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE W GORZKOWICACH	1	95 736,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SIO na 30 września 2023 r.

Tabela 36. Wykaz przyznanego wsparcia dla dzieci wymagających stosowania specjalnych metod pracy

LP ucznia/dziecka	oddział przedszkolny	Nr orzeczenia	Data orzeczenia	Nr arkusza/aneksu w którym ujęto orzeczenie	Rodzaj dysfunkcji	Rodzaj zajęć	Liczba godzin
dziecko 1	3-latki	477-2022/2023	29.03.2023	nr 1 i nr 2	z autyzmem	zajęcia z nauczycielem współorganizującym kształcenie specjalne, zajęcia z terapii pedagogicznej, zajęcia z choreoterapii, Rewalidacja, Logopedia, zajęcia z pedagogiem specjalnym	24
dziecko 2	4,5- latki	311-2023/2024	24.01.2024	nr 3, nr 4, nr 5	z autyzmem	zajęcia z nauczycielem współorganizującym kształcenie specjalne, zajęcia z terapii pedagogicznej, zajęcia z choreoterapii, Rewalidacja, Logopedia, zajęcia z pedagogiem specjalnym	18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkusza organizacji 2023/2024 oraz informacji od Dyrektora Przedszkola

- Dla 2 dzieci przyznano 2 h wsparcia psychologiczno-pedagogicznego oraz zajęć 4 rewalidacji. Koszt **38,6 tys. zł**

Dodatkowo w przedszkolu zatrudniony jest nauczyciel współorganizujący proces kształcenia w wymiarze 28 h tj. 1,4 etatu . Koszt **200 tys. zł**.

łącznie na kształcenie wymagające stosowania specjalnych metod pracy w Przedszkolu w przeznaczono 32 h i 10 h w ramach pensum pedagoga specjalnego i logopedy. Łączne wydatki wyniosą około **238 tys. zł**. Subwencja dla tej jednostki wynosi **95,7 tys. zł**. W planie finansowym na rok 2024 zabezpieczono środki w wysokości **100 tys. zł**. Jak wynika z analizy przyznanych godzin są to środki nie wystarczające w planie na sfinansowanie przyznanych godzin w arkuszach (za mało o 138 tys. zł). Zwiększone wydatki w stosunku do subwencji wynikają również z tego, że orzeczenie na drugie dziecko wpłynęło do jednostki 24 stycznia 2024 r. tj. po okresie wprowadzania danych do SIO – stanowiących możliwość naliczenia subwencji oświatowej. To spowodowało, że subwencja w wysokości **97 tys. zł** nie została naliczona. Ponadto rekomenduję przyznawanie wsparcia dzieciom w wysokości otrzymanej na ten cel subwencji. W przypadku dwójki dzieci byłaby to kwota 194 tys. zł. W związku z tym rekomenduję ograniczenie wydatków w tym zakresie o **42 tys. zł. tj. o 0,29 etatu** nauczyciela współorganizującego proces kształcenia.

Wykazane powyżej rezerwy organizacyjne mogą stanowić ograniczenie godzin w przedszkolu o **6h tj. 0,29 etatu mniej** oraz możliwe oszczędności w **Przedszkolu – 42 tys. zł**

Kluby dziecięce

Samorządowy Klub Dziecięcy i Samorządowy Klub Malucha

Samorządowy Klub Dziecięcy w Gorzkowicach jest gminną jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, działającą w formie jednostki budżetowej, wpisaną do Rejestru żłobków i klubów dziecięcych prowadzonego przez Wójta Gminy Gorzkowice. Siedzibą Klubu są Gorzkowice, ul. Kwiatowa 7a. Samorządowy Klub Dziecięcy w Gorzkowicach został utworzony na podstawie Uchwały nr XVI.122.2020 Rady Gminy Gorzkowice z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie utworzenia Samorządowego Klubu Dziecięcego w Gorzkowicach oraz nadania statutu. Funkcjonuje od 1 września 2020 r. Celem Klubu Dziecięcego jest prowadzenie działalności opiekuńczej, wychowawczej oraz edukacyjnej na rzecz dziecka w wieku od 1 roku do lat 3.

Samorządowy Klub Malucha w Gorzkowicach jest gminną jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, działającą w formie jednostki budżetowej, wpisaną do Rejestru żłobków i klubów dziecięcych prowadzonego przez Wójta Gminy Gorzkowice. Siedzibą Samorządowego Klubu Malucha są Gorzkowice, ul. Kwiatowa 7a. Jednostka została utworzona na podstawie Uchwały nr LIII.397.2023 Rady Gminy Gorzkowice z dnia 26 lipca 2023 r. w sprawie utworzenia Samorządowego Klubu Malucha w Gorzkowicach oraz nadania statutu. Funkcjonuje od 1 września 2023 r.

Działalność Samorządowego Klubu Malucha finansowana jest z programu rozwoju opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch +” edycja 2022-2029. Nazwa projektu nosi tytuł: „Adaptacja i dostosowanie pomieszczeń do potrzeb dzieci oraz zakup i montaż wyposażenia w ramach programu Maluch +”. Projekt będzie trwał minimum 3 lata od momentu wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych.

Opłaty za pobyt w klubach uregulowane są uchwałami Rady Gminy Gorzkowice:

- Uchwała nr LVI.415.2023 Rady Gminy Gorzkowice z dnia 30 października r. w sprawie ustalenia wysokości miesięcznej opłaty za pobyt i maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie dziecka w Samorządowym Klubie Malucha w Gorzkowicach:

W myśl uchwały miesięczna wysokość opłaty za pobyt dziecka w Samorządowym Klubie Malucha w Gorzkowicach jest uzależniona od zadeklarowanej liczby godzin opieki. Pobyt dziecka do 5 godzin dziennie jest bezpłatny. Opłata za pobyt powyżej 5 godzin wynosi 1 zł za

każdą kolejną godzinę opieki. Stawka za wyżywienie dziecka w Samorządowym Klubie Malucha w wynosi **14 zł dziennie**.

- Uchwała nr LIII.398.2023 Rady Gminy Gorzkowice z dnia 26 lipca 2023 r. w sprawie ustalenia miesięcznej opłaty za pobyt i maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie dziecka w Samorządowym Klubie Dziecięcym w Gorzkowicach.

W myśl uchwały miesięczna wysokość opłaty za pobyt dziecka w Samorządowym Klubie Dziecięcym w Gorzkowicach jest uzależniona od zadeklarowanej liczby godzin opieki. Pobyt dziecka do 5 godzin dziennie jest bezpłatny. Opłata za pobyt powyżej 5 godzin wynosi 1 zł za każdą kolejną godzinę opieki. Stawka za wyżywienie dziecka w Samorządowym Klubie Dziecięcym w wynosi **14 zł dziennie**.

Tabela 37. Zestawienie dochodów i wydatków w SKM i SKD w Gorzkowicach za 2024 r.

Rok	Jednostka	Rodzaj	Opłata stała	Wyżywienie	Dotacja	Razem	Liczba dzieci	Na dziecko
2024	SKM w Gorzkowicach	Dochody w zł	0,00	38 500,00	160 513,00	199 013,00	12	16 584,42
		Wydatki w zł	307 560,00	30 000,00		337 560,00		28 130,00
		Kwota "dopłaty" w zł						138 547,00
Rok	Jednostka	Rodzaj	Opłata stała	Wyżywienie		Razem	Liczba dzieci	Na dziecko
2024	SKD w Gorzkowicach	Dochody w zł	0,00	38 500,00		38 500,00	20	1 925,00
		Wydatki w zł	640 129,00	30 000,00		670 129,00		33 506,45
		Kwota "dopłaty" w zł						631 629,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej analizy

Koszty funkcjonowania klubów są zróżnicowane, wynoszą od **28 130 zł** na dziecko w SKD do **33 506,45 zł** w SKM. Dopłata gminy do działalności w przeliczeniu na dziecko wynosi odpowiednio: **w SKM – 11 545,58 zł a w SKD – 31 581,45 zł**. Mniejsza dopłata w SKM wynika z faktu, że SKM jest finansowane dotacją w ramach projektu MALUCH+. W związku z tym, że oba Kluby mieszczą się w jednym budynku wraz z Przedszkolem, a brak jest informacji o kluczu podziałowym tzw. wydatków wspólnych, różnice w kosztach mogą być spowodowane błędną ewidencją kosztów wspólnych.

Klub funkcjonują w godzinach od 7.30 do 15.30 w dwóch oddziałach.

Tabela 38. Liczba oddziałów i dzieci w SKM i SKD w 2024 r.

Kluby Dziecięce		
Typ oddziału	Liczba oddziałów	Liczba dzieci
Samorządowy Klub Malucha	1	12
Samorządowy Klub dziecięcy	1	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej analizy

W roku 2024 uczęszcza łącznie 32 dzieci w wieku od 1 do 3 lat.

Liczby dzieci z uwzględnieniem czasu pobytu w klubach

Samo porównanie liczb dzieci w klubach nie daje wiernego obrazu skali usług świadczonych przez te placówki. Trzeba jeszcze bowiem uwzględnić czasy pobytu dzieci w klubach.

Tabela 39. Zestawienie liczby godzin pobytu w klubach

Liczba godzin pobytu w klubiku dziecięcym	Liczba dzieci	Liczba opiekunów
7.30-8.30 tj. 1 h	30	4
8.30-13.00 tj. 4,5h	32	5
13.00-14.30 tj. 1,5h	26	4
14.30-15.30 tj. 1h	18	3

Źródło: Opracowanie na podstawie arkusza diagnostycznego.

Zgodnie z § 15 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 jeden opiekun w klubie dziecięcym może sprawować opiekę nad maksymalnie ośmiorgiem dzieci.

Wykaz pracowników zatrudnionych w klubach

W klubach zatrudnionych jest 5 opiekunów. Opieka sprawowana jest w wymiarze 4,75 etatu tj. 185h tygodniowo – średnio po 7,5h przez każdego z opiekunów dziennie.

Tabela 40. Wykaz kadry zajmującej się bezpośrednią opieką nad dziećmi w 2024 r.

Stanowisko	Liczba godzin obowiązkowych	Suma godzin	Wymiar godzin wg. umowy	Liczba etatów
opiekun 1	40	40	40	1
opiekun 2 opieka	30	30	30	0,75
opiekun 2 sprzątanie	10	10	10	0,25
opiekun 3	35	35	35	1
opiekun 4	40	40	40	1
opiekun 5	40	40	40	1

Organizacja klubów dziecięcych nie wykazuje rezerw w organizacji.

Diagnoza stanu obecnego szkół podstawowych organizacji obsługi administracyjnej, organizacyjnej jednostek podległych Gminie Gorzkowice.

Wprowadzenie

Na dzień dzisiejszy w Gminie Gorzkowice funkcjonuje rozproszony model obsługi finansowej, administracyjnej i organizacyjnej jednostek organizacyjnych podległych Gminie.

Szczegółowej analizie poddano zadania wspierające realizację zadań statutowych, tj. zadania z zakresu:

- 1) obsługi organizacyjnej: obsługi technicznej, sprzątanania,
- 2) obsługi administracyjnej: administracji, sekretariatu.

Na podstawie zakresów obowiązków oraz zestawień otrzymanych od jednostek, obowiązki realizowane przez poszczególne stanowiska podzielono według realizowanych zadań, a nie - według stanowisk. Często bowiem nazwa stanowiska nie odzwierciedla rzeczywistego zakresu obowiązków - dlatego też zostało ono poddane dokładnej analizie. W części opracowania dotyczącej diagnozy obsługi organizacyjnej i administracyjnej autorzy posługują się faktycznie wykonywanymi zadaniami, a nie nazwami stanowisk. W każdym podrozdziale przedstawiam rzeczywisty wykaz etatów realizujących poszczególne zadania oraz na jakich stanowiskach te zadania są realizowane. Do poszczególnych zadań przypisano etaty oraz wynagrodzenie wraz z pochodnymi (koszty osobowe). **Koszty osobowe zostały wyliczone na podstawie zestawień planowanych kosztów w roku 2024.** Wymiar etatu na podstawie arkuszy organizacji 2023/2024.

Na tej podstawie można porównać zatrudnienie i koszty osobowe w poszczególnych jednostkach. Dane te jednak nie pozwalają ocenić, czy są one zbyt niskie czy może zbyt wysokie. Bezwzględne kwoty dotyczące kosztów obsługi jednostek nie odzwierciedlają poziomu obciążenia jednostki tymi kosztami. Takiej informacji mogą dostarczyć wskaźniki odnoszące poniesione koszty do wykonywanych zadań. Zawarte w podrozdziałach tabele pokazują porównanie kosztów obsługi w poszczególnych jednostkach przy użyciu różnych wskaźników, takich jak:

- koszt obsługi przypadający na etat przeliczeniowy pracowników ogółem

- koszt obsługi przypadający na jednego pracownika
- ogólne obciążenie zadaniami poszczególnych pracowników.

Na dzień sporządzania analizy, łączne etaty administracji i obsługi w zakresie badanych zadań przedstawia tabela poniżej.

Tabela 41. Zestawienia łączne etatów administracji i obsługi w arkuszu 2023/2024 r.

Etykiety wierszy	Wymiar etatu wg umowy 2024	Roczne koszty wynagrodzeń 2024	Liczba oddziałów	Liczba oddziałów w przedszkolu/klubie dziecięcym	Liczba etatów na oddział
Kluby dziecięce w Gorzkowicach SKD i SKM	5,5	399 965,14		2	2,75
Intendent	0,5	40 216,40			
Kierownik	1	94 287,36			
Kucharka	1				
Pracownik na długotrwałym zwolnieniu od 2 lat – będzie dalsza kontynuacja z powodu urodzenia kolejnego dziecka – wynagrodzenie 77245,16	1				
Pomoc kucharki 1	1	103 262,16			
Pomoc kucharki 2	0,5	40 883,20			
Pracownik biurowy	0,5	40 216,41			
Sprzątaczką	1	81 099,61			
Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach	5	411 262,53		7	0,71
Intendent	0,5	40 128,56			
Kucharka	1	86 907,48			
Pomoc nauczyciela	2	161 844,88			
Pracownik biurowy	0,5	40 128,57			
Sprzątaczką	1	82 253,04			
Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Gorzkowicach	18	1 477 705,77	22		0,82
Intendent	1	91 438,83			
Kierownik administracyjno-gospodarczy	1	105 534,87			
Kierownik hali sportowej	0,5	44 778,77			
umowa do 30.06.2024	0,5	44 778,77			
Konserwator	1	82 192,98			
Kucharka	1	82 192,98			
Pomoc kucharki 1	1	89 856,54			
Pomoc kucharki 2	1	74 880,19			
urlop rodzicielski	1	74 880,19			
Pomoc kucharki 3	1	82 192,98			
Pomoc kucharki 4	0,5	27 307,38			
umowa do 31.08.2024	0,5	27 307,38			

Audyt oświaty w Gminie Gorzkowice

Etykiety wierszy	Wymiar etatu wg umowy 2024	Roczne koszty wynagrodzeń 2024	Liczba oddziałów	Liczba oddziałów w przedszkolu/klubie dziecięcym	Liczba etatów na oddział
Sekretarz szkoły	1	34 115,00			
urlop bezpłatny do dnia 31.08.2024, od dnia 1.09.2024 zaplanowane wynagrodzenie 34 115 zł	1	34 115,00			
Spółeczny inspektor pracy					
Sprzątaczką 1	1	82 192,98			
Sprzątaczką 2	1	74 215,40			
Sprzątaczką 3	1	82 192,98			
Sprzątaczką 4	1	82 192,98			
Sprzątaczką 5	1	82 192,98			
Sprzątaczką 6	1	82 192,98			
Sprzątaczką 7	1	78 868,99			
Sprzątaczką 8	1	92 512,98			
Sprzątaczką 9	1	87 352,98			
Umowa zlecenie 1		1 100,00			
1.08.2024 – przeglądy okresowe- jednorazowo		1 100,00			
Umowa zlecenie 2		11 000,00			
11 miesięcy – dozór techniczny i pomoc w obsłudze kotłowni szkolnej		11 000,00			
Umowa zlecenie 3		7 200,00			
doradztwo w zakresie bhp i ppoż		7 200,00			
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Krzemieniewicach	5,75	430 910,52	7	1	0,72
Konserwator-palacz	1	83 193,93			
Pomoc administracyjna	1	31 039,49			
Zatrudnienie od 13.05.2024 w ramach robót publicznych PUP z refundacją zatrudnienia przez 5 m-cy, koszty po odjęciu refundacji	1	31 039,49			
Pomoc nauczyciela	1	45 780,87			
Zatrudnienie finansowane z Funduszu Pomocy Ukrainie do 31.08.2024	1	45 780,87			
Sekretarz	0,75	68 184,36			
Sprzątaczką 1	1	109 197,94			
Sprzątaczką 2	1	93 513,93			
Suma końcowa	34,25	2 719 843,96	29	10	0,88

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek

Średnia liczba pracowników przypadająca na oddział wynosi **0,88**. Największy wskaźnik liczby pracowników przypadających na oddział jest w SP w Gorzkowicach – **0,82**.

łącznie, gmina przeznaczona na wynagrodzenia rocznie **około 2,7 mln zł**, finansując **34,25 etatów** we wszystkich jednostkach, z czego na:

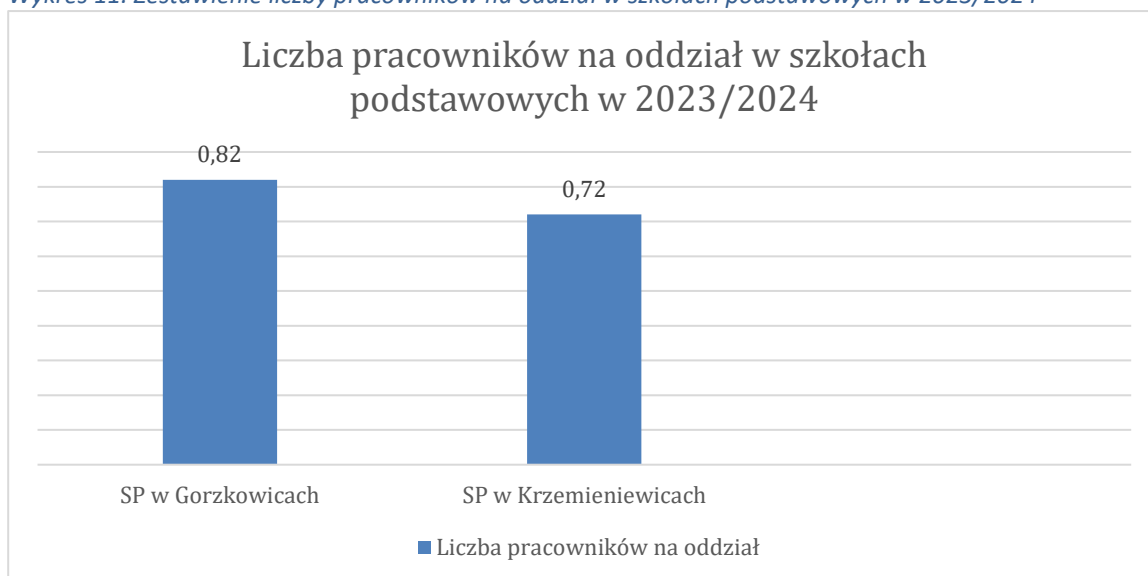
- ✓ Obsługę organizacyjną – 18,35 etatów – 1 554 322,45 zł,
- ✓ Obsługę administracyjną – 6,25 etatów – 460 922,46 zł,
- ✓ Pozostałe obowiązki – 8,65 etatów – 704 599,06 zł.

Tabela 42. Zestawienie wynagrodzeń i etatów według grup zadań pracowników administracyjno-obługowych w 2023/2024

Etykiety wierszy	Obsługa administracyjna		Obsługa organizacyjna		Pozostałe obowiązki		Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024
	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024		
Kluby dziecięce w Gorzkowicach SKD i SKM	2	174 720,17	0,75	66 532,04	1,75	158 712,93	5,5	399 965,14
Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach	0,5	40 128,57	2,7	225 473,57	1,8	145 660,39	5	411 262,53
Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Gorzkowicach	2	146 849,87	11,9	976 411,04	4,1	354 444,87	18	1 477 705,78
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Krzemieniewicach	1,75	99 223,85	3	285 905,80	1	45 780,87	5,75	430 910,52
Suma końcowa	6,25	460 922,46	18,35	1 554 322,45	8,65	704 599,06	34,25	2 719 843,97

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek

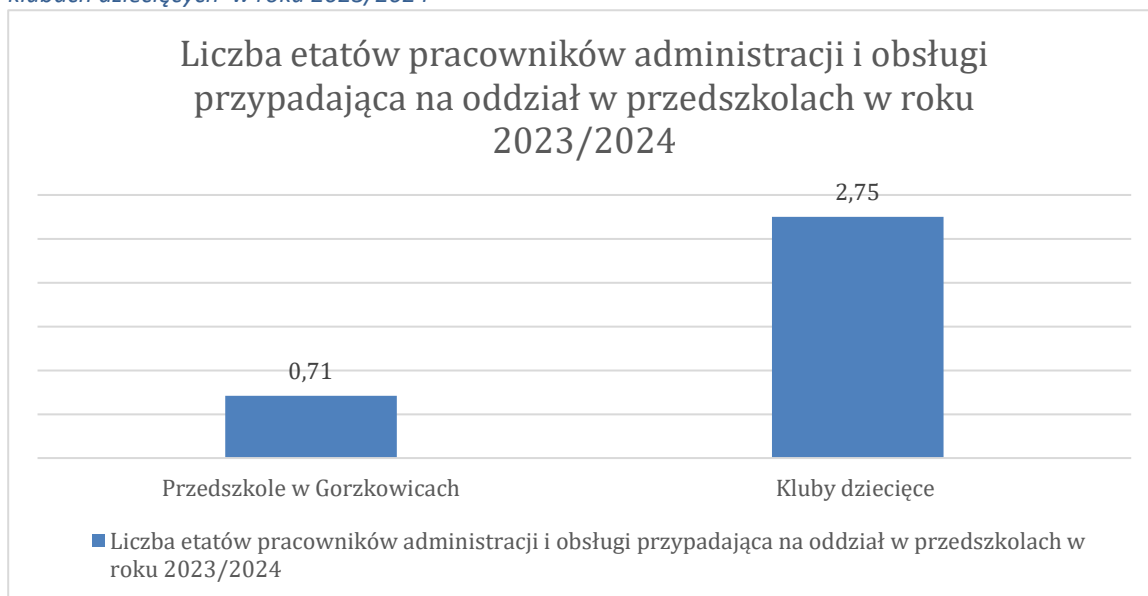
Wykres 11. Zestawienie liczby pracowników na oddział w szkołach podstawowych w 2023/2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek z arkusza diagnostycznego

Jak wynika z wykresu większy wskaźnik liczby pracowników na oddział w szkole podstawowej przypada w SP w Gorzkowicach.

Wykres 12. Liczba etatów pracowników administracji i obsługi przypadająca na oddział w przedszkolach i klubach dziecięcych w roku 2023/2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek z arkusza diagnostycznego

W przypadku przedszkoli wskaźnik wynosi – 0,71 etatów na oddział przedszkola, natomiast w klubach dziecięcych – 2,75.

Obsługa organizacyjna w jednostkach oświatowych podległych Gminie w 2024 r.

Do oceny *obsługi organizacyjnej* włączona została: obsługa techniczna, sprzątnięcie, obsługa kuchni. Na potrzeby porównania etatów i kosztów osobowych zatrudnienia pomiędzy jednostkami przyjęto metodologię etatu przeliczeniowego oraz średniorocznych kosztów zatrudnienia. Oznacza to, że jeśli przykładowo konserwator był zatrudniony w wymiarze średniorocznym wynoszącym 0,25 etatu, a łączne koszty osobowe jego zatrudnienia w roku 2024 wyniosły 19 939,43 zł, to:

- średnioroczny koszt osobowy zatrudnienia w przeliczeniu na jeden etat wynosi 79 757,73 zł (=19 939,43 zł / 0,25 etatu)

Dodatkowo analiza dokonywana jest z uwzględnieniem typów jednostek tj. przedszkola i szkoły podstawowe.

Tabela 43. Łączne zestawienie etatów i kosztów osobowych w zakresie obsługi organizacyjnej w szkołach podstawowych i przedszkolach w 2023/2024

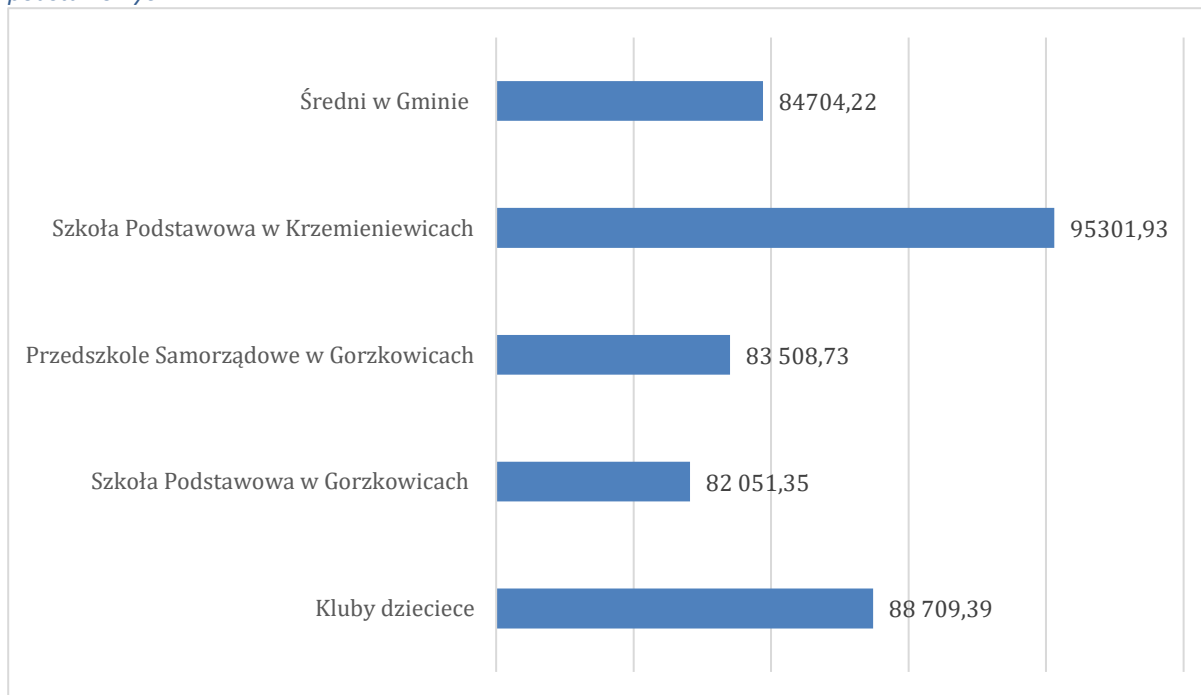
Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Średnioroczny koszt etatu
Kluby dziecięce w Gorzkowicach SKD i SKM	0,75	66 532,04	88 709,39
Obsługa organizacyjna	0,75	66 532,04	
Pomoc kucharki 1	0,25	25 815,54	
Pomoc kucharki 2	0,25	20 441,60	
Sprzątaczką	0,25	20 274,90	
Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach	2,7	225 473,57	83 508,73
Obsługa organizacyjna	2,7	225 473,57	
Intendent	0,5	40 128,56	
Kucharka	1	86 907,48	
Pomoc nauczyciela	0,2	16 184,49	
Sprzątaczką	1	82 253,04	
Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Gorzkowicach	11,9	976 411,04	82 051,35
Obsługa organizacyjna	11,9	976 411,04	
Intendent	1	91 438,83	
Konserwator	1	82 192,98	
Kucharka	1	82 192,98	
Pomoc kucharki 1	1	89 856,54	
Pomoc kucharki 2	1	74 880,19	
Pomoc kucharki 3	1	82 192,98	
Pomoc kucharki 4	0,5	27 307,38	
Sprzątaczką 1	0,6	49 315,79	

Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Średnioroczny koszt etatu
Sprzątaczką 2	0,6	44 529,24	
Sprzątaczką 3	0,6	49 315,79	
Sprzątaczką 4	0,6	49 315,79	
Sprzątaczką 5	0,6	49 315,79	
Sprzątaczką 6	0,6	49 315,79	
Sprzątaczką 7	0,6	47 321,39	
Sprzątaczką 8	0,6	55 507,79	
Sprzątaczką 9	0,6	52 411,79	
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Krzemieniewicach	3	285 905,80	95 301,93
Obsługa organizacyjna	3	285 905,80	
Konserwator-palacz	1	83 193,93	
Sprzątaczką 1	1	109 197,94	
Sprzątaczką 2	1	93 513,93	
Suma końcowa	18,35	1 554 322,45	84 704,22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek za rok 2024 r ..

Zadanie *obsługa organizacyjna* realizowane jest łącznie w ramach **18,35** etatów we wszystkich typach jednostek Gminy Gorzkowice. Roczne koszty osobowe obsługi organizacyjnej szacunkowo wyniosły w 2024 roku **1 554 322,45 zł**, a średnioroczny koszt etatu przeliczeniowego wynosi **84 704,22 zł**.

Wykres 13. Analiza porównawcza średniorocznych kosztów dla zadania *obsługa organizacyjna* w szkołach podstawowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek w roku 2024 r.

Średnie wynagrodzenia zróżnicowane ze względu na typ jednostki w szkołach podstawowych wynoszą od 82 tys. zł w SP w Gorzkowicach do 95,3 tys. zł w SP w Krzemieniewicach. W przedszkolu 83,5 tys. zł, a w klubach dziecięcych 88,7 tys. zł.

Obsługa techniczna

Do zadań w zakresie *obsługi technicznej* włączone zostały przede wszystkim takie czynności jak:

- naprawy bieżące, pomoc w pracach remontowych,
- pomoc techniczna, konserwacja i naprawa instalacji, sprzętu elektrycznego, biurowego i gospodarczego,
- usuwanie skutków powodzi i zabezpieczenia przed powodzią,
- obsługa aparatury nagłośnieniowej,
- przygotowywanie pomieszczeń na narady, egzaminy inne uroczystości,
- utrzymywanie terenów zewnętrznych, sprzątanie wokół szkoły: koszenie, odśnieżanie, grabienie liści,
- dozór nad wynajmami,
- nadzór monitoringu,
- dozorowanie mienia,
- kierowanie służbowymi pojazdami,
- monitorowanie i patrolowanie szkoły i terenu szkolnego;

Zadania *obsługi technicznej* realizowane są na następujących stanowiskach: konserwator, konserwator/palacz.

Tabela 44. Wykaz etatów i kosztów osobowych w zakresie obsługi techniczna.

Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024
Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Gorzkowicach	1	82 192,98
Obsługa organizacyjna	1	82 192,98
Konserwator	1	82 192,98
Obsługa techniczna	1	82 192,98
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Krzemieniewicach	1	83 193,93
Obsługa organizacyjna	1	83 193,93
Konserwator-palacz	1	83 193,93
Obsługa techniczna	1	83 193,93
Suma końcowa	2	165 386,91

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek na rok 2024.

Obsługa techniczna realizowana jest w łącznym wymiarze **7,55 etatu**. Koszty osobowe obsługi technicznej w 2024 roku szacunkowo wyniosą ogółem **579 586,72 zł**.

Badając obciążenie zadaniami w zakresie obsługi technicznej wzięto pod uwagę zarówno powierzchnie wewnętrzne obiektów, jak i zewnętrzne (np. boiska, tereny zielone, parki itp.), którymi jednostki organizacyjne zarządzają - wielkości te przekładają się bezpośrednio na obciążenie zadaniami w zakresie obsługi technicznej.

Tabela poniżej pokazuje, jak wygląda w poszczególnych jednostkach obciążenie pracą dla zadania *obsługa techniczna*, na podstawie wskaźnika:

- liczba m.kw. powierzchni zewnętrznej przypadającej na etat obsługi technicznej.

Tabela 45. Zestawienie kosztów i obciążenia zadaniami w zakresie obsługi technicznej – analiza wskaźnikowa

Etykiety wierszy	Liczba etatów obsługi technicznej	Liczba mkw powierzchni zewnętrznej	Liczba mkw przypadająca na etat
Szkoły podstawowe	2	28 200	14100
SP w Gorzkowicach	1	22 000	22000
SP w Krzemieniewicach	1	6200	6200
Przedszkola i kluby dziecięce	Nie wykazano obsługi technicznej		
Suma końcowa	2	28 200	14 100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek w roku 2024

Tabela powyżej stanowi dodatkową informację z zakresu obciążenia pracą dla konserwatorów.

Wskaźnik *liczba m.kw. powierzchni zewnętrznej przypadającej na etat obsługi technicznej* waha się od 6200 w SP Krzemieniewicach do 22 000 m² w SP w Gorzkowicach. Rekomenduję przyjęcie wewnętrznego standardu na podstawie SP w Gorzkowicach – tj. 22 000 na etat.

Tabela 46. Możliwe oszczędności po wdrożeniu standaryzacji –22 000 m² na etat obsługi technicznej.

Etykiety wierszy	Liczba etatów obsługi technicznej	Liczba m2 powierzchni zewnętrznej	Liczba m2 przypadająca na etat	Wymiar etatu po przyjęciu standardu 9 379/na etat	Możliwe oszczędności
Szkoły podstawowe	2	25 064,05	22 000	1,3	58 235,75
SP w Gorzkowicach	1	22 000	22 000	1	-
SP w Krzemieniewicach	1	6200	22000	0,3	58 235,75

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek w roku 2024

Istnieje możliwość zmniejszenia wymiaru zatrudnienia o **0,7 etatu**. Możliwe oszczędności **58,2 tys. zł**.

Obsługa sprzątnia

Do zadań w zakresie *sprzątnia* włączone zostały **przede wszystkim** takie czynności jak:

- utrzymywanie porządku i czystości w przydzielonych pomieszczeniach
- różne prace porządkowe, w tym m.in. mycie okien, lamperii, podłóg, łazienek, odkurzanie wykładzin, pranie firan i obrusów itp.
- przygotowywanie pomieszczeń na narady, egzaminy, inne uroczystości.

Tabela 47. Wykaz etatów i kosztów osobowych dla zadania Sprzątnie wg. Jednostek

Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Średnioroczny koszt etatu
Kluby dziecięce w Gorzkowicach SKD i SKM	0,25	20 274,90	81 099,60
Obsługa organizacyjna	0,25	20 274,90	
Sprzątaczką	0,25	20 274,90	
Organizacja sprzątnia	0,25	20 274,90	
Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach	0,9	74 027,74	82 253,04
Obsługa organizacyjna	0,9	74 027,74	
Sprzątaczką	0,9	74 027,74	
Organizacja sprzątnia	0,9	74 027,74	
Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Gorzkowicach	5,4	446 349,16	82 657,25
Obsługa organizacyjna	5,4	446 349,16	
Sprzątaczką 1	0,6	49 315,79	
Organizacja sprzątnia	0,6	49 315,79	
Sprzątaczką 2	0,6	44 529,24	
Organizacja sprzątnia	0,6	44 529,24	
Sprzątaczką 3	0,6	49 315,79	
Organizacja sprzątnia	0,6	49 315,79	
Sprzątaczką 4	0,6	49 315,79	
Organizacja sprzątnia	0,6	49 315,79	
Sprzątaczką 5	0,6	49 315,79	
Organizacja sprzątnia	0,6	49 315,79	
Sprzątaczką 6	0,6	49 315,79	
Organizacja sprzątnia	0,6	49 315,79	
Sprzątaczką 7	0,6	47 321,39	
Organizacja sprzątnia	0,6	47 321,39	
Sprzątaczką 8	0,6	55 507,79	
Organizacja sprzątnia	0,6	55 507,79	
Sprzątaczką 9	0,6	52 411,79	
Organizacja sprzątnia	0,6	52 411,79	
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Krzemieniewicach	2	202 711,87	101 355,93
Obsługa organizacyjna	2	202 711,87	
Sprzątaczką 1	1	109 197,94	
Organizacja sprzątnia	1	109 197,94	

Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Średnioroczny koszt etatu
Sprzątaczką 2	1	93 513,93	
Organizacja sprzątnia	1	93 513,93	
Suma końcowa	8,55	743 363,67	86 943,12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek za rok 2024.

Według zestawień przedstawionych przez jednostki oświatowe, łącznie we wszystkich jednostkach przeznaczony jest **8,55 etatu** na realizację zadania z zakresu *sprzątania*. na które - według planu na 2024 roku - zostało przekazane **743 363,67 zł**. Średnioroczny koszt etatu wynosi **86 943,12 zł**.

Badając obciążenie zadaniami w zakresie sprzątania, wzięto pod uwagę powierzchnie wewnętrzne obiektów, którymi jednostki organizacyjne zarządzają - ponieważ te wielkości w największym stopniu przekładają się na obciążenie pracą.

Tabela pokazuje, jak wygląda w poszczególnych jednostkach obciążenie pracą dla zadania *sprzątanie* na podstawie wskaźnika *liczba m.kw. powierzchni wewnętrznej przypadających na etat sprzątania* w zestawieniu ze średnimi kosztami przypadającymi na etat przeliczeniowy.

Tabela 48. Liczba m² przypadająca na etat organizacji sprzątania w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek za rok 2024.

Wskaźnik *liczba m.kw. powierzchni wewnętrznej* przypadającej na etat sprzątanania jest na bardzo zróżnicowanym poziomie od 380 m² w SP w Krzemieniewicach do 1502 w SP w Gorzkowicach. W samorządach wskaźnik jest ustalany na poziomie od 800-1200 m² na etat. Proponuję ustalenie wskaźnika na poziomie 1200 m² na etat. Spowoduje to zmniejszenie etatu w SP w Krzemieniewicach o **1,5 etatu**, możliwe oszczędności **152 033,90 zł**. W pozostałych jednostkach proponuję pozostawienie na nie zmienionym poziomie, ewentualnie rozważenie zwiększenie wymiaru etatu w SP w Gorzkowicach.

Oszczędności w ramach zaproponowanej standaryzacji mogą wynieść **152 tys. zł**. W ramach przyjętego standardu zatrudnienie może ulec zmniejszeniu o **1,5 etatu**.

Organizacja kuchni

Do oceny organizacji w zakresie *obsługa kuchni* włączone zostały: kucharki, pomoce kuchenne, intendenci i inne stanowiska zajmujące się pracami wskazanymi poniżej.

Organizacja w zakresie obsługi kuchni:

- obróbka wstępna warzyw, owoców oraz innych surowców do produkcji posiłków (mycie, obieranie, czyszczenie)
- rozdrabnianie warzyw, owoców oraz innych surowców z uwzględnieniem wymogów technologii i instrukcji obsługi maszyn gastronomicznych
- przygotowywanie potraw zgodnie z wytycznymi kucharki
- pomoc w porcjowaniu i wydawaniu posiłków
- mycie (wyparzenie) naczyń i sprzętu kuchennego
- sprzątananie kuchni, zmywalni, obieralni, magazynów żywnościowych
- utrzymywanie porządku w szafach ze sprzętem kuchennym
- doraźne zastępowanie kucharki w przypadku jej nieobecności
- pomoc w zaopatrywaniu przedszkola w artykuły spożywcze i sprzęty stanowiące wyposażenie kuchni
- dbanie o właściwe segregowanie odpadów i wynoszenie ich w wyznaczone miejsce
- uczestniczenie w planowaniu jadłospisów i przygotowywanie według nich posiłków
- przestrzeganie norm żywieniowych
- pobieranie produktów spożywczych z magazynu w ilościach przewidzianych recepturą i odpowiednie zabezpieczanie ich przed użyciem
- przestrzeganie właściwego podziału pracy w kuchni i nadzorowanie jej wykonania

- dbanie o najwyższą jakość i smak posiłków oraz wydawanie ich o wyznaczonych godzinach
- uczestniczenie w zakupach dotyczących wyposażenia kuchni.

Tabela 49. Rzeczywisty wykaz etatów oraz koszty osobowe dla zadania Organizacja kuchni w 2024 r.

Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Średnioroczny koszt etatu
Kluby dziecięce w Gorzkowicach SKD i SKM	0,5	46 257,14	92 514,28
Obsługa organizacyjna	0,5	46 257,14	
Pomoc kucharki 1	0,25	25 815,54	
Obsługa kuchni	0,25	25 815,54	
Pomoc kucharki 2	0,25	20 441,60	
Obsługa kuchni	0,25	20 441,60	
Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach	1,8	151 445,83	84 136,57
Obsługa organizacyjna	1,8	151 445,83	
Intendent	0,5	40 128,56	
Obsługa kuchni	0,5	40 128,56	
Kucharka	1	86 907,48	
Obsługa kuchni	1	86 907,48	
Pomoc nauczyciela	0,2	16 184,49	
Obsługa kuchni	0,2	16 184,49	
Sprzątaczką	0,1	8 225,30	
Obsługa kuchni	0,1	8 225,30	
Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Gorzkowicach	5,5	447 868,90	81 430,71
Obsługa organizacyjna	5,5	447 868,90	
Intendent	1	91 438,83	
Obsługa kuchni	1	91 438,83	
Kucharka	1	82 192,98	
Obsługa kuchni	1	82 192,98	
Pomoc kucharki 1	1	89 856,54	
Obsługa kuchni	1	89 856,54	
Pomoc kucharki 2	1	74 880,19	
Obsługa kuchni	1	74 880,19	
Pomoc kucharki 3	1	82 192,98	
Obsługa kuchni	1	82 192,98	
Pomoc kucharki 4	0,5	27 307,38	
Obsługa kuchni	0,5	27 307,38	
Suma końcowa	7,8	645 571,87	82 765,62

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek za rok 2024

Zadanie *organizacja kuchni* realizowane jest łącznie w ramach **7,8 etatów**. Z czego w wymiarze 0,5 – intendent. Roczne koszty osobowe kuchni wyniosły w 2024 roku **645 571,87 zł**.

Tabela 50. Liczba żywionych oraz analiza wskaźnikowa liczba wydawanych posiłków.

Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Liczba żywionych/ wydawanych posiłków	Liczba wydawanych posiłków na etat
Kluby dziecięce w Gorzkowicach SKD i SKM	0,5	46 257,14	96	192
Obsługa organizacyjna	0,5	46 257,14		
Pomoc kucharki 1	0,25	25 815,54		
Obsługa kuchni	0,25	25 815,54		
Pomoc kucharki 2	0,25	20 441,60		
Obsługa kuchni	0,25	20 441,60		
Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach	1,8	151 445,83	164	91,11
Obsługa organizacyjna	1,8	151 445,83		
Intendent	0,5	40 128,56		
Obsługa kuchni	0,5	40 128,56		
Kucharka	1	86 907,48		
Obsługa kuchni	1	86 907,48		
Pomoc nauczyciela	0,2	16 184,49		
Obsługa kuchni	0,2	16 184,49		
Sprzątaczką	0,1	8 225,30		
Obsługa kuchni	0,1	8 225,30		
Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Gorzkowicach	5,5	447 868,90	224	40,74
Obsługa organizacyjna	5,5	447 868,90		
Intendent	1	91 438,83		
Obsługa kuchni	1	91 438,83		
Kucharka	1	82 192,98		
Obsługa kuchni	1	82 192,98		
Pomoc kucharki 1	1	89 856,54		
Obsługa kuchni	1	89 856,54		
Pomoc kucharki 2	1	74 880,19		
Obsługa kuchni	1	74 880,19		
Pomoc kucharki 3	1	82 192,98		
Obsługa kuchni	1	82 192,98		
Pomoc kucharki 4	0,5	27 307,38		
Obsługa kuchni	0,5	27 307,38		
Suma końcowa	7,8	645 571,87	484	62,05

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek za rok 2024

Wskaźnik średnia liczba wydanych posiłków na etat wynosi 62,05. Proponuję w SP w Gorzkowicach zastosowanie standardu 62 posiłki na etat. Spowoduje to zmniejszenie zatrudnienia o **1,8 etatu**. Możliwe oszczędności **146 575,28 zł**.

Obsługa administracyjna w jednostkach oświatowych podległych Gminie Gorzkowice w 2024 r.

Do obsługi administracyjnej i pozostałych zadań włączone zostały następujące zadania:

- sekretariat
- administracja
- obsługa prawna - nie wykazano etatów
- obsługa informatyczna
- obsługa BHP i zamówienia publiczne

Tabela 51. Łączne zestawienie etatów i kosztów osobowych w 2024 r. dla zadania *Obsługa administracyjna*

Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Średnioroczny koszt etatu	Liczba uczniów	Liczba uczniów w na etat
Kluby dziecięce w Gorzkowicach SKD i SKM	2	174 720,17	87 360,09	-	-
Obsługa administracyjna	2	174 720,17			
Administracja	1	94 287,36			
Kierownik	1	94 287,36			
Obsługa kuchni	0,5	40 216,40			
Intendent	0,5	40 216,40			
Obsługa sekretariatu	0,5	40 216,41			
Pracownik biurowy	0,5	40 216,41			
Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach	0,5	40 128,57	80 257,14	-	-
Obsługa administracyjna	0,5	40 128,57			
Obsługa sekretariatu	0,5	40 128,57			
Pracownik biurowy	0,5	40 128,57			
Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Gorzkowicach	2	146 849,87	73 424,93	537	268,5
Obsługa administracyjna	2	146 849,87			
Administracja	0,5	52 767,43			
Kierownik administracyjno-gospodarczy	0,5	52 767,43			
Obsługa BHP		7 200,00			
Spółeczny inspektor pracy					
Umowa zlecenie 3		7 200,00			
Obsługa sekretariatu	1,5	86 882,44			
Kierownik administracyjno-gospodarczy	0,5	52 767,44			
Sekretarz szkoły	1	34 115,00			
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Krzemieniewicach	1,75	99 223,85	56 699,34	65 w tym 16 OP	37,14
Obsługa administracyjna	1,75	99 223,85			
Administracja	1	31 039,49			
Pomoc administracyjna - Zatrudnienie od 13.05.2024 w ramach robót publicznych	1	31 039,49			

Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Średnioroczny koszt etatu	Liczba uczniów w	Liczba uczniów w na etat
PUP z refundacją zatrudnienia przez 5 m-cy, koszty po odjęciu refundacji					
Obsługa sekretariatu	0,75	68 184,36			
Sekretarz	0,75	68 184,36			
Suma końcowa	6,25	460 922,46	73 747,59	602	160,53

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek na rok 2024

Zadanie *obsługa administracyjna* wykazane w zestawieniach przez jednostki realizowane jest łącznie w ramach **6,25** etatu. Roczne koszty osobowe zadania wyniosą w roku 2024 **460 922,46 zł**.

Rekomenduję zmniejszenie etatu w SP w Krzemieniewicach o **1 etat** np. pomocy administracyjnej – **31 039,49 zł**.

Pozostałe zadania, wykonywane przez pracowników obsługi

Na Pozostałe zadania łącznie szkoły i przedszkola przeznaczają **8,65 etaty** – koszt **704 599,06 zł**. Jest to związane z zatrudnianiem Pomocy nauczyciela do sprawowania w charakterze pomocniczym opieki nad dziećmi, sprawowania opieki w trakcie dowozów, dyżurów, opiekunów przejścia przez ulicę. Wykaz szczegółowych zadań i kosztów przedstawia tabela poniżej:

Tabela 52. Zestawienie pozostałych zadań w roku 2024

Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024
Kluby dziecięce w Gorzkowicach SKD i SKM	1,75	158 712,93
Pozostałe obowiązki	1,75	158 712,93
Obsługa kuchni w przedszkolu	1	97 888,22
Pomoc kucharki 1	0,75	77 446,62
Pomoc kucharki 2	0,25	20 441,60
Organizacja sprzątnięcia w przedszkolu	0,75	60 824,71
Sprzątaczką	0,75	60 824,71
Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach	1,8	145 660,39
Pozostałe obowiązki	1,8	145 660,39
Doprowadzanie dzieci na autobusy	0,2	16 184,49
Pomoc nauczyciela	0,2	16 184,49
Pozostałe obowiązki	1,6	129 475,90
Pomoc nauczyciela	1,6	129 475,90
Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Gorzkowicach	4,1	354 444,87
Pozostałe obowiązki	4,1	354 444,87
1.08.2024 – przeglądy okresowe-jednorazowo		1 100,00
Umowa zlecenie 1		1 100,00
11 miesięcy – dozór techniczny i pomoc w obsłudze kotłowni szkolnej		11 000,00

Audyt oświaty w Gminie Gorzkowice

Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024
Umowa zlecenie 2		11 000,00
Dyżur na rynku	0,05	4 367,65
Sprzątaczką 9	0,05	4 367,65
Dyżur przy wejściu	1,75	144 415,40
Sprzątaczką 1	0,2	16 438,60
Sprzątaczką 2	0,2	14 843,08
Sprzątaczką 3	0,2	16 438,60
Sprzątaczką 4	0,2	16 438,60
Sprzątaczką 5	0,2	16 438,60
Sprzątaczką 6	0,2	16 438,60
Sprzątaczką 7	0,2	15 773,80
Sprzątaczką 8	0,2	18 502,60
Sprzątaczką 9	0,15	13 102,95
Nadzór nad halą	0,5	44 778,77
Kierownik hali sportowej	0,5	44 778,77
Opiekun uczniów dowożonych w autobusie	1	81 813,07
Sprzątaczką 1	0,1	8 219,30
Sprzątaczką 2	0,2	14 843,08
Sprzątaczką 3	0,1	8 219,30
Sprzątaczką 4	0,1	8 219,30
Sprzątaczką 5	0,1	8 219,30
Sprzątaczką 6	0,1	8 219,30
Sprzątaczką 7	0,1	7 886,90
Sprzątaczką 8	0,1	9 251,30
Sprzątaczką 9	0,1	8 735,30
Opiekun uczniów przechodzących przez ulicę	0,8	66 969,99
Sprzątaczką 1	0,1	8 219,30
Sprzątaczką 3	0,1	8 219,30
Sprzątaczką 4	0,1	8 219,30
Sprzątaczką 5	0,1	8 219,30
Sprzątaczką 6	0,1	8 219,30
Sprzątaczką 7	0,1	7 886,90
Sprzątaczką 8	0,1	9 251,30
Sprzątaczką 9	0,1	8 735,30
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Krzemieniewicach	1	45 780,87
Pozostałe obowiązki	1	45 780,87
Pomoc nauczyciela oddziału przedszkolnego	1	45 780,87
Pomoc nauczyciela - Zatrudnienie finansowane z Funduszu Pomocy Ukrainie do 31.08.2024	1	45 780,87
Suma końcowa	8,65	704 599,06

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkusza diagnostycznego.

Rekomenduję ograniczenie zatrudnienia pomocy nauczyciela oddziału przedszkolnego w SP w Krzemieniewicach do **0,5 na etat**. Możliwe oszczędności **22 890,43 zł**.

Po dokonaniu zestawienia zastosowanych standaryzacji tj:

- obsługa techniczna – 22000 m2 na etat,
 - obsługa sprzętania – 1200 m2 na etat,
 - pozostałe obowiązki w zakresie zatrudniania pomocy nauczyciela – 0,5 etatu na oddział przedszkola,
 - obsługa administracyjna – obsługa administracyjna – zmniejszenie o 1 etat,
- możliwe zmniejszenie zatrudnienia może wynieść **5,5 etatu** oraz pozwoli na ograniczenie kosztów o **410 tys. zł.** Poza aspektem finansowym pozytywnym zjawiskiem z wdrożenia rekomendacji będzie sprawiedliwe obciążenie pracą w poszczególnych grupach w jednostkach dla, których organem prowadzącym jest Gmina Gorzkowice.

Podsumowanie proponowanych zmian organizacyjnych w zakresie oświaty Gminy Gorzkowice

Wnioski i rekomendacje

Realizacja poniżej wskazanych rozwiązań pozwoli Gminie na uzyskanie szacowanych oszczędności na kwotę co najmniej 1,95 mln zł rocznie przyjmując wariant związany ze zmianą arkuszy organizacji i standaryzacją pracowników administracji i obsługi.

Poniżej przedstawiono kluczowe wnioski z analizy:

1. Łącznie do wszystkich jednostek oświatowych Gminy w roku szkolnym 2023/2024 uczęszcza 766 uczniów i dzieci, w tym: **586** uczniów szkoły podstawowej, **180** dzieci przedszkolnych. Dodatkowo na terenie Gminy zorganizowane są dwa kluby SKM w Gorzkowicach – 1 oddział – 12 dzieci oraz SKD w Gorzkowicach – 1 oddział 20 dzieci.
2. Wskaźnik liczby uczniów przypadający na jeden etat nauczyciela jest niski – średni w Gminie **6,34 uczniów/na etat** to wskazuje na wysokie koszty oświaty w Gminie Gorzkowice. W celu zapewnienia pełnego pokrycia wydatków subwencionowanych na 1 nauczyciela powinno przypadać przynajmniej **16 uczniów**.
3. Wskaźnik liczby dzieci w przedszkolach/oddziałach przedszkolnych w roku szkolnym 2023/2024 wynosi **22,5** dzieci na **1** oddział. Z punktu widzenia ekonomicznego i najbardziej efektywnym pod względem optymalizacji organizacji, byłyby oddziały w przedszkolu liczące **25**. Uwzględniając liczbę dzieci w przedszkolach w roku szkolnym 2023/2024, **średnia liczba oddziałów w przedszkolu powinna wynosić 8** (liczba dzieci 180:25 = 7,2). Na podstawie powyższego zestawienia, można stwierdzić, że liczba oddziałów w przedszkolu na odpowiednim poziomie. Z punktu widzenia ekonomicznego najbardziej efektywnym pod względem finansowania subwencji oświatowej byłby oddział liczący w szkole podstawowej **24** uczniów. Uwzględniając liczbę dzieci/uczniów w jednostkach oświatowych Gminy w roku szkolnym 2023/2024, **średnia liczba oddziałów dla edukacji w ramach szkoły podstawowej powinna wynosić 25** (liczba uczniów 586:24 liczba ucz./oddz. = 24,42). Na podstawie powyższego zestawienia, można stwierdzić, że liczba **29** oddziałów ogólnodostępnych w ramach szkoły podstawowej w stosunku do liczby uczniów w tych oddziałach jest zawyżona o **4** oddziały.

4. Wskaźnik liczby uczniów na oddział szkół podstawowych w Gminie Gorzkowice waha się od **7 w SP w Krzemieniewicach** do **24,4 w SP w Gorzkowicach**.
5. W **przedszkolach i oddziałach przedszkolnych** Gminy oddziały liczą od **16 do 23,43 dzieci na oddział**.
6. W roku szkolnym 2023/2024 w jednostkach prowadzonych przez Gminę zatrudnionych jest 110 nauczycieli (w osobach, jako suma wszystkich nauczycieli zatrudnionych w poszczególnych szkołach i przedszkolach), co w przeliczeniu na etaty stanowi **109,98** etatu. Wskaźnik zatrudnienia (Wz), czyli **średnia ilość etatu przypadająca na 1 nauczyciela w osobie wynosi 1**. Najniższy wskaźnik zatrudnienia występuje w SP Krzemieniewicach – 0,80.
7. Wskaźnik zatrudnienia (Wz) w jednostkach prowadzonych przez Gminę Gorzkowice kształtuje się na niskim poziomie. Zakładając średnio 18-sto godzinny obowiązkowy wymiar zajęć, jeden nauczyciel (osoba) w roku szkolnym 2023/2024 pracowałaby – ok. 18/18 etatu. Wartość wskaźnika (Wz) ma niebagatelne znaczenie dla realizacji art. 30 Karty Nauczyciela - osiągnięcia średniego wynagrodzenia na poszczególnych stopniach awansu zawodowego. Wskaźnik Wz powinien oscylować w granicach **1,2 - 1,4**. Oznacza to, że każdy nauczyciel powinien być zatrudniony na pełen etat i około **2-5 godziny ponadwymiarowe**. Godziny ponadwymiarowe stanowią pod tym względem bardzo istotny składnik wynagrodzenia nauczyciela.
8. Nauczyciele zatrudnieni w jednostkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Gorzkowice w grupie awansu nauczycieli mianowanych w 2022 nie osiągnęli wymaganym prawem średniego wynagrodzenia oraz 2023 w grupie nauczycieli mianowanych i dyplomowanych nie osiągnęli wymaganych prawem średnich wynagrodzeń.
9. Na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i przedszkolach, Gmina Gorzkowice w ramach przydzielonej subwencji oświatowej otrzyma w roku 2024– **485 738 zł**, a na jednostki dla których organem prowadzącym jest Gmina Gorzkowice **485 738 zł**.
10. Kwota środków finansowych zabezpieczonych w subwencji oświatowej na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji, nauki i metod pracy dla uczniów szkół i przedszkoli objętych audytem dla, których organem prowadzącym

jest Gmina - wynosi **485 738 zł** dla 8uczniów i 1 dziecka w Przedszkolu. Środki na kształcenie specjalne naliczane są na podstawie orzeczeń. Warunkiem uwzględnienia danego orzeczenia w subwencji a w konsekwencji jego „finansowania” jest data orzeczenia wydana i dostarczona do szkoły przed 30 września każdego roku.

11. Na kształcenie wymagające stosowania specjalnych metod pracy w planach finansowych zabezpieczono środki w wysokości **812 tys. zł**. Liczba godzin przyznana w ramach kształcenia uczniów i dzieci z niepełnosprawnością we wszystkich jednostkach wynosi **167h** – koszt **1 160 tys. zł**. **To oznacza, że zobowiązania wynikające z arkuszy przekraczają przyznaną subwencję o 674,3 tys. zł oraz w planach finansowych zabezpieczono środki niższe niż wynika to z arkusza o 348 tys. zł.**
12. W wyniku analizy wydatków oświatowych zaplanowanych i wykonanych na realizację zadań kształcenia specjalnego w Gminie ustalono, że wydatki zaplanowano w wysokości wyższej niż jest to określone w subwencji na rok 2024 dla szkół objętych audytem o **327 356,23 zł**.
13. W 2024 roku na zadania subwencionowane jednostek oświatowych (szkół podstawowych) ogółem Gmina Gorzkowice planuje wydać kwotę wynoszącą około **13,07 mln zł na wydatki subwencionowane**, natomiast naliczona kwota subwencji na te jednostki wynosi **9,59 mln zł** (bez dzieci 6 letnich i przedszkoli). Kwotę różnicy, wynoszącą około **3,48 mln zł** należy pokryć z dochodów własnych Gminy - co stanowi **27 %** wartości wydatków subwencionowanych.
14. Najwyższy koszt ucznia występuje w SP w Krzemieniewicach– **46 601,76 zł**. Średnia wysokość deficytu Gminy w wydatkach na oświatę w przeliczeniu na ucznia przeliczeniowego wynosi **5 940,03 zł**.
15. Planowane wydatki na ucznia szkoły podstawowej wynoszą od **23,2 tys. zł** w SP w Gorzkowicach do **48,8 tys. zł** w SP w Krzemieniewicach.
16. Na prowadzenie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych Gmina Gorzkowice planuje wydać w 2024 r. **3,1 mln** złotych. Do działalności przedszkoli Gmina jest zobowiązana wyasygnować **2 mln zł**.
17. Miesięczne koszty utrzymania dzieci w przedszkolach w Gminie Gorzkowice wynoszą **1 498,99 zł**, a w oddziałach przedszkolnych **795,70 zł**.

18. Koszty funkcjonowania klubów są zróżnicowane, wynoszą od **28 130 zł** na dziecko w SKD do **33 506,45 zł** w SKM. W związku z tym, że oba Kluby mieszczą się w jednym budynku wraz z Przedszkolem a brak jest informacji o kluczu podziałowym tzw. Wydatków wspólnych, różnice w kosztach mogą być spowodowane błędną ewidencją kosztów wspólnych.
19. Działalność Samorządowego Klubu Malucha finansowana jest z programu Maluch+ w wysokości **160 513 zł**.
20. Klub funkcjonują w godzinach od 7.30 do 15.30 w dwóch oddziałach.
21. Łącznie, gmina przeznaczona rocznie **około 2,7 mln zł**, finansując **34,25 etatów** we wszystkich jednostkach, z czego na:
- Obsługę organizacyjną – 18,35 etatów – 1 554 322,45 zł
 - Obsługę administracyjną – 6,25 etatów – 460 922,46 zł
 - Pozostałe obowiązki – 8,65 etatów – 704 599,06 zł

Rekomendacje w wyniku analizy systemu oświaty w Gminie Gorzkowice:

- 1) W wyniku analizy systemu oświaty w Gminie Gorzkowice rekomenduję przyjęcie do realizacji przez Gminę następujących rozwiązań:
- 2) Arkusz organizacji szkoły stanowi dla niej plan finansowy. Zatwierdzając projekt arkusza, Wójt zobowiązuje się do pokrycia wydatków, związanych z zaplanowanymi rozwiązaniami organizacyjnymi, głównie kosztami wynagrodzeń nauczycieli. Dyrektor szkoły planuje pracę na kolejny rok szkolny mając na celu głównie kwestie pedagogiczne. Często jednak nie są to rozwiązania najbardziej optymalne finansowo. Konieczna jest więc każdorazowa szczegółowa analiza projektu pod kątem gospodarności, tak aby zrealizować wszystkie zajęcia wynikające z przepisów prawa (m.in. ramowych planów nauczania) przy możliwie najmniejszym obciążeniu budżetu Gminy.
- 3) Przygotowanie i przyjęcie przez jednostkę samorządu pisemnych oczekiwań organu prowadzącego przy tworzeniu projektu organizacji na nowy rok szkolny przez dyrektorów jednostek oświatowych.
- 4) Podkreślam konieczność, szczegółowej analizy projektów arkuszy organizacji i zatwierdzanie tylko tych godzin dodatkowych, które w ocenie organu prowadzącego są niezbędne.

- 5) Rekomenduje sporządzenie przez JST, w formie wytycznych dla kierowników jednostek oświatowych, harmonogramu prac w zakresie opracowania projektów arkuszy organizacyjnych jednostek oświatowych na rok szkolny 2025/2026. Harmonogram określałby terminy sporządzenia przez dyrektorów szkół projektów ww. arkuszy, terminy weryfikacji i szczegółowej analizy przez JST, terminy ostatecznego zatwierdzenia arkuszy przez JST oraz terminy przekazania arkuszy organizacyjnych do Kuratorium Oświaty, celem zaopiniowania.
- obsługa techniczna – 22000 m2 na etat
 - obsługa sprzętania – 1200 m2 na etat
 - pozostałe obowiązki w zakresie zatrudniania pomocy nauczyciela – 0,5 etatu na oddział przedszkola
 - obsługa administracyjna – obsługa administracyjna – zmniejszenie o 1 etat.
- 6) Możliwe zmniejszenie zatrudnienia może wynieść **5,5 etatu** oraz pozwoli na ograniczenie kosztów o **410 tys. zł**. Poza aspektem finansowym pozytywnym zjawiskiem z wdrożenia rekomendacji będzie sprawiedliwe obciążenie pracą w poszczególnych grupach w jednostkach dla, których organem prowadzącym jest Gmina Gorzkowice.

Dokonania zaproponowanych zmian w arkuszach organizacji jednostek oświatowych oraz wypracowania standardów zatrudnienia według poniższej tabeli.

Tabela 53. Zestawienie proponowanych zmian w arkuszach organizacji szkół i przedszkoli

Tytuł płatności	SP w Gorzkowicach		SP w Krzemieniewicach		Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach		Łącznie w jednostkach	
	Liczba godzin	Możliwe oszczędności w tys. zł	Liczba godzin	Możliwe oszczędności w tys. zł	Liczba godzin	Możliwe oszczędności w tys. zł	Liczba godzin	Możliwe oszczędności w tys. zł
Ograniczenie godzin gimnastyki korekcyjnej	5	39,7					5	39,7
Organizacja zajęć w klasach łączonych			20,5	162			20,5	163
Ograniczenie godzin pracy świetlicy	12	66	28	154,1			40	220,1
Optimalizacja organizowanych zajęć z PPP (zmniejszenie liczby grup, powierzenie zajęć w ramach pensum specjalistom)	11	87,5					11	87,5
Przyjęcie standardu pracy biblioteki 15 uczniów na 1 godzinę	24	114,5					24	114,5
Ograniczenie godzin kształcenia wymagającego stosowania	68	540			5,8	42	73,8	582

Audyt oświaty w Gminie Gorzkowice

Tytuł płatności	SP w Gorzkowicach		SP w Krzemieniewicach		Przedszkole Samorządowe w Gorzkowicach		Łącznie w jednostkach	
	Liczba godzin	Możliwe oszczędności w tys. zł	Liczba godzin	Możliwe oszczędności w tys. zł	Liczba godzin	Możliwe oszczędności w tys. zł	Liczba godzin	Możliwe oszczędności w tys. zł
specjalnych metod pracy do wysokości subwencji otrzymywanej na ten cel								
Zmniejszenie liczby oddziałów obecnych klas III w przyszłym roku IV	18,5	147,1					18,5	147,1
Likwidacja nieuzasadnionych podziałów na grupy – klasa V- zajęcia W- F i klasa V – j. angielski	15	119,20					15	119,20
Przeniesienie 1 ucznia w klasach IV	8	63,8					8	63,8
RAZEM	161,5	1 177,8	48,5	316,10	5,8	42	215,8	1 535,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej analizy

W 2024 roku na zadania subwencionowane jednostek oświatowych (szkół podstawowych) ogółem Gmina Gorzkowice planuje wydać kwotę wynoszącą około **13,07 mln zł** na wydatki subwencionowane, natomiast naliczona kwota subwencji na te jednostki wynosi **9,59 mln zł** (bez dzieci

6 letnich i przedszkoli). Kwotę różnicy, wynoszącą około **3,48 mln zł** należy pokryć z dochodów własnych Gminy - co stanowi 27 % wartości wydatków subwencionowanych.

Zaproponowane zmiany w arkuszach pozwolą na zmniejszenie wydatków gminy o **1,9 mln zł** w szkołach podstawowych. Procentowa wartość dopłaty zmniejszy się z **27% do 18 %**.

Na prowadzenie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych Gmina Gorzkowice planuje wydać w 2024 r. **3,1 mln** złotych. Do działalności przedszkoli Gmina jest zobowiązana wyasygnować **2 mln zł**. W przypadku wprowadzenia zaproponowanych rozwiązań w przedszkolach – kwota wydatków zmniejszy się o **42 tys. zł**.

Załącznik 1. Harmonogram działań rozwojowych

Cel: Usprawnienie procesu zarządzania oświatą w obszarze wybranym przez JST w obszarze zarządzania oświatą na poziomie organu prowadzącego.

Zadanie: Wyznaczanie ram polityki kadrowej i płacowej w szkołach i placówkach edukacyjnych – Szkoły Podstawowe, Przedszkola

Jednym z warunków wyznaczania ram polityki kadrowej i płacowej w szkołach i jednostkach edukacyjnych jest stworzenie lokalnych standardów oświatowych wskazujących w sposób jednolity zasady przygotowywania organizacji szkół i placówek oświatowych. Z przeprowadzonej analizy danych w odniesieniu do arkusza 2023/2024 i grupy porównawczej, wynikają wstępne kierunki działania, które mogą być uwzględnione w podejmowaniu decyzji o organizacji pracy szkół i placówek:

- wypracowanie lokalnych wskaźników i standardów dotyczących zatrudnienia nauczycieli i pracowników administracyjno-obslugowych
- wypracowanie standardu średniego kosztu utrzymania ucznia w szkołach podstawowych
- przygotowanie wytycznych do arkuszy organizacji, uwzględniających przydziały godzin z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, kształcenie specjalne,
- wypracowanie jednolitych zasad procedury planowania budżetowego w oparciu o przyjęte lokalne standardy i wytyczne

Rekomenduje się uwzględnienie na szeroką skalę narzędzi i rozwiązań wspierających personalny rozwój organizacji, które wpisują się w budowę lokalnych standardów oświatowych. W proces zaangażowani będą przedstawiciele samorządów i dyrektorzy szkół i przedszkoli.

Narzędzia i rozwiązania zarządcze:

1. Wprowadzanie organizacyjnych standardów oświatowych;
2. Wprowadzenie jednolitych zasad procedury planowania budżetowego w oparciu o przyjęte lokalne standardy i wytyczne.

Rekomendowane narzędzia i rozwiązania wspierające personalny rozwój organizacji:

1. Wypracowanie zasad współpracy i komunikacji na linii organ prowadzący i dyrektorzy szkół i przedszkoli z uwzględnieniem częstotliwości i form kontaktów.
2. Współpraca z dyrektorami w budowaniu projakościowego systemu oświaty (wsparcie kompetencyjne dyrektorów, wypracowanie w modelu partycypacyjnym organizacyjnych standardów oświatowych, które zostaną ujęte w wytycznych do arkuszy).

Czas realizacji zadania: Lipiec 2024 – luty 2025

Lp.	Działanie	Sposoby realizacji i uwagi	Terminy	Zasoby (ludzie, miejsce, czas...)	Osoba odpowiedzialna
1.	Zorganizowanie spotkania z dyrektorami szkół.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstawienie wyników audytu w formie analizy porównawczej funkcjonowania poszczególnych szkół i placówek w obszarach działalności. 2. Dyskusja na temat wyników audytu. 3. Przedstawienie proponowanych rozwiązań objętych sprawozdaniem audytowym. 	Marzec 2024	Wójt, oświata ewentualnie przy wsparciu audytora zewnętrznego	Oświata
3.	Uwzględnienie możliwych rekomendacji do wdrożenia z analizy na rok szkolny 2024/2025 podczas procesu rekrutacji do szkół i przedszkoli.	<p>Wypracowanie założeń w poszczególnych obszarach do wytycznych w porozumieniu z dyrektorami szkół:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zasady przydzielania godzin dla nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem zasady etat i 2-5 godzin ponadwymiarowych. (Poprawa wskaźnika zatrudnienia) 2. Zasady przydzielania godzin nauczyciela współorganizującego i godzin wynikających z orzeczeń i opinii o potrzebie kształcenia specjalnego. 3. Zasady przydziału godzin bibliotekarzy, 4. Zasady przydzielania godzin świetlicowych 5. Limity uczniów w poszczególnych oddziałach ze szczególnym uwzględnieniem przepisów w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli z dnia 28 lutego 2019 r. oraz rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania. 	Lipiec 2024	Dyrektorzy szkół, Organ prowadzący	Oświata

Lp.	Działanie	Sposoby realizacji i uwagi	Terminy	Zasoby (ludzie, miejsce, czas...)	Osoba odpowiedzialna
		6. Określenia zasad prowadzenia zajęć w grupach oddziałowych i międzyoddziałowych w szkołach. 7. Określenia limitów etatów administracji i obsługi. 8. Określenie zasad przydzielania godzin ponadwymiarowych			
Rekomendowane działania i sposoby realizacji w ramach wypracowania wytycznych dla szkół					
3.1	Analiza planów doskonalenia nauczycieli na rok 2025 pod kątem potrzeb rozwojowych szkół.	Zwrócenie szczególnej uwagi na możliwości zdobywania dodatkowych kwalifikacji przez nauczycieli w obszarze przedmiotów, do których prowadzenia brakuje nauczycieli. W szczególności należy zwrócić na braki kadrowe, które mogą wynikać z tytułu odejść emerytalnych. Na podstawie <i>Rozporządzenie ministra edukacji narodowej w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli z dnia 23 sierpnia 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1653)</i> dyrektor określa potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli, m.in.: 1. Zadania związane z realizacją podstawy programowej kształcenia ogólnego, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie <u>art. 47 ust. 1</u> ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2019 r. poz. 1148, 1078 i 1287), zwanej dalej „ustawą - Prawo oświatowe”, lub podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie <u>art. 46 ust. 1</u> ustawy - Prawo oświatowe;	Sierpień 2025	Dyrektorzy szkół - ze szczególnym uwzględnieniem terminów podjęcia zarządzenia w sprawie planu doskonalenia zawodowego	Dyrektorzy szkół

Lp.	Działanie	Sposoby realizacji i uwagi	Terminy	Zasoby (ludzie, miejsce, czas...)	Osoba odpowiedzialna
3.2	Analiza zatrudnienia nauczycieli w poszczególnych szkołach pod kątem osób uzyskujących uprawnienia emerytalne.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dokonanie analizy zatrudnienia nauczycieli pod kątem możliwości przejścia na emeryturę, z podziałem na posiadane kwalifikacje w zakresie nauczania. 2. Przedstawienie wyników analizy organowi prowadzącemu. 3. Sformułowanie wniosków. 4. Zmniejszenie liczby zatrudnionych nauczycieli w naturalnym procesie odchodzenia na emeryturę spowodują poprawę wskaźnika zatrudnienia i tym samym zmniejszy udział środków własnych Gminy w wydatkach na oświatę. 5. W zakresie kosztów należy oszacować wydatki samorządu związane z odprawami emerytalnymi. 	Styczeń-luty 2025 Ewentualnie Sierpień 2024	Dyrektorzy szkół	Oświata
3.3	Zdefiniowanie roli dyrektora w procesie rekrutacji uczniów – zasady przyjmowania uczniów spoza obwodu szkoły	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie w uzgodnieniu z dyrektorami zasad przyjmowania uczniów spoza obwodu szkoły, w szczególności, aby zachować optymalne liczebności oddziałów. 	Lipiec – Sierpień 2024	Organ prowadzący, Dyrektorzy szkół	Oświata
3.4	Określenie zasad zatrudniania nauczyciela współorganizującego i pracowników wspomagających oraz zasad realizacji zaleceń wynikających z orzeczeń i opinii	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zgodnie z przepisami, w przedszkolach ogólnodostępnych, innych formach wychowania przedszkolnego i szkołach ogólnodostępnych, w których kształceniem specjalnym są objęci uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na autyzm, w tym zespół Aspergera, lub niepełnosprawności sprzężone, zatrudnia się dodatkowo nauczyciela współorganizującego lub pomoc nauczyciela. 2. Zasady uwzględniają Działania Zespołu dokonującego wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania ucznia i zestawiając to z zapisami w orzeczeniu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej opracowuje IPET 3. Dyrektor dokonuje wyceny (określa ile godzin jest niezbędne do realizacji zadań zawartych w IPET następnie odnosi wyliczone koszty do subwencji 	Lipiec – sierpień 2024 – monitoring i ewaluacja cały rok	Dyrektorzy szkół, oświata	Wójt

Lp.	Działanie	Sposoby realizacji i uwagi	Terminy	Zasoby (ludzie, miejsce, czas...)	Osoba odpowiedzialna
		otrzymanej na w/w ucznia. Na tej podstawie określa wysokość środków jakie może przeznaczyć na godziny zawarte w IPET. 4. W tym przypadku zatrudnia się w szkole nauczyciela współorganizującego lub pomoc nauczyciela w zależności od stopnia funkcjonowania ucznia (np. 10 godz. Nauczyciela współorganizującego – nie ma obowiązku przydzielania 20 godzin na jednego ucznia jak również przepisy nie określają, że ma być tyle godzin, ile ma z klasą. 5. Zespół (specjaliści opracowujący IPET i ustalający formy pomocy dla ucznia) co najmniej dwa razy w roku szkolnym dokonuje oceny poziomu funkcjonowania ucznia i w razie potrzeby dokonuje modyfikacji programu. Oznacza to możliwość zmiany liczby i rodzaju godzin. 6. <i>Przyjęcie w/w rozwiązań zmniejszy udział środków własnych w wydatkach na oświatę w przypadku zwiększenia liczby godzin zajęć kształcenia specjalnego w wyniku nowych orzeczeń PPP.</i> 7. <i>Dokonywanie ewaluacji IPET zgodnie z przepisami</i>			
3.5	Określenie zasad przydzielania godzin biblioteki, świetlicy	1. Określenie limitu godzin przypadających na jednego ucznia w przypadku biblioteki np. 15 uczniów na godzinę. 2. Przydzielanie godzin pracy świetlicy wynikające z faktycznych potrzeb, ewentualnie przydzielanie w ramach godzin ponadwymiarowych.	Lipiec-sierpień 2024 i Styczeń – luty 2025 – nowy arkusz na 2025/2026	oświata	Wójt
3.6	Określenie zasad przydzielania godzin ponadwymiarowych	1. Zasady powinny się opierać ze szczególnym uwzględnieniem wskaźnika zatrudnienia. 2. Dzięki podjętym działaniom zwiększy się liczba uczniów przypadająca na jeden etat przeliczeniowy nauczyciela. 3. <i>Ponadto gmina uniknie wydatku w zakresie art. 30 KN.</i>	Lipiec-sierpień 2024 Styczeń – luty 2025	Oświata, dyrektorzy szkół	Oświata
3.7	Określenie standardów zatrudnienia administracji i obsługi	Przyjęcie wspólnie wypracowanego wskaźnika standaryzacji zatrudnienia administracji i obsługi w	Lipiec-sierpień 2025	Oświata Dyrektorzy szkół	Wójt

Audyty oświaty w Gminie Gorzkowice

Lp.	Działanie	Sposoby realizacji i uwagi	Terminy	Zasoby (ludzie, miejsce, czas...)	Osoba odpowiedzialna
		oparciu o analizę w zakresie obsługi sprzętania i obsługi technicznej.			
4.	Opracowanie jednolitych wytycznych na rok 2025/2026	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie dokumentu uwzględniającego wypracowane zasady na podstawie punktów powyżej. 2. Przekazanie wytycznych do szkół. 	Styczeń-luty 2025	Oświata	Wójt
5.	Przygotowanie arkuszy na rok 2025/2026	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie elektronicznych arkuszy przez dyrektorów 2. Uwzględnienie wytycznych przekazanych przez organ w arkuszach organizacyjnych szkół na 2024/2025. O tym, że dyrektor powinien stosować się do wytycznych organu prowadzącego wskazuje Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 13 marca 2019 r. VIII SA/Wa 564/18 3. Przygotowanie wypowiedzeń dla nauczycieli odchodzących na emeryturę – ruch kadrowy do 31 maja 2024 r. 	Kwiecień – Maj 2025	Dyrektorzy szkół	Dyrektorzy szkół
6.	Monitorowanie wdrożenia elektronicznych arkuszy i wytycznych w zakresie przygotowywania wytycznych	Weryfikacja arkuszy na 2025/2026	Cały rok	Oświata	Wójt
Podsumowanie wdrożonych rozwiązań objętych harmonogramem.		Oszczędność na kwotę 1,9 mln zł minus jednorazowe odprawy dla nauczycieli odchodzących na emeryturę.			

Załącznik 2. Akty prawne regulujące obszar audytu

Prowadzenie edukacji publicznej jest niewątpliwie bardzo ważnym zadaniem polskich gmin. Wyróżnić należy zadania oświatowe jednostek samorządu terytorialnego, które dotyczą kształcenia, wychowania i opieki, także profilaktyki społecznej. W konsekwencji samorzady gminne prowadzą szkoły podstawowe, przedszkola.

Do obowiązków samorządów należy również wydawanie zezwoleń na założenie szkoły lub placówki oświatowej przez osobę fizyczną lub prawną, w oparciu o opinię kuratora oświaty, a w przypadku szkół artystycznych po uprzedniej konsultacji z właściwym ministrem. Do ustawowych zadań organu prowadzącego szkoły należy nadzór nad działalnością szkół i placówek w zakresie:

- realizacji lokalnej polityki oświatowej w szkołach i placówkach oświaty,
- kontroli otrzymanych środków budżetowych oraz mienia,
- kontroli respektowania obowiązujących przepisów dotyczących organizacji pracy szkoły i placówki w szczególności higieny pracy pracowników i uczniów.

Zważywszy na charakter niniejszej analizy finansowo-organizacyjnej na szczególną uwagę zasługują zadania oświatowe Gminy, w tym rola Wójta/Burmistrza, które wynikają z poniższych dokumentów prawnych:

- 1) Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997r., nr 78, poz. 483 z późn. zm.);
- 2) Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270.);
- 3) Ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230);
- 4) Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 900)
- 5) Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 984);
- 6) Rozporządzenia MEN z dnia 3 kwietnia 2019 roku w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. 2019 poz. 639 z późn. zm.);
- 7) Rozporządzenia MEN z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r., poz. 624 z późn. zm.);
- 8) Ustawy z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2267).

Spis tabel

Tabela 1. Gmina i grupa porównawcza JST.	12
Tabela 2 Zestawienie liczby uczniów na 1 etat nauczycielski i liczby etatów na oddział w szkołach podstawowych w 2023/2024	18
Tabela 3 Zestawienie liczby uczniów w SP w Gorzkowicach	21
Tabela 4 Zestawienie liczby uczniów w SP w Krzemieniewicach w roku 2023/2024	21
Tabela 5 Liczba dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w roku szkolnym 2023/2024	21
Tabela 6 Liczba stosunków pracy nauczycieli w jednostkach oświatowych Gminy na rok szkolny 2023/2024	24
Tabela 7 Realizacja art. 30 KN w jednostkach oświatowych Gminy Gorzkowice za rok 2022 (w zł).	25
Tabela 8 Realizacja art. 30 KN w jednostkach oświatowych Gminy Gorzkowice za rok 2023 (w zł).	26
Tabela 9 Minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli od 1 stycznia 2024r. (w zł) wg rozporządzenia	27
Tabela 10 Struktura zatrudnienia nauczycieli wg SIO na 30 września 2023 r.	28
Tabela 11 Wartości standardu finansowego A oraz wskaźnika korygującego Di w 2024 roku (w zł).	29
Tabela 12 Podział subwencji oświatowej na jednostki podlegające analizie w roku 2024 ...	30
Tabela 13 Zestawienie liczby uczniów niepełnosprawnych wg wag i wartości w jednostkach oświatowych Gminy Gorzkowice w 2023/2024	33
<i>Tabela 14 Zestawienie planu i subwencji na zadanie wymagające stosowania specjalnych metod pracy planowanych w roku 2024 w szkołach i przedszkolach dla których organem prowadzącym jest Gmina Gorzkowice.</i>	<i>34</i>
Tabela 15 Wydatki subwencionowane szkół podstawowych Gminy Gorzkowice według planu na 2024 r. a naliczona subwencja bez oddziału „0” i subwencji na przedszkola.	38

Tabela 16 Zestawienie kosztów, subwencji i deficytu na ucznia w szkołach podstawowych za 2023/2024	39
Tabela 17 Zestawienie wydatków nie subwencionowanych w 2023/2024.....	41
Tabela 18 Wydatki subwencionowane i nie subwencionowane w 2024 r.	41
Tabela 19 Zestawienie dochodów i wydatków przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w roku 2024 w przedszkolach	42
Tabela 20 Planowany koszt dziecka w przedszkolu i oddziale przedszkolnym w 2024 r.....	43
Tabela 21 Maksymalna liczba zajęć łączonych w poszczególnych klasach szkół podstawowych.	48
Tabela 22 Zestawienie pracy świetlicy w tygodniu od 16-20.10.2023 r. w SP w Gorzkowicach	54
Tabela 23 Zestawienie Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w SP w Gorzkowicach	55
Tabela 24 Wykaz uczniów niepełnosprawnych wg wag w 2023/2024	60
Tabela 25 Wykaz wsparcia udzielonego uczniom wymagających stosowania specjalnych metod pracy w 2023/2024	61
Tabela 26 Zestawienie pracy świetlicy w tygodniu od 16-20.10.2023 r. – uczniowie	64
Tabela 27 Zestawienie pracy świetlicy w tygodniu od 16-20.10.2023 r. – dzieci z oddziałów przedszkolnych	64
Tabela 28 Wskaźnik zmianowości w SP w Krzemieniewicach.....	65
Tabela 29 Zestawienie Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w SP w Krzemieniewicach .	65
Tabela 30 Liczba dzieci w przedszkolu w Przedszkolu w Gorzkowicach według kategorii wiekowych w 2023/2024	67
<i>Tabela 31 Zestawienie liczby godzin pobytu w przedszkolu.....</i>	<i>68</i>
Tabela 32 . Zestawienie etatów zasadniczych w przedszkolu według arkusza 2023/2024. ..	68
Tabela 33 Wykaz specjalistów i zajęć specjalistycznych w przedszkolu w 2023/2024	68
Tabela 34 Zestawienie przeliczeniowej liczby dzieciogodzin i wskaźników organizacji przedszkola.....	70

Tabela 35 Wykaz dzieci w przedszkolu z niepełnosprawnością w 2023/2024	70
Tabela 36 Wykaz przyznanego wsparcia dla dzieci wymagających stosowania specjalnych metod pracy	70
Tabela 37 Zestawienie dochodów i wydatków w SKM i SKD w Gorzkowicach za 2024 r.	73
Tabela 38 Liczba oddziałów i dzieci w SKM i SKD w 2024 r.	73
<i>Tabela 39 Zestawienie liczby godzin pobytu w klubach</i>	<i>74</i>
Tabela 40 Wykaz kadry zajmującej się bezpośrednią opieką nad dziećmi w 2024 r.	74
Tabela 41 Zestawienia łączne etatów administracji i obsługi w arkuszu 2023/2024 r.	76
Tabela 42 Zestawienie wynagrodzeń i etatów według grup zadań pracowników administracyjno-obsługowych w 2023/2024	78
Tabela 43 Łączne zestawienie etatów i kosztów osobowych w zakresie obsługi organizacyjnej w szkołach podstawowych i przedszkolach w 2023/2024	80
Tabela 44 Wykaz etatów i kosztów osobowych w zakresie obsługi techniczna.	82
Tabela 45 Zestawienie kosztów i obciążenia zadaniami w zakresie obsługi technicznej – analiza wskaźnikowa	83
Tabela 46 Możliwe oszczędności po wdrożeniu standaryzacji –22 000 m2 na etat obsługi technicznej.....	83
Tabela 47 Wykaz etatów i kosztów osobowych dla zadania Sprzątanie wg. Jednostek.....	84
Tabela 48 Liczba m ² przypadająca na etat organizacji sprzątanania w 2024 r.	85
<i>Tabela 49 Rzeczywisty wykaz etatów oraz koszty osobowe dla zadania Organizacja kuchni w 2024 r.</i>	<i>87</i>
Tabela 50 Liczba żywionych oraz analiza wskaźnikowa liczba wydawanych posiłków.....	88
Tabela 51 Łączne zestawienie etatów i kosztów osobowych w 2024 r. dla zadania Obsługa administracyjna	89
Tabela 52 Zestawienie pozostałych zadań w roku 2024	90
Tabela 53 Zestawienie proponowanych zmian w arkuszach organizacji szkół i przedszkoli .	98

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba uczniów szkół prowadzonych przez Gminę Gorzkowice w danym roku szkolnym na dzień 30.09.	6
Wykres 2. Bieżące dochody i wydatki na oświatę (w mln zł).	8
Wykres 3. Zaangażowanie środków własnych w funkcjonowanie całej oświaty i opieki wychowawczej oraz klubów (w mln zł i jako procent wydatków bieżących na oświatę).	10
Wykres 4. Poziom deficytu oświatowego (średni % bieżących kosztów oświaty pokrywany ze środków własnych gminy w latach 2021-2023).	12
Wykres 5 Liczba uczniów w szkołach i przedszkolach w Gminie na rok szkolny 2023/2024.	16
Wykres 6 Łączna liczba dzieci i uczniów w jednostkach oświatowych Gminy na rok szkolny 2023/2024.	17
Wykres 7 Liczba uczniów przypadająca na etat nauczycielski oraz liczba etatów przypadająca na oddział w 2023/2024.	18
Wykres 8 Przeciętna liczebność oddziałów w szkołach w roku szkolnym 2023/2024.	23
Wykres 9 Przeciętna liczebność w przedszkolach/oddziałach przedszkolnych w roku szkolnym 2023/2024.	23
Wykres 10 Średni wydatek i subwencja na ucznia w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Gorzkowice w 2023/2024 r.	40
Wykres 11 Zestawienie liczby pracowników na oddział w szkołach podstawowych w 2023/2024.	79
Wykres 12 Liczba etatów pracowników administracji i obsługi przypadająca na oddział w przedszkolach i klubach dziecięcych w roku 2023/2024.	79
Wykres 13 Analiza porównawcza średniorocznych kosztów dla zadania obsługa organizacyjna w szkołach podstawowych.	81